

HAJDÚ-BIHARI

NAPILÓ

XLII. ÉVFOLYAM
258 SZÁM

ÁRA: 2,20 FORINT

1985. XI. 2.,
SZOMBAT

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Kapcsolataink teljes körének fejlesztését kívánjuk

Kádár János londoni látogatásának második napja

Találkozó Margaret Thatcherrel a brit kormányfő rezidenciáján. (Telefotó — MTI — KS)

Kádár János, az MSZMP főtitkára nagy-britanniai hivatalos látogatásának második napján elsőként **Bernard Weatherill**-t, az alsóház elnökét kereste fel. A brit politikus a Westminster-palotában, az angol törvényhozás sok évszázados otthonában üdvözölte a magyar vendéget és kíséretét.

A szívélyes légkörű találkozó, amelyen jelen volt **sir Anthony Kershaw**, az alsóház külügyi bizottságának elnöke és **Ian Mikardo**, a brit-magyar parlamenti csoport munkaspárti társelnöke is, a két parlament tevékenységéről és nemzetközi kapcsolatairól folytattak eszmecsere-t. Hangsúlyozták a törvényhozó testületek közötti folyamatos érintkezések jelentőségét, szerepét a népek közötti megértés, barátság erősítésében.

Kádár János ezután **Anthony Kershaw** kíséretében rövid kórsétát tett az épületben, amely lényegében a mindenkori uralkodó egyik palotája, ám ő maga 1525 óta nem lakik itt. Csupán évente egyszer, a trónbeszéd elmondásakor jelenik meg a felsőházban, ezúttal épp a közeli napokban. Elsőként az alsóház üléstermébe vezetett a látogatók útja. Kádár János érdeklődésére a vendéglátók elmondták, hogy a parlamentnek 650 képviselője van, mire a főtitkár megjegyezte, hogy a helyiség ennyi hónapja számára meglehetősen szűknek tűnik. — Az is — hangzott Kershaw válasza —, ám szándékosan építették ekkorára, ugyanis a legtrikább esetben fordul elő, hogy a viták tömött padsorok között folynak.

A Lordok Háza falfaragásokkal és színes üvegablakokkal, szobrokkal pazaron díszített üléstermében a vendéglátók elmondták, hogy a jobbára csak a hagyományok miatt létező felsőház hatáskörét egy évszázada

niszterelnök által a külügyminiszterek bevonásával — megkezdett eszmecsere a kelet-nyugati viszonyról, a fegyverzetkorlátozás kilátásairól, a kétoldalú kapcsolatokról, ezen belül gazdasági és kereskedelmi kérdésekről. Brit részről a találkozóhoz hasznosnak minősítették.

Brit partnereikkel Kádár János kíséretét képező más magyar hivatalos személyiségek is tárgyaltak. **Bányász Rezső** államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának elnöke előbb **Bernhard Inghammel**, a miniszterelnök sajtóirodájának vezetőjével, majd **Christopher Meyerrrel**, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetőjével folytatott eszmecsere-t. **Melega Tibor** külkereskedelmi miniszterhelyettes **John Cassel**-nél, az országos gazdaságfejlesztési tanács vezérigazgatójánál és **Paul Channon** kereskedelmi államminiszternél tett látogatást.

A magyar-brit kapcsolatok fejlesztésének kölcsönös szándékát, s a nemzetközi feszültség enyhítésében meglevő közös érdekeltséget hangsúlyozta Kádár János pénteken este Londonban tartott nemzetközi sajtókonferenciáján.

Az MSZMP főtitkára bevezető nyilatkozatában kitért arra, hogy Margaret Thatcher tavalyi budapesti látogatásának vizionzásaként kereste fel most a szigetországot. E találkozó folytatása a másfél évvel ezelőtti eszmecsere, s miként az akkori, a mostani tárgyalások is építő szellemben, jó légkörben zajlottak le, hangsúlyozta, hozzáfűve, hogy a két fél álláspontja természetesen több kérdésben különbözik, hiszen Magyarország és Nagy-Britannia társadalmi berendezkedése eltérő, más-más szövetségi rendszerhez tartozik.

A hangsúlyt azonban a találkozási pontokra helyezték — folytatta. — A kétoldalú kapcsolatokat áttekintve megállapíthatjuk, hogy kapcsolataink teljes körének fejlesztését kívánjuk és ösztönözzük: államközi, politikai, gazdasági, kulturális téren és a lakosság közötti érintkezések esetében egyaránt; ezek sorában a sajtókapcsolatokat is fontosnak tartjuk, hiszen elősegíthetik egymás jobb megismerését.

Kádár János külön kiemelte a gazdasági együttműködés jelentőségét. Utalt arra, hogy az elmúlt két évben nagymértékben bővült a két ország közötti árucseréforgalom. A tárgyalásokon egyetértés alakult ki abban, hogy hasznos a kétoldalú kapcsolatok kölcsönös érdekeltségén nyugvó további fejlesztése. Ez nem egyszerűen kereskedelmi kérdés: a gazdasági együttműködés a békés nemzetközi viszonyok erősítését is szolgálja — tette hozzá.

Ezen a találkozón lényegében folytatódott az előző nap — az MSZMP főtitkára és Margaret Thatcher mi-

Ülést tartott az Elnöki Tanács

Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke tájékoztatta a testületet az Angolai Népi Köztársaság elnökének meghívására szeptember 27. és 30. között Angolában, a Zimbabwei Köztársaság elnökének meghívására szeptember 30. és október 3. között Zimbabwében tett hivatalos baráti látogatásáról és megbeszéléseiről. Az Elnöki Tanács a beszámolóval egyetértve megállapította, hogy a látogatás és a tárgyalások eredményesen szolgálták a hazánk és ezen országok közötti politikai, gazdasági, kereskedelmi, műszaki-tudományos és kulturális kapcsolatok fejlesztését, s hozzájárultak a kölcsönösen előnyös együttműködés erősítéséhez szükséges lehetőségek feltárásához.

Az Elnöki Tanács elnöke tájékoztatót adott október 19. és 26. között New Yorkban tett látogatásáról is, az ENSZ megalapításának 40. évfordulója tiszteletére rendezett jubileumi közgyűlésről és az ENSZ főtitkárával, a közgyűlés elnökével, valamint egyes országok vezetőivel folytatott megbeszéléseiről. Az Elnöki Tanács a beszámoló — a világszervezet ünnepi ülésének jelentőségét kiemelve — egyetértéssel tudomásul vette.

A továbbiakban az Elnöki Tanács határozott a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából adományozandó kitüntetéséről, majd bírákat mentett fel és választott meg. (MTI)

Üzemátadás, iskolaavatás

Befejeződött Szűrös Mátyás hajdú-bihari látogatása

Szűrös Mátyás, a Magyar Szocialista Munkaspárt Központi Bizottságának titkára — aki szerda este óta hivatalos látogatáson megvénken tartózkodik — pénteken délelőtt a püspökladányi mezőgazdasági nagyüzemekben tett látogatással folytatta programját, melyre elkísérte **Sikula György**, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára és **Fazekas Károly**, a megyei tiszszövetség titkára.

A November 7. Termelőszövetkezetben **Kincses Lajosné**, a városi jogú nagyközségi pártbizottság első titkára, **dr. Matolcsi Lajos** tanácselnök, **Kállai Ferenc**, a közös gazdaság elnöke és **Fekete Sándor** párttitkár fogadta a Központi Bizottság titkárárt és kíséretét. A termelőszövetkezet vezetői részletesen tájékoztatták **Szűrös Mátyást** a nagyüzemek eredményeiről, jövőbeni célkitűzéseiről. A látogatás a Zöld Mező Tsz-ben folytatódott, ahol **Rácz József** elnök a gazdasági eredményekről, a tagság, a dolgozók életéről, **Sólyom Béla** párttitkár pedig a párt- és a tömegszervezetek tevékenységéről számolt be. Ezt követően a vendégek megtekintették a termelőszövetkezet tanműhelyét, ahol a közös gazdaság jövőbeni szakmunkásai sajtóintézkedéseket tartanak.

Sárrétudvariban üzemátadással folytatódott a látogatás harmadik napjának programja, melyhez csatlakozott **dr. Szabó Imre**, a megyei tanács elnöke is. A közéleti pártbizottságon **Szűrös Mátyás** találkozott **Jenei József** községi párttitkárral, **Jambricska Imrével**, a Bocskai Tsz elnökével, **Varga Zoltánnal**, a tsz párttitkárával, **Guba Péternével**, a községi tanács elnökével, s a község más, gazdasági, tömegszervezeti vezetőivel.

Ezt követően került sor a tsz hűsüzemének ünnepélyes átadására, melyre **Szűrös Mátyást** kérték fel. Az üzemet 1983-ban kezdte építeni saját kivitelezésben a termelőszövetkezet. A bekelezési költség 25 millió forint. A korszerű üzemben évente 15 ezer sertést vágnak és dolgoznak majd fel. Egy műszakos üzemelést terveznek, 35 dolgozóval. A feldolgozandó mennyiséget a háztájiból és a közös gazdaság sertéstelepeiről biztosítják, majd tökehként, szalonnafélékként, töltelékárúkként és füstölt árúként értékesítik a három saját boltban, valamint a két AFÉSZ (Sárrét menti és a Haladás) üzletében. Püspökladány és környéke ellátását javítja a Központi Bizottság titkára és kísérete megtekintette a város és a feldolgozás technológiai folyamatait.

Szűrös Mátyás Hajdú-Bihar megyei látogatásának utolsó állomása a fennálló 700. évfordulóját ünneplő **Báránd** község volt. Az ünnepi, évfordulós nagy jelentőségű eseményre zajlott itt délután; felavatják a 15 millió forint költséggel épült új, négy tantermes iskolát. A létesítmény, amely tágas tornateremmel és 300 adagos konyhával, napközis helyiségekkel is bővítette az iskolát, lehetővé teszi a jövőben a kizárólag délelőtti tanítást. (Kivitelező a sárrétudvari Bocskai Tsz építőrezsze volt.)

(Folytatás a 2. oldalon)

Látogatás a Bocskai Tsz hűsüzemében

A magyar nyelvű szovjet lapok terjesztőinek megjutalmazása

Hagyomány immár, hogy a megyei pártbizottság évente egyszer összegyűjti azokat a társadalmi aktívákat, akik a magyar nyelvű szovjet lapok és folyóiratok — a Szovjetunió, a Lányok, Asszonyok, a Fáklya, a Szovjet Irodalom, a Szovjet Sportmagazin — terjesztésében jeleskedve segítik megvénken a magyar-szovjet barátság erősödését.

Ilyen találkozóra került sor pénteken délután a

Hajdú Sándorné, a hajdúszoboszlói városi pártbizottság titkára átveszi a vándordíjat dr. Onosi Lászlótól

(Folytatás 2. oldalon)

E K

NOVEMBER 1.,
TEK
RIANNA NAPJA
ap kel 6.28 —
szik 16.27 órákor

HATÓ IDŐJÁRÁS:
bb-rövidebb időszaka-
mindenütt kisüt a
gyre kevesebb helyen
elő záporosó. A dél-
i, majd északnyugati
önként élénk, a Du-
on néha erős lesz. A
asabb nappali hő-
let pénteken 10—15
zót várható.
labbi kilátások szom-
keddig: legalaso-
hajnali hőmérséklet
an plusz 3 és plusz 8
y-egy derült éjszakán
körüli. A legmagasabb
hőmérséklet általa-
usz 8 és plusz 13 fok.
sbé felhős helyeken
ok körül. Jelentős
eségű (legalább 5 mm
esapadék az ország te-
ek 60 százalékán vár-
MTI)

ADULÓNAPTÁR

száznyolcvanöt évvel ez-
1906. november 1-én szü-
71 éves korában. 1971-
t el Benvenuto Cellini
brász, ötvös, éremvéső,
észő, író.
et főképpen önéletrajzá-
me: Benvenuto Cellini
lete, amiképpen ő maga
Florencia) köszönheti,
rának párizsban) érde-
lmi tükörképe. Sokfajta
el megadott, nyugtalan
landor természet volt.
lata, irigysége gyilkos-
kergetett VII. Kelemen
a király kegyelt é-
ben részt vett Róma-
en. Többször tartozko-
anciaországban, s ott
meg (1543—44) a Fon-
di-nímfa című, régebbi
Anet-kastélyt díszítő,
ana-reliefjét. A bronz-
na-gyszerű alkotást a
nyre őzi. Ugyancsak
ilt üglenleg a bécsi
riszes Múzeum tulajdo-
résbél aranyból való,
egy istennő alakjával
pompás zománcos só-
45-től egy évtizeden át
10 műven, a firenzei
Lanziban álló, határ-
nézetben jól kiraj-
zát ölé Perseus bronz-
slirja márványból fa-
letet (1562) a madri-
ban őrzik.

GRAMOK

Város

Pécsi Ildiko és Balás
előadóestjét tekint-
az érdeklődők a Ve-
Művelődési Központ-
Hajdúszoboszló

"Csak ma" címmel
parja a kikapcsolódni
művelődési házban.
dik: Friderikusz Sán-
porter, Vég Antal
Zsuzsa tévébemondó
színesítő és Karel,
nyezet a műsort no-
hajdúszoboszlói
megtekintheti a
Udülőben este fél

h Pálné szöve népi
kiállítás nyílik meg
partházban. A látár-
éig látható naponta
zött.

Enikő ügyvédi tevé-
debrecei 2. sz.
nkaközösségben, Szé-
sz. alatt megkezdte.

lyam indul az Új-
Művelődési Köz-
ntkezés felszerelés-
zök számára a fog-
je alatt, szombaton
reggel 7—10 óráig.

Béke Mgtsz értesít-
gazdakát, hogy a
ntezugon a legelte-
1-ével megszűnik a
a juhok házasságt-
skodni kell. (X)

Vendégeinket, hogy
gyógyfürdőben lévő
november 1-től de-
minden hétfőn 13-
Magyar Naturisták
tagjai számára
Eteléps érvényes
ványal. Debrecei
gyógyfürdő Vállalat.

Tisza menti Mgtsz
hírúti környezet
számlata 1985. ok-
énytelen. (X)

tőség: Debrecen.
12-144 — Felhős
evre 516 forint —

Kádár János londoni látogatásának második napja

(Folytatás az 1. oldalról)

A tárgyalások másik témakörére áttérve a párt főtitkára leszögezte: fontos kérdés volt, amiben színtérrel mutatkozott, hogy erőfeszítéseket szükséges tenni egy békésebb világ érdekében. Valamennyi ország kormányának felelőssége és kötelessége e cél eléréséért cselekedni.

Ezzel összefüggésben kitért a közelgő genfi szovjet-amerikai csúcstalálkozóra. Mint mondtotta, reméljük, hogy ez a világ népeinek óhaja, hogy a találkozó pozitív eredménnyel zárul, bizonyos megállapodásokhoz vezet és a továbbiakban jótehetően hatással lesz a nemzetközi feszültség enyhülésére.

Ami a Magyar Népköztársaságot, a mi álláspontunkat illeti, főtémaként tartom itt részletezni, mert Szófiában a szövetségeseinkkel tanácskoztunk, és világos, egyértelmű nyilatkozatot tettünk közzé. E közlemény megismerésében mi, magyarok részt vettünk, és mely megállapodásokról foglaltuk irásba álláspontunkat. Szövetségeseinkkel együtt valljuk, hogy a két szembeálló szövetségi rendszer között jelenleg erőegyensúly áll fenn, ennek megőrzésére van szükség, egyenlő biztonságra a fegyverzetek alacsonyabb szintjén.

Kádár János végül köszönetet mondott a vendéglátá-

sért, s felidézve az eddigi program egy mozzanatát, tréfásan megjegyezte: — amikor a British Museum könyvtárában Marx egykori asztalánál álltam, eszembe jutott, hogy ő, aki megálmodta a szocializmust, mennyi munkát is adott ezzel nekünk...

Újságírók kérdéseire válaszolva Kádár János elsőként Magyarországot és az EGK kapcsolatát érintette. Megállapította, hogy a Közös Piac országai jelentős szerepet játszanak a magyar gazdasági kapcsolatokban. Hazánknak is része volt abban az üzenetben, amelyet a KGST a közelmúltban együttműködési megállapodás létrejöttében az EGK brüsszeli központjához intézett. A két szervezet közötti esetleges meg egyezés azonban nem zárja ki, hogy az egyes KGST-tagországok és az EGK között kétoldali megállapodások jöjjenek létre, ellenkezőleg, az ilyenek hasznosnak kiegészítik az előbbi. Ami Magyarországot illeti, az EGK-val folyó tárgyalásai azért szakadtak meg, mert a szerződés nem volt hajlandó hazánknak ugyanazokat a jogokat biztosítani, amelyek minden GATT-tagországot megilletnek. Ha megfelelő javaslatok érkeznek azonban, mi készek vagyunk e tárgyalások folytatására — jelentette ki az MSZMP főtitkára.

Kérdés hangzott el Izraelre vonatkozóan. Kádár János hangoztatta, hogy a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének elvi természetű akadályai nincsenek, és a kérdés megfontolás tárgyává tehető, ha Izrael a nemzetközi élet elfogadott normáinak megfelelő magatartást tanúsít, más szóval megszűnnek azok az okok, amelyek annak idején a diplomáciai kapcsolatok megszakításához vezettek.

Megkérdezték Kádár Jánost, elfogadna-e egy meghívást az Egyesült Államok elnökétől. Válasza az volt, hogy elvi kifogása ilyen látogatással szemben nincs, s ha valóban érkezne meghívás, azt a magyar vezetés a szokásos államközi gyakorlatnak megfelelően kezelné.

Végül két, részben belpolitikai jellegű kérdésre válaszolva a párt főtitkára a következőket hangoztatta: a módosított választási törvény alapján az idén megtartott választások megelénkítették a közeletet. Hogy Magyarország tanulhat-e a brit parlamenti demokrácia gyakorlatából? Erre csak azt tudom mondani — jelentette ki —, hogy mi nem elvetjük, hanem igyekszünk saját valóságunkba átültetni mindazokat a jó tapasztalatokat, amelyek másutt beváltak, amelyeknek a helyességét a történelem igazolta.

Sevardnadze fogadta Hartman nagykövetet

Eduard Sevardnadze, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, a Szovjetunió külügyminisztere pénteken fogadta Arthur Hartmant, az Egyesült Államok moszkvai nagykövetét. A találkozó az amerikai diplomata kérése.

Arthur Hartman átadta a szovjet külügyminiszternek azt a levelet, amelyet Ronald Reagan, az Egyesült Államok elnöke írt Mihail Gorbacsovnak, az SZKP Központi Bizottsága főtitkárának.

A külügyminiszter és a nagykövet megbeszéléseket folytattak a Genfben sorra kerülő szovjet-amerikai csúcstalálkozó előkészítésének kérdéseiről, köztük George Shultz amerikai külügyminiszter hétfőn kezdődő moszkvai látogatásáról. Shultz is a csúcstalálkozó előkészítésének céljával érkezik Moszkvába. (MTI)

Befejeződött Szűrös Mátyás hajdú-bihari látogatása

Szűrös Mátyás beszédet mond a barandó iskola avatónépeknél. Fotó: Iklódy János

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepségre érkező Szűrös Mátyást és a kíséretében levő személyeket Török Lajos községi párttitkár, Farkas Ferenc tanácselnök, Deli Andor iskolaigazgató és Ulveczki Lajosné, a pedagógus pártalapszervezet titkára fogadta.

A Himnusz hangjai és Farkas Ferenc köszöntője után Szűrös Mátyás, a Központi Bizottság titkára, a község országgyűlési képviselője mondott ünnepi, avató beszédet.

— A nemzet jövőjét meghatározó tényező — mondta —, hogy gyermekeink milyen színvonalú iskolába járnak és milyen oktatásban nevelésben részesülnek. Az iskola milyensége ma társadalmi ügy. Olyan iskola kell, amely minden tekintetben megfelel a szocializmus építő korunk igényeinek; amelyik nemcsak szavakban rögzíthető tudást ad, hanem alkotó magatartásformára nevel. Jelképes ereje van a mostani iskola-avatásnak: egy jól működő közösségben a megnehezült feltételek, a szűkülő lehetőségek nem telenséghez vezetnek. A nevelés számára mint a mai, a társadalmi szoruló időben egy ilyen beruházás létrejött: helyi forrásból, a megye támogatásából és az

itt élők személyes áldozatvállalásából.

Beszédének további részében a nemzetközi helyzetet vázolta, majd a nemzetiszíni szalagot átvágva átadta rendeltetésének az új létesítményt. Az ünnepség alkalmából dr. Szabó Imre, a megyei tanács elnöke kitüntetésekkel, jutalmakkal adta át a Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Jambricska Imre, a sárrétudvari Bocskai Tsz elnöke, Lévai György építési igazgató-vezető, Miniszteri dicsőre oklevelet kapott a tsz Veres Péter Szocialista Brigádjára. Az új iskola oktatási-nevelési feltételeit javítandó, Farkas Ferenc tanácselnök egy mikrobusz használati jogát igazoló okiratát adta át, Papp László, a helyi Haladás Tsz elnöke pedig egy színes televíziót ajándékozott a közös gazdaság nevében. Katona Sándor, a berettyóújfalui ÁFESZ elnöke egy pianó ajándékozását jelentette be.

Az ünnepséget hangulatos műsorral tette emlékeztetőssé a debreceni Kodály Kórus, Sárközi Zoltán érdemes művész, a Csokonai Színház tagja, a püspökudvarhelyi Ifjú-sági fúvószenekar és az általános iskola kórusa. Szűrös Mátyás Hajdú-Bihar megyei programját befejezve visszautazott Budapestre.

A politikai könyvnapok országos megnyitója Győrött

Az idén 24. alkalommal megrendezett politikai könyvnapok országos megnyitóját pénteken tartották meg Győrött, a szakszervezetek Széchenyi István Művelődési Központjában. A könyvkiállítással egybekötött megnyitónépeknél Berez János, az MSZMP Központi Bizottságának titkára mondott beszédet.

Bevezetőben az ideológiai munka időszerű kérdéseiről beszélt. Rámutatott, hogy az MSZMP XIII. kongresszusa nyomatékkal szövegezte az ideológiai munka fejlesztésének szükségességéről.

Ideológiai munkánknak jobban fel kell zárkózni a pártunk alkotó politikai gyakorlatához — mondotta — Ez többek között azt jelenti, hogy nagy figyelemmel és elméleti igényekkel kell tanulmányoznunk, vizsgálnunk, illetve feltárni az MSZMP immár csaknem három évtizedes gyakorlatának perspektivikusan is értékes mozzanatait, tapasztalatait és tanulságait. Közülük is mindenképp fontos kérdésekre kell irányítani a legnagyobb figyelmet, amelyekben kife-

jeződik az MSZMP felfogása a párt vezető szerepéről a szocialista építőmunka változó feltételei és körülményei között.

— Az ideológiai munka fejlesztésében kiemelt feladatai vannak a társadalomtudományi műhelyeknek, a kiadóknak, kivált a párt kiadóknak, a Kossuthnak és a Reflektornak, amelyek segítik, ösztönzik a művek megszületését, gondozzák és széles körben terjesztik a tájékoztatásban, az orientálásban nélkülözhetetlen információkat — mondotta Berez János. Rámutatott annak szükségességére, hogy a politikai könyvkiadás legyen aktív részese, kezdeményezője, terjesztője a napjainkban folyó ideológiai vitáknak, lássa el hasznos muni-cióval a marxista pozíciók erősítéséért dolgozó emberek.

A Központi Bizottság titkára megállapította, hogy a politikai könyvkiadás akkor érti jól, s látja el igazán feladatát, ha — miként teszi is — folytonosan tájékoztatja közvéleményünket a magyar

és a nemzetközi munkásmozgalmak és politika legfontosabb eseményeiről, folyamatairól.

— Napjainkban a kommunista világmozgalmak figyelmének középpontjában a Szovjetunió Kommunista Pártja soron levő XXVII. kongresszusának előkészítése áll — mondotta — Mindannyian jól ismerjük, értékeljük ennek jelentőségét. Az SZKP újjászervezett programjának nyilvánosságra hozott tervezete azt mutatja: szovjet testvérpártunk arra törekszik, hogy az eddigénél magasabb szintű összhang alakuljon ki a szovjet állam belső fejlődésének lehetőségei, cselekvőképességének érvényesülési és nemzetközi kötelezettségei között. Meggyőződésünk, hogy a Szovjetunióban folyó szocialista építőmunka meggyorsítása, hatékonyabbá tétele a szocialista országok közösségének, a kommunista világmozgalmak és a tőle mindenkor elválaszthatatlan világba ügynékek legjobb szolgálatát jelenti — mondotta befejezésül Berez János.

Németh Károly és Pirkko Työläjärvi megbeszélése

Németh Károly, az MSZMP főtitkár helyettese pénteken délelőtt a KB székházában találkozott Pirkko Työläjärvi-vel, a Finn Szociáldemokrata Párt első elnökhelyettesével, Turku megye főispánjával.

A szívélyes légkörű találkozáson véleménycsere történt a nemzetközi élet néhány időszerű kérdéséről, áttekintették a hagyományosan jó és sokrétű magyar- finn kapcsolatokat, helyzetét, továbbfejlesztésük lehetőségeit, valamint az MSZMP és az FSZDP együttműködésének alakulását.

A találkozón jelen volt Arto Mansala budapesti finn nagykövet. (MTI)

SZKP szervezeti szabályzat

A szovjet sajtóban szombaton jelentetik meg az SZKP szervezeti szabályzatának tervezetét a javasolt változtatásokkal.

A szervezeti szabályzat változtatásainak tervezetét, amelyet az SZKP KB októberi ülésén hagytak jóvá, így módon hozzáférhetővé teszik a szovjet párt minden tagja és tagjelöltje számára, lehetőségét adva ezzel annak megismerésére és megvitatására. A vitában kikristályosodott véleményeket a tervezet végös elbírálásánál figyelembe veszik. Az elbírálásra és jóváhagyásra az SZKP XXVII. kongresszusán kerül sor. (TASZSZ)

Többet törődni az idős tsz-tagokkal

Ülésezett a tsz-szövetség elnöksége

A termelőszövetkezeti nyugdíjasok és járadékosok helyzetéről, a kivételes ellátással kapcsolatos érdekképviseleti tevékenységről, valamint a szövetkezetekben folyó rehabilitációs munkáról hallgatott meg előterjesztést és tartott utána igen alapos vitát a Hajdú-Bihar megyei Tsz-szövetség elnöksége pénteken, a Debrecenben megtartott ülésén. Igen figyelemre méltó számok hangzottak el: többek között, hogy a nyugdíjasok és a járadékosok száma a megyében közel 25 ezer fő. A saját jogon szerzett járadékosok aránya ennek körülbelül a negyede.

Elmondották, hogy az idős termelőszövetkezeti tagok közül nagyon sokan nem kapják meg sem az erkölcsi, sem az anyagi elismerést. Különösen vonatkozik ez az egyedülállóakra, a távoli tányákon élőkre.

A közélet hírei

November 1-én, pénteken délelőtt rendkívüli Ifjú Gárda megyei parancsnoki értekezletet tartottak a KISZ megyei bizottsága székházában. Az ülésen Szűcs Gábor, az Ifjú Gáda parancsnokát érdemi elismerés mellett funkciójából felmentették s megyei parancsnokká Szathmári Balázst, az Ifjú Gárda volt parancsnokhelyettesét nevezték ki. Az ülésen jelen volt dr. Juhászné Lévai Katalin, a KISZ megyei bizottságának titkára is.

Csütörtökön hazaérkezett Nagyváradról a Hajdú-Bihar megyei tanács küldöttsége, amely dr. Juhász István elnökhelyettes vezetésével kétnapos tárgyalást folytatott a romániai Bihar megye Néptanácsánál a gazdasági és kereskedelmi együttműködés lehetőségeiről.

A testületi ülés azt javasolta: a termelőszövetkezetek vezetői fordítsanak az eddigénél is nagyobb figyelmet az idős emberekkel való gondoskodásra, s javasolták azt is a szövetségnek: kezdeményezzék a szociális alapképzés megváltoztatását az idős emberek javára.

Az elnökség ezenkívül jelentést tárgyalt meg a szövetkezetek gazdasági érdekképviseletének helyzetéről, és továbbfejlesztésének lehetőségeiről, valamint meghallgatta a termelőszövetkezetek árképzési munkájának helyzetéről és feladatairól szóló tájékoztatót.

Oláh István befejezte kuvaiti látogatását

Oláh István hadsereg-tábornok, honvédelmi miniszter Szalem esz-Szabah esz-Szalem esz-Szabah kuvaiti hadügyminiszter meghívására katonai küldöttség élén négy napos hivatalos, baráti látogatást tett a kuvaiti államban. A magyar és a kuvaiti miniszter tárgyaló delegációk és szakértők bevonásával áttekintette a két hadsereg közötti együttműködés eredményeit, megállapodott annak továbbfejlesztési irányairól, területeiről.

Oláh István hadseregtábornokot és a magyar katonai küldöttséget kuvaiti tartózkodásuk során fogadta Szad el-Abdullah esz-Szalem esz-Szabah trónörökös, miniszterelnök.

Brit-magyar kerekasztal-tanácskozás

1985. november 1. — A Nemzetközi Kulturális Intézet és a Great Britain East European Center közötti együttműködés keretében október 28. és november 1. között Kecskeméten megrendezték az ötödik brit-magyar kerekasztal-konferenciát A világban végbemenő politikai, gazdasági változások, ezek hatása az Egyesült Királyság és Magyarország közötti, valamint az európai együttműködésre a következő évtizedben címmel. A tanácskozásra 16 tagú, politikusokból, gazdasági szakemberekből és kutatókból álló küldöttség érkezett Magyarországra, köztük Peter Rees volt külkereskedelmi államminiszter, John Roper és Bruce Millan parlamenti képviselők és Malcolm Rutherford, a Financial Times külpolitikai szerkesztője. A magyar küldöttség tagjai között volt Bogmár József akadémikus, az MTA Világ-gazdasági Kutatóintézetének igazgatója, Simai Mihály

akadémikus, az MTA Világ-gazdasági Kutatóintézetének igazgatóhelyettese, Bartha Ferenc, a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok titkárságának vezetője, Fekete János, a Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettese és Garai Róbert, a Magyar Külügyi Intézet igazgatója.

A politikai szekciónak előszörban az enyhülési folyamat előmozdításának lehetőségeivel foglalkoztak, míg a gazdasági szekciónak megvitatta a magyar-brit gazdasági és kereskedelmi együttműködés kilátásait az elkövetkező évek világgazdasági folyamatában. A kereskedelmi-konferencia brit résztvevőit fogadta Péter János, az Országgyűlés elnöke, Berend T. Iván, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Romány Pál, az MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottságának első titkára és Gajdócsi István, a Bács-Kiskun megyei Tanács elnöke.

MERNE Üzle

A gombost szürkített a ipari szövetke kis bosszúsá szerte, lassan a faluban.

— Gombos — legyint Né

— Hát nem vetkezett az nia a termel

— Az sem sem, amit a vettünk fel, a kot kaptunk Tónkremenés beszámolni — ferde szemmel feltételezte, a faluba. — E ban tudok sa

Nagyon ké szövetkezetn érte minden tett kézzel szerencsésük divatos szőlő lábón álltak ezt a jó tulaj is tartják. Az építőszerűleg autójavítója, sőt galvaniz me is. Az id gyében, ez nak számít

A műanyag

teljesítette ven építőm trolivonal és és jó minő zökent vég sokat pihert kolán, várd kezeti mozg 60 millió s A szövetke idén 10 mill terveztek, s séggel szárn már 130 m melésnél ta is magasab Ezt az év megismétel belenyugod ideinél keve Eldöntötték vállalnak.

Dolgozik a

MERNEK KOCKÁZTATNI

Üzletek a láthatáron Létavértesen

A gombostűket, amelyek megszurkálták a létavértesi vegyipari szövetkezet hírnevét, nem kis bosszúságot okoztak ország-szerte, lassan már el is feledték a faluban.

— Gombostű? Hol van az már? — legyint Nemes János elnök.

— Hát nem tette tönkre a szövetkezetet az, hogy le kellett állnia a termeléssel?

— Az sem, meg az adósság sem, amit a gépek vásárlására vettünk fel, mert egyelőre haladékokat kaptunk a visszafizetésre. Tönkremenésről tehát nem tudok beszámolni — néz rám az elnök ferde szemmel. — Látom rajta, feltételezte, ennek híre hozott a faluba. — Egy sikeres évről azonban tudok szólni.

Nagyon kellett már a siker a szövetkezetnek, de meg is tetek érte mindent, nem várták ölebe tett kézzel a szerencsésüket. A szerencsésük pedig az volt, hogy dívtatos szóhasználatlalt éljek: több lábón álltak. Vagyis állnak, mert ezt a jó tulajdonságukat még ma is tartják. A szövetkezetnek van építőrészlege, műanyagüzeme, autógyártója, huzalgártó üze-me, sőt galvanizáló és hőkezelő üze-me is. Az idén — nemcsak a me-gyében, ez ország-szerte ritkaság-nak számít — az építőrészlegük

kázatot. S most a műanyagüzemről kell beszélni, arról az üzemből, amelyiket már több mint tíz éve alapítottak, s ma közel kilencven embert foglalkoztatnak ott három műszakban. Ez a kis műanyaggyár tud mindent. Fröccsöntéssel, fúvással készült termékek hagyják el az üzemet. Az itt készült áruk az ország minden részébe eljutnak. Régi és biztos vevők a házigyárak, melyeknek üregképző műanyagokat gyártanak. Ezzel teremtették meg a házigyárak háttérparát. A létavértesi üregképzőket használják a veszprémi és a budapesti házigyárak is.

Az üzemben ma már jó szakembergárda dolgozik. A karbantartók nemcsak a gépek felújítását képesek elvégezni, a különféle szerző-műveket is meg tudják csinálni. A szövetkezet vezetősége tudja azt, hogy hosszú távon igazán csak a műanyagüzemre számíthat, ezért

Szerszámigazítás

elemek sokkal olcsóbbak, higiénikusabbak, mint a korábban használt fémekből készült. A konzervgyárak még egy termékünkre vevők, ezt a műanyagüzemi tmksaink állítják elő, elektronikus zárásellenőrző készülék a hivatalos neve. Arra használják, hogy a konzervtöket ellenőrizze vele, jól záródtak-e. Ezt a berendezést egy kitűnő magyar mérnök kreálta, szabadalom.

— Tehát a konzervipar lesz a műanyagüzem egyik legnagyobb vevője.

— Reméljük jó ideig. De van más is a tarsolyunkban. Tárgyalásokat folytatunk a vendéglők előtti árnyékolók előállításáról a NOVOTRED-del.

— A műanyaggyártásnak van egy fontos feltétele, hogy legyen elegendő alapanyag, amelyből jó minőségű készterméket lehet gyártani.

— Jobbára hazai alapanyagot használunk, de a mi 100–300 tonnás megrendelésünknek nem tapolnak a gyárak, kevésnek tartják. Sőt vannak olyan alapanyagok, amelyekből csak 10–50 tonnát használunk, ezekhez akkor jutunk hozzá, ha egy-egy nagy szállítmányból marad. Ennek ellenére még anyaghiány miatt soha nem mondtunk vissza megrendelést, hiszen mi a selejtet is újra fel tudjuk használni.

A szövetkezet hamarosan profilt bővíti, kereskedelmi tevékenységet is akarnak folytatni. Építőanyag-kereskedelem, ez most a kulcsszó. A környéken feltétlenül hiányt élgitene ki, de nekik egyelőre a befektetés lenne nagyobb, mint a remélt haszon. Kockázatnak tehát, s vállalkoznak. A régi, biztos alapokra rendre újat építenek. Remélhetőleg nagyobb sikerrel mint az évek előtte.

Iván Gizella

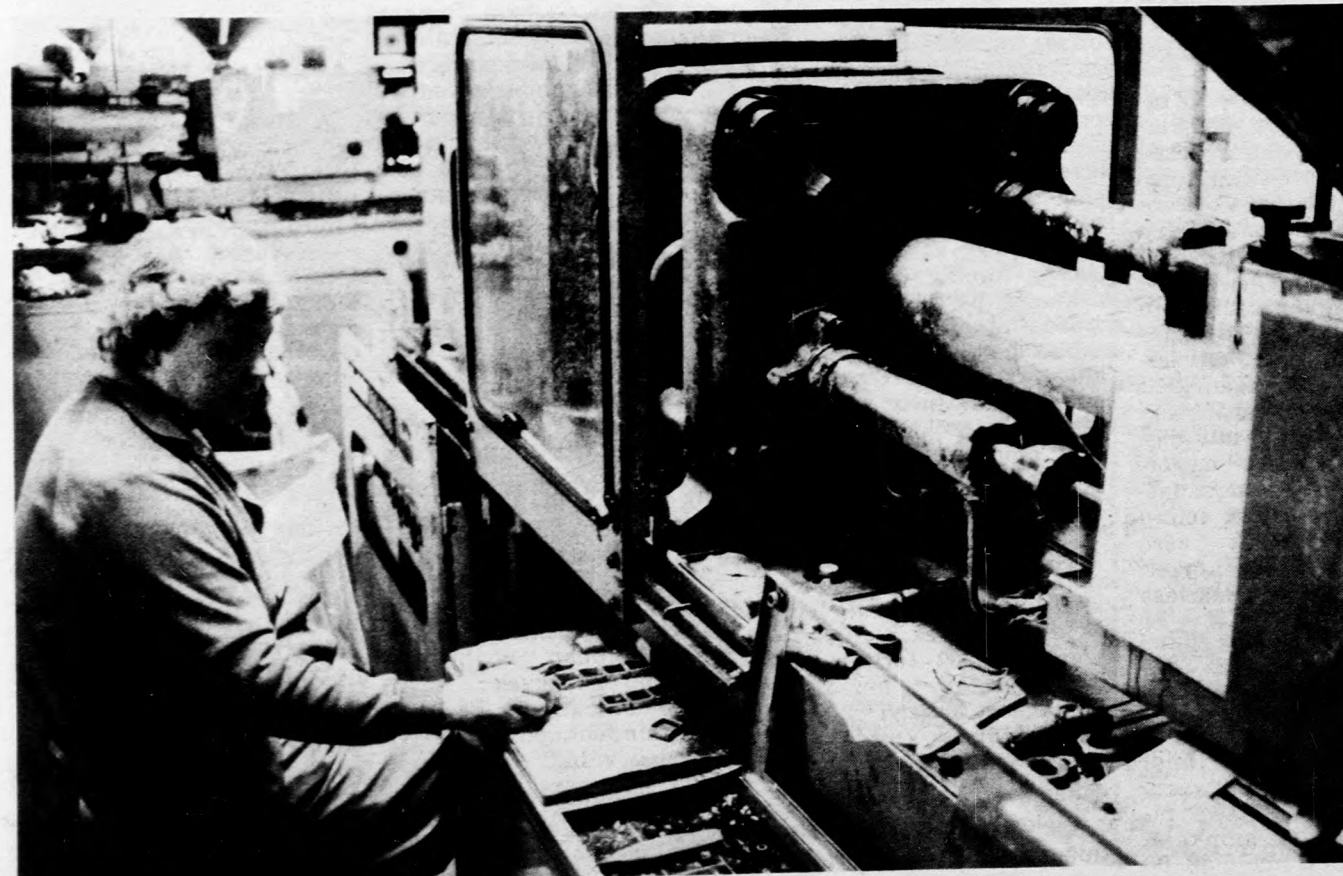
A műanyag fröccsöntés könnyű női munka (Fotó: Nagy Gábor)

teljesítette túl a vállalatát. Az ötven építőmunkás, aki a debreceni trolivonal építését is határidőre és jó minőségben generálkiviteltől végezte, a hétvégeken sem sokat pihent. Dolgoztak falusi iskolán, városi óvodán, a szövetkezet mozgalomban... s összesen 60 millió termelést produkáltak. A szövetkezetben egyébként az idén 10 millió forintos termelést terveztek, s úgy 8 millió nyereséggel számoltak. Időarányosan már 130 millió forint értékű termelésnél tartanak, s a nyereségük is magasabb lesz a tervezettnél.

Ezt az évet, tudják, nehéz lesz megismételni. Abba nem akarnak belenyugodni, hogy jövőre az ideinél kevesebbet tervezzenek. Eldöntötték, ha kell, kockázatot is vállalnak. No persze ésszerű koc-

évről évre igyekeznek az ott dolgozó gépeket rendbetenni, felújítani. Az idén is több mint egymillió fordították a műanyaggyártó gépek karbantartására. De nemcsak felújítják a gépeket, hanem bővítik is a gépparkot. Még az év hátralevő részében egy új fröccsöntő gép megérkezését várják a telepre. Ez is jele annak, hogy viszonylag nagy volumenű termelésfelfutásra számítanak 1986-ban.

— Új piacról van szó? — Arról is, mégpedig itt a megyében, de ezt egyelőre nem akarom elkiabálni, mert vannak véltársaink — titokzatoskodik az elnök. — Amit elmondhatok, az viszont országos téma: műanyag szállítóelemeket gyártunk a konzervipar részére. Ezek a szállító-

Dolgozik az extruder

A homokon is lehet

Új szelek a hadháztéglási Új Élet Termelőszövetkezetben

Adottságok. Így szoktuk hivatalosan kifejezni egy-egy gazdaság lehetőségeit, azokat a körülményeket, amelyeket a táj, a vidék, a megmászhatatlan környezet jelent az ott gazdálkodóknak. S ezek a körülmények meghatározzák, hogyan, milyen módon — és sokszor azt is, milyen eredménnyel — lehet tevékenykedni.

— Az adottságok végső soron döntő szerepet játszanak a szövetkezet életében — mondja Pázmándi Jenő, a hadháztéglási Új Élet Termelőszövetkezet elnöke. — De ez természetes. A Nyírség szélén vagyunk, ide nem lehet „áttelepíteni” mondjuk a debreceni löszhátot. Végső soron abból kell kiindulnunk, hogy itt a talajok minősége gyenge, s ehhez kell alkalmazkodnunk. Sokszor bebizonyosodott már, hogy az adottságokhoz jól alkalmazkodva tisztességes eredményt lehet elérni. Csak meg kell találni a módját...

— Épp ez a nyitja a dolognak — szól Szabó Sándor főagronómus, aki immáron két évtizede dolgozik a szövetkezetben. — Ezt próbálgattuk évek hosszú során át sikerrel. Aztán jött a fordulat: 1981-ben szanálták a szövetkezetünket. Mélypontra jutottunk.

— Az elnök ezt az időszakot csak hírből ismeri. Ő ugyanis korábban — tizenévig — megyénk egyik legjobb és jól ismert szövetkezetében, a hajdúböszörményi Békében dolgozott, vezető poszton.

— Olyan helyzet adódott, hogy döntennem kellett: vagy maradok ott és végzem még évtizedekig azt a munkát, vagy változtatok az életemen és nekivágok egy olyan lehetőségnek, amelyben megmutathatom, mennyit érek, mennyit tudok. Nem volt könnyű választás persze, hiszen itt eléggé lerobant körülmények fogadtak. Am azt is láttam, amikor előzetes határozásra átjöttem, hogy a földet azért attól többre képesek, mint amit éppen akkor mutattak.

Új vezetőség — új program

Így hát belevágtam: 1982 augusztusában tsz-elnök lettem az Új Életben, Hadháztégláson.

— Mi várt itt az elnökre? — Először is 2700 hektár földterület, amiből 2160 a szántó. A szövetkezet átlagos aranykorona-értéke 13,6. Nem valami sok. Gyenge termőhelyi adottságok között gazdálkodunk tehát. Amellett még ez a föld is igen változó: 6 és 16 aranykorona érték között.

Aztán: 1981-ben 5,5 millió forint volt a szövetkezet vesztesége. Nem volt tehát valami rózsás a helyzet.

Nyolcvankettő augusztusában nem csak elnöksere volt, hanem úgymond vezetőségcsere. Így aztán gyakorlatilag új vezetőség vette át az irányítást. Akkor elhatározták: meg kell változtatni a helyzetet, annál is inkább, mivel itt valamikor virágzó volt a gazdaság. S hogy elromlott, abban sajnos a korábbi vezetőségnek jelentős szerepe volt.

— Tulajdonképpen négy ember döntött itt egy program kidolgozásáról, megvalósításáról — mondja az elnök. — Szabó Sándor főagronómus (aki egyben elnökhelyettes is), Jenei Béla főkönyvelő, Cicatricisz Béla párttitkár és jómagam voltam a negyedik. A program, amit kidolgoztunk, nagyon egyszerű volt; a hiányosságokat kellett pótolnunk. Így a programjaink a következők voltak: a munkafegyelm megszilárdítása, az alaptevékenység normalizálása és harmadik, a lehetőségeink kihasználása.

— Nem is a programjaink kiötlése volt a gond — mondja a párttitkár —, hiszen azok a leg-alapvetőbb gazdálkodási szabályokat tartalmazzák tulajdonképpen. A végrehajtás, a megvalósítás a lényeg. S ez különösen akkor válik nehezzé, ha már előzőleg megromlott, ha a bizalmat újra helyre kell állítani, ha az alaptevékenység csak veszteséget termelt. Újraélesztani mindig nehezebb valamit, mint a már meglévő szinten tartani.

— Ennek ellenére mi azért mégiscsak bíztunk — mondja a főkönyvelő. — Olyannyira, hogy azt is elhatároztuk: már 1982-ben nyereségesek leszünk. Sikerült. Nyolcszáz ezer forint volt ez a nyereség. Nem nagy összeg, de az előző évi 5,5 millió veszteséghez képest mégiscsak fontos lépésnek

számított. S ha már a nyereségnél tartunk, érdemes elmondani — hisz ez sok mindent elárul az azóta történő változásokról —, hogy 1983-ban már 7,3 millió nyereséget értünk el. Nyolcvan-negyben is közel voltunk a 6 millióhoz. S ez az év szintén nyereséges lesz.

— Mi a háttér? Mi a magyarázata? A földek ugyanazok, a tagság ugyanaz...

— En úgy vélem, hogy ennek sok összetevője van — szól az elnök. — Bár ezek az összetevők tulajdonképpen alapvető dolgokból adódnak. Azt hiszem, nem tűnik nagyképszerűségnek, ha azt mondom: gazdálkodni kell. Mondhatom, hiszen vezetőtársaimmal együtt döntünk mindenben és együtt határozunk minden lépésről. Mondhatom azt például, hogy mindennek előtt a talajok termőerejét igyekeztünk rendbehozni. Az egyébként is gyenge adottság mellett a talajaink le voltak zsarolva. A tápanyag-utánpótlás tehát alapvető lépésnek számított. A föld termőerejének fokozása céljából műtrágyát, vegyszert, istállótrágyát adtunk a talajoknak. Ezerháromszáz hektáron mezé-zéssel is javítottuk a talaj minőségét.

— Ez természetesen azt is lehetővé tette — mondja Szabó Sándor —, hogy jobb, másféle vetés-szerkezetet alakítsunk ki. Olyat, amely jobban megfelel az adottságainknak és főleg jövedelmezőbb a korábbinál. Gondot fordítottunk arra, hogy például az új, korszerű kalászos vetőmagvak kerüljenek a szövetkezetbe. Sőt, új növényeket is természetien kezdtünk, borsót, vetőmagbát.

— Az eredmény végül is megmutatkozott?

— Méghozzá hamarosan. Nyolcvanháromban a növénytermesztés önmagában már majdnem akkora árbevételt hozott, mint nyolcvanegyben a szövetkezet összesen. Ez utóbbi 40 millió volt 1981-ben, '83-ban pedig 70 millió, s ebből a növénytermesztés 32 milliót képviselt.

A főkönyvelő újabb számadatokat hoz bizonyosságul a megváltozott körülményekre:

— Nagy gondot fordítottunk a műszaki színvonal növelésére. Ez is alapvető kérdés egy gazdaságban. Az elmúlt évben a növénytermesztés gépi beruházására 12,5 millió forintot költöttünk. Korszerű, új gépeket vásároltunk: Rába-Steigert, vetőgépeket, kombájnokat, pótkocsikat, szárítót építettünk, hogy csak a legfontosabbakat említssem. Mindezek nélkülözhetetlenek a szükséges agrotechnika biztosításához.

És az állattenyésztés?

— Erezhetőek a változások. Például: a tehenenkénti tejtermelés 2800 literrel 4000-re nőtt. Újdonság az állattenyésztésben, hogy eddig nem ismert állatfajokat állítottunk a termelésbe. Ez pedig a baromfi. Korábban az nálunk nem volt. Két évvel ezelőtt kidolgoztuk a baromfi programot, s ennek keretében kezdtünk el foglalkozni a húslibával, pecsénylibával és a gigant pulykával.

Ez az ágazat már 9 millió termelési értéket produkál. Az állattenyésztés pedig összesen 20–21 millió termelési értékre futott fel a nyolcvankettes 8 millióról.

Úgy tűnik tehát, hogy az alaptevékenységet valóban sikerült „rendbe tenni” — ahogy az elnök mondja. A természetlágok, az állattenyésztési hozamok szembetűnően nőttek az elmúlt években.

A képe ma már beletartozik az alaptevékenységen túli tevékenység produktuma is, ami szintén figyelemre méltó, s ami az eredeti programjukban a lehetőségek kihasználása címszó alatt szerepelt. Ma már építőipari tevékenységet folytatnak, továbbá bedolgozást vállaltak a Tungsramnak és kooperációs együttműködést alakítottak ki a HIM-mel is. Ez a melléktevékenység jelentős létszámot foglalkoztat, s idén már 20–25 millió forint körüli termelési értéket állítanak elő ebben a szférában.

— Vannak tehát felmutatható eredményeink — összegzi az elnök. Am azt is hozzáteszi nyomatékkal: ezek még kezdeti eredmények. Tovább kell és tovább is lehet ezeket az eredményeket fokozni.

Még itt a homokon is. Munkával, emberi akarattal és kitalálásal, szakértelemmel.

Boda László

Az átszervezés (egyelőre) elmaradt

Bizonytalan jövő előtt az újfalu ELZETT?

Valamikor március közepén találkozott Mállyi Jenővel, az ELZETT Művek berettyóújfalui gyárának igazgatójával. A jövőről beszéltünk, nevezetesen arról, hogy új korszak kezdődik 1985 közepén a bihari gyár történetében. Sosem volt önállóságot kapnak, leányvállalatként működnek július 1-től.

Most, amikor október végén ismét szemben ülünk egymással az igazgatói iroda asztalánál, nem beszélhetünk a leányvállalati lét első hónapjainak tapasztalatairól, az önállóság izéről. Egyszerűen azért nem, mert az ELZETT Művek mind a mai napig változatlan szervezeti keretek között működik.

Éretlenek voltak

Mielőtt a márciustól zajló (olykor viharos) eseményeket vennék sorra, az igazgató röviden összefoglalja az eseményeket.

— 1984 tavaszán döntött úgy a Minisztertanács mellett működő Gazdasági Bizottság, hogy át kell szervezni a műveket. Berettyóújfalui leányvállalat lesz. Megfelelő előkészítés után novemberben a vezérigazgató is kiadta az erről szóló határozatát, amely 1985. július elsejében jeltette meg a változás időpontját.

— Ha jól emlékszem a korábbi beszélgetésünkre, nem örültek az átszervezésnek.

— Sem mi, sem a tröszt vezetői. Éretlen volt még ez a gyár az önállóságra. Nincs gyakorlatunk a kereskedésben, mint ahogy a pénzügyi műveleteket is a központban végezték korábban. A döntés után viszont nem volt mit tenni, a kidolgozott ütemterv szerint készültünk a jövőre, a vállalati központtal együtt kerestük az elfogadható megoldásokat. A kilátásainkat javította az időközben megjelent rendelet, amely különféle, meglehetősen előnyös pénzügyi kedvezményeket ígért az önállóság útjára lépő vállalatoknak.

— Mi történt március után?

— Április huszonötödikén hívtuk össze a munkásgyűlést, amelynek a miniszter és a szakszervezet javaslatáról, a vállalatirányítási formáról kellett döntenie.

— Úgy tudom, hogy ezt a javaslatot az új irányítási formára való áttérés előkészítésének részeként minden iparvállalat megkapta. De mégsem értem, hogy mi értelmese volt a szavazásnak az ELZETT gyáraiban akkor, amikor — éppen központi akarat szerint — már korábban döntöttek a szervezeti módosításról.

— Enn erre nem tudok válaszolni, mindenestre a szavazást meg kellett ejteni. A dolgozók elvetették a vállalati tanácsban való részvétel lehetőségét, kitar-

tottak a leányvállalati forma mellett.

— Tudtak arról, hogy milyen nehézségekkel jár az áttérés?

— Oszintén meg kell mondani, hogy mind a munkások, mind a vezetők körében nagyon népszerű volt — nemcsak a leányvállalati, de a teljes önállóság gondolata is. Ez nem egyszerűen gazdasági kérdés; az emberek jobban szeretik, ha maguk intézik a sorukat, nem több száz kilométerrel odébb döntenek az őket érintő kérdésekről.

A szavazás után

— Nemsokára megjelent a miniszterium és a vasasszakszervezet irányelve, amely szerint minden gazdasági egység pályázhat az önállóságra, vagy egyéb, új szervezeti formára. Miután az ELZETT két gyára, Sátoraljaújhely és Szécsény élt ezzel a lehetőséggel, mi is követtük a példájukat.

— Meglepő fordulat — hiszen az imént mondták szerint még a leányvállalati működés feltételei is hiányoztak Újfaluiban. Mit kezdtek volna a teljes függetlenséggel, ami a szabadság mellett felelősséget is jelent, hogy azt ne mondjam, a bukás veszélyét rejti magában.

— Június 5-én ültünk össze Szécsényben — a gyárak igazgatói, meg a művek vezetői. Megállapodtunk abban, hogy a gyárak önálló vállalatok alakulnak, s létrehozzuk az ELZETT Zár-, Lakat- és Vasalásipari Egyesületét. Ez a szervezet végzte volna azt a munkát, amely segített volna megőrizni és továbbra is kihasználni az ELZETT márkanév jó hírét, a vállalat jelentős kulpici szerepét. Úgy terveztük, hogy az egyesülésnek tagja lehet bármely vállalat, amely a szóban forgó profilban képes megfelelő színvonalat nyújtani. A közös javaslatot továbbítottuk a miniszteriumba, ahol nem talált kedvező fogadtatásra.

— Mi volt az elutasítás oka?

— Ebben nem vagyok illetékes nyilatkozni. Jelen voltam viszont azon az igazgatói értekezleten, amelyen az illetékes miniszterhelyettes bejelentette, hogy a vállalatirányítási miniszteri jogkör, ráadásul a pályázatok megalapozatlanok. Ezen azt kell érteni, hogy néhány gyár eleve számolt a korábban említett pénzügyi kedvezményekkel, annak figyelembevételével tervezte például a béremelés mértékét.

— Ha már a bérekről esett szó: e téren mit hozott volna Újfaluinak a leányvállalati, vagy éppen az önállóság?

— A szigorított bérszabályozási formába tartozunk, ez kétszázalékos átlagkereset-növelést enged adómentesen, továbbá egy százalé-

kos adózással. A számításaink szerint az első évben négy, a másodikban öt százalékos többletet tudunk elérni a kedvezmények révén.

— Készült arra számítás, hogy az állam számára mekkora terhet jelentett volna az, ha egyszerre kapja meg a pénzügyi kedvezményeket az ELZETT önállóvá váló öt gyára?

— Körülbelül kilencvenmilliótól esett volna el a költségvetés.

— Lépjünk tovább — az önállóság tehát lekerült a napirendről.

— Ma valóban fogalmazhatunk így. Az ELZETT vezetőségének új javaslatokat kellett kidolgoznia, amelyek a miniszteriumi értékelését a napokban várjuk. Az új forma sajátos, „laza” trösztnek nevezhető, amelyben a vállalatok önállóan gazdálkodnak. Némi egyszerűsítéssel azt mondhatom: leányvállalatként működünk majd, csak éppen a kedvezményeket nem kapjuk meg.

— Ha jól értem: meg kell birkózni a már többször említett nehézségekkel — önálló kereskedelem, pénzügy, beruházás, és így tovább —, de bért alig emelhetnek.

— Azt hiszem, jól érti. Bár az igazság kedvéért tegyük hozzá: még nem született döntés. Azt tudjuk, hogy januártól átalakul az ELZETT, de hogy mivé, azt még nem.

Végezetül engedtessek meg egyetlen megjegyzést. Az események (és a különböző érdekszféra)on kívülálló szemlélő számára úgy tetszik, mintha az ELZETT sorsának alakulása nem egészen tükrözné azt a szemléletet, amely az MSZMP KB sokszor emlegetett, a gazdaságfejlesztési rendszer továbbfejlesztéséről szóló 1984. áprilisi határozatában fogalmazódott meg.

Görömbölyi László

ÉLELMISZER-KERESKEDELEM

Meddig romlanak a vásárlási körülmények?

Az országgyűlés kereskedelmi bizottságának legutóbbi ülésén a belkereskedelmi miniszter beszámolt a képviselőknek a fogyasztás-cikk-kereskedelem VII. ötéves tervkonceptójáról és a kínálat várható alakulásáról. A számos közérdekű témát felőlelő beszámolóból ezúttal csupán az élelmiszer-kereskedelmet emeljük ki.

A miniszter ugyanis megállapította: „Az élelmiszerek forgalmazásában a vásárlási körülmények az elmúlt években fokozatosan romlottak. Ez megmutatkozik a zárva tartott üzletek számának növekedésében, az üzletek személyi és technikai feltételeinek romlásában, a kiszolgálás kulturáliságának csökkenésében, és egyes esetekben az árukínálat nem megfelelő összetételében is.”

Olyan tendenciáról tárgyaltak a képviselők, amit az ország szinte egész lakossága nap nap után tapasztal: hogy kevés az élelmiszerbolt, a meglévő nagy részében rosszak, elavultak a hűtőgépek, a pénztárgépek, és szinte mindenütt létszámbányval küzdenek. A rossz feltételek következtében még a nagyvárosokban is nehéz a bevásárlás; hosszú sorok állnak a pénztárak előtt, erősen hiányos a húsáru, a tejtermékek, a pékáruk választéka, kevés helyen karni mélyhűtött termékeket, hidegkonyhai és cukrászati készítményeket, s olykor az alapvető élelmiszereket is csak több üzletet végigjárva tudja beszerezni a háziasszony. Maguk a bolti helyiségek is elhanyagoltak, nem tiszták, és sajnos gyakran ugyanez mondható el a kiszolgálók külleméről.

A jelenségek okai között a közgazdasági szabályozórendszer lényeges szerepet játszik. E szabályozórendszer nem hogy elegendő jövedelmet az élelmiszert forgalmazó vállalatoknál, szövetkezeteknél ahhoz, hogy javíthassák az árubeszerezés és a kiszolgálás feltételeit. Más szavakkal: nem képződik elég jövedelem ahhoz, hogy további üzleteket nyissanak, de ahhoz sem, hogy a meglévők gépeit felújítsák, korszerűbbekre cseréljék, vagy hogy a dolgozók keresetét úgy alakíthassák, hogy annak ellenében magasabb követelményeket állíthassanak eléjük.

Nem véletlen, hogy a belkereskedelem megannyi ága közül éppen az élelmiszerek forgalmazása van a legmostohább helyzetben. Míg a vendéglátásban, az idegenforgalomban, a ruházati vagy az iparcikk-kereskedelemben a vállalatok és a szövetkezetek általában ellensúlyozhatják a költségek növekedését az árak emelésével, addig az élelmiszer-kereskedelemben erre alig van mód. Egyfelől itt a termékeknek mintegy fele hatósági vagy maximál ár, másfelől a szabad áras cikkek árát is kevésbé merik emelni a vállalatok, tekintettel arra, hogy a lakosság rendkívül érzé-

kenyen reagál az élelmiszerek áremelkedésére.

Az élelmiszer-kiskereskedelem átlagosan 9–10 százalékos árrést alkalmaz, amiből jó esetben az üzlethálózat mai, alacsony színvonalának fenntartására futja; rosszabb esetben még arra sem. Hosszú időn át elvonták a vállalatoktól azt a többletjövédelmet is, amely a hatósági árak emeléséből képződött volna: a fogyasztói árak emelésével együttjárt a haszonkulcsok korrigálása. Mintegy két éve erre már nem kerül sor, de az élelmiszerek forgalmazása így is csak minimális nyereséget hoz.

A helyzet ellensúlyozására tavaly az élelmiszer-kereskedelem 17 százalékos bérpreferenciát kapott, ám gondjait ez alig mérsékelte. Mert igaz, hogy a preferált bérfejlesztés után a vállalatoknak nem kell adót fizetniük, de a 40 százalékos SZTK-járulék a nyereséget, a képződő alapokat csökkenti. Arról nem is szólva, hogy a preferált bérreléshez sem teremtett mindig kellő alapot a szerény árrés.

A belkereskedelmi miniszter a képviselők előtt úgy nyilatkozott, hogy a szakma helyzetét javítandó rendezni szükséges az élelmiszer-forgalmazás haszonkulcsait. Ebben a tárca egyetértésre jutott az érdekelt társszervekkel, de a részletek megvitatása még folyik. Kérdéses ugyanis, hogy a költségvetés vagy a vásárlói közönség viselje-e a döntés anyagi következményeit, avagy a két fél osztozzon-e a terheken. Kérdés továbbá, hogy milyen mértékű legyen az árrés bővítése. A belkereskedelmi tárca jelentősebb árrésbővítést javasol, mint amire a társszervek pillanatnyilag lehetőséget látnak. Első lépésként 1986-ban 1–1,2 milliárd forintot kitevő haszonkulcs-emeléssel számoltak, ami csak arra elegendő, hogy megállítsák a vásárlási körülmények romlását és a létszámmegtartó képesség csökkenését. Ilyen mértékű árrésbővítés mellett tehát a vásárló még nem érezhet semmiféle javulást az élelmiszer-beszerezés körülményében.

Ahhoz, hogy a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban megtermelt áru teljes választékában, jó minőségű megőrzve jusson el a lakossághoz, és ahhoz, hogy az árusítás körülményei javuljanak, ennél nagyobb mértékben kellene fokozni az élelmiszer-kereskedelem jövedelemtermelő képességét. A fogyasztó oldaláról szemlélve úgy is kifejezhetjük a helyzetet: olyan az élelmiszer-kereskedelmünk, amelyet megfizetünk. Kérdés: nem lenne-e érdemes többet fizetni, és jobb szolgáltatást kapni? Egy másik lehetőség: ha a költségvetés vonna el kevesebbet pénzt — nyereségadó, béradó, vagyonadó — az élelmiszerek forgalmazására hivatott gazdálkodó szervezetektől.

Gál Zsuzsa

Tudósítóink jelentik

A falugyűlésekről

Balmazújvároson az október 14-i falugyűlésen három részülést előzte meg — írta Vég Csabáné. — A közzet-sített részfalugyűléseken megtartották a bizottsági beszámolókat. Részletesen szövegezték az elmúlt öt évben végzett munkáról, s további célkitűzéseket fogalmaztak meg. A tanács vezető tisztviselői ismertették a VII. ötéves terv koncepcióival kapcsolatos községfejlesztési elképzeléseket, s a településfejlesztési hozzájárulásról is szóltak.

A szennyvízelátás, a talajvíz elvezetése, a közvilágítás, a járdák, utcai bekötők, helyi vasúti átjáró, telefonhálózat-bővítés — problémáinak megoldását várják a következő ötéves tervben. Az egészséghez, s az öregek házána felépítését szintén mielőbb kériék. A közlekedés megkönnyítése érdekében kérésként és igényként hangzott el a helyi autóbussz-közlekedés és a vasúti menetrendi problémák megoldása, ehhez többen társadalmi munkát ajánlottak fel.

A részfalugyűlések záró napirendi pontja a közzet-i bizottságok megválasztása volt.

Nagyrabé községben szeptember 30-án volt a falugyűlés, melyen több mint 200 állampolgár vett részt. Elsőként a HNF közzet-i bizottságának öt év munkájáról szóló beszámolóját ismertették. Előterjesztették a nagyközzet-i tanács VII.

ötéves tervkonceptóját, valamint a településfejlesztési hozzájárulással kapcsolatos elgondolásokat. Ezután több észrevétel, javaslat hangzott el, melyek röviden a következők voltak: szükségesnek tartják, hogy a tanács a környezetvédelemmel fokozatosan törődjön. A lakosság figyeljen jobban a környezetvédelemre, az utcák tisztaságára. A HNF közzet-i bizottság és a mellette működő nőbizottság munkáját elismerő szavakkal illették, és megköszönték a leköszönő bizottság jó munkáját. A tanács a szociális juttatásokat differenciáltan adja. A telefon-távhiába való kapcsolódást sürgetik, mivel csak egy vonal van, ami nem is mindig üzemképes. A község kivette részét a társadalmi munkából, hogy szebbé tegye környezetét, a falu—város közötti különbségek azonban még csak kis mértékben csökkentek. Közzet-i tanácsnak a helyi Petőfi Tsz-nek az eddigi segítségét: vízilózat-bővítés, belvízvezetés. A község népessége fokozatosan csökken. Kériék, hogy új munkahely létrehozásával segítsék elő, hogy ez a folyamat megálljon. 800 forint településfejlesztési hozzájárulást javasol a helyi tanács egy családra. Volt aki ezt soknak tartotta, volt aki realitásnak. Végleges összeget a lakosság véleményének ismeretében határoznak meg.

A továbbiakban a HNF

bizottság titkára Kiváló Társadalmi Munkás kitüntetésed adott át öt főnek, majd megválasztották az új, 33 főből álló HNF bizottságot, valamint a tisztviselőket és munkabizottságokat.

A Hazafias Népfront Polgár közzet-i bizottsága és a nagyközzet-i közös tanács október 14-én falugyűlésre hívta össze a község lakosságát. A falugyűlésen közel 250 fő jelent meg. A népfrentbizottság beszámolója részletesen foglalkozott az öt év alatt végzett munkával, az elért eredményekkel, gondokkal, problémákkal. Kiemelte azokat a legfontosabb eseményeket, amelyek meghatározóak voltak a hangsúlyozottan szövegezték a népfrentbizottság és más szervek, valamint a lakosság kapcsolatáról. Számadatokkal mutatta be, hogy a szűkös gazdasági lehetőségek mellett is épült, fejlődött, szépült a község, mert a lakosság vállalta a közhelyének szépítését. A felvilágosító, meggyőző munka során sikerült előbbre lépni abban is, hogy a fontosabb közügyek egyre inkább az emberi közösségek mindennapos ügyeivé kezdenek válni.

A társadalmi tanács elnökhelyettese a VII. ötéves közzet-i politikai tervkonceptió legfontosabb feladataival foglalkozott. Elmondta, hogy alapvető célkitűzés

a kommunális ellátás fejlesztése: lakás, belvíz, út, járda. Foglalkozott a településfejlesztési hozzájárulás kérdésével és a tanács ez irányú tevékenységével. A falugyűlés résztvevői közül többen szóltak hozzá. A népfrentbizottság tevékenységével, a kommunális fejlesztés kérdéseivel, az iskola-tanterem ellátás gondjaival, a településfejlesztési hozzájárulás fizetésével megfelelő differenciálásának kérdéseivel foglalkoztak, majd megválasztották az új közzet-i népfrentbizottságot és jóváhagyólag tudomásul vették a VII. ötéves közzet-i politikai célkitűzéseket — írta Herbák István tudósító.

A Hazafias Népfront debreceni vargakereti közzet-i bizottsága október 7-én tartotta választói gyűlését — tudósított Papp Attila Zsolt. — A városi pártbizottságot Vécsei István képviselte, jelen volt dr. Kereszti Csaba országgyűlési képviselő és Okos László, a területi bizottság képviselője.

Erdős Károly titkár beszámolt az elmúlt öt esztendő munkájáról, ami miatt a leköszönő bizottságnak nem kellett szégyenkeznie. Ezt igazolták a hozzászólások is. Felszólalt Leposa István, a városi tanács főmunkatársa, beszédeben kitérve a januártól tervezett TEFA-hozjárulás fizetésére is.

Egyhangúlag újraválasztották a gyűlés elnökének Tóth Gáspárét, titkárnak Erdős Károlyt, alelnöknek Tóth Sándort, abban a reményben, hogy a következő ciklusban is eredményesen munkálkodnak a népfrent-politika maradéktalan végrehajtásában.

Rögös

Szombat

A kapu nyitva bemelegünk az gyerekek szánkák, kezünkbe juk, egész kör „Ven-dé-gek!” körusban, „vendégek!” „belül egész s minket körül gusok alig tud badítani” ölelő zül.

Szöke kislíú diákothonból tótt szemekkel multust.

— Vendégek lentőségteljesenhez.

— Csak kettő a válasz valah megból.

Berettyóújfal város, szombat

Tornáznak a

Fóti gyermekv ország második állami gondozott ellátó pészeg az élet lalkozás van a kedvükre sétá szanak a fű szép környezeti épületeken l egykoron lakt szültek, de m már sokat a környezeten.

— Mit lehet csinálni? — ki 14 éves H. Illo mit. Sokszor De ki lehet m ba, moziba, strandra is.

— Szüleidet tad?

— Nem aka ni. Soha többé redettség.

— Minden egy külön sor kis tragédia hány percellé igazgatói irod Vince igazgató van Bándi I honvezető, M iskolavezető, György név öv intézmény né nedek Lászlón

A beszélget mar összeáll mekvárosról, velőthtoni, is dal része v 130-an dolgoz ményben, közz gógus. A gy 350. Háromév éves korig va lok, de akadn nyan tizenhat év között. A gyerek mell olyanok, akik lamlyen okná matlanok a lére. Alkoha zó életmódot gyerekek neg cigány.

Már sötéted szobában egy

Hajdúnánás központjában, a Munkások útja végén 48 OTP-lakás épült ebben az évben. A két épületet még az év vége előtt átadják tulajdonosaiknak (Fotó: Iklódy)

Rögös utak a társadalomba

Szombat délután a gyermekvárosban

A kapu nyitva áll. Ahogy bemegyünk az udvarra, gyerekek szaladnak hozzánk, kezünket szorongatják, egész közel bújnak. „Ven-dé-gek!” — kiáltják kórusban, „megjötték a vendégek!” Pillanatokon belül egész sokaság vesz minket körül és a pedagógusok alig tudnak „kiszabadítani” ölelő karmaik közül.

Szöke kislány szalad ki a diákotthonból és tágra nyitott szemekkel nézi a túlmúltust.

— Vendégek? — szól jelentősen a többiekhez.

— Csak kettő — hangzik a válasz valahonnan a tömegből.

kislány beszélgetek a vigasztaló homályban. Megszéppelve figyel engem, az ideg, aki „vajon mit akarhat maceráló kérdéseivel”.

— Rólad mesélek, hogy sokszor megszöktél már. Miért mentél el? És hová?

Szemét lesüti, egészen halkán beszél:

— Csak menni akartam... Szabadon menni... Mind-egy, hogy hová.

— Legutóbb többen is voltatok. Hol töltöttétek az éjszakát?

— Vonaton. Kint a vakagányon. Ismerek egy férfit, az jó barátom. Ő mondta, hogy úgyse indul a vonat.

— Céltalanul bolyongtatok?

— Volt olyan is. De én majdnem mindig a nagymamához megyek. A nagy-

— És mi a legszebb élményed?

— Augusztus 20-án látam a tisztavárost — válasszolja kapásból, s gondtalan tekintetűen nem látszik, hogy észrevenné: egészen más választ vártam.

— Merre vezet az út, ha a kislány elvezette a nyolcosztályt?

— Ez a legnehezebb — fogalmazza egyöntetűen a pedagógusok.

A gyermekvárosból kinőtt gyerekek helyet kapnak a diákkollégiumokban, munkába állásuknál segítséget nyújt az ifjúságvédelem. Elszállásolták őket a munkásszállásokon, az utógondozók is figyelemmel kísérik sorsukat. A gyermekvárosból való távozás során az otthon 17 500 forintot

Berettyóújfalui gyermekváros, szombat délután. A

Tornáznak a gyermekváros óvodásai (Fotó: Kőszeghy György)

Főti gyermekváros után az ország második legnagyobb állami gondozottak nevelését ellátó intézményében pezseg az élet. Szabad foglalkozás van és a gyerekek kedvükre sétálhatnak, játszanak a fákkal övezett szép környezetben. Bár az épületeken látszik, hogy egykoron laktanyának készülték, de nevelő-diákok már sokat alakították a környezetet.

— Mit lehet ilyenkor itt csinálni? — kérdez vissza a 14 éves H. Ildikó. — Mikor mit. Sokszor unatkozom is. De ki lehet menni a városba, moziba, nyáron a strandra is.

— Szüleidet mikor lát-tad?

— Nem akarok hazamenni. Soha többé.

Szemében dac és elkés-redetség.

mama azt mondta, hogy majd bemegy a tanács-hoz és magához vesz. A nagymama, az szeret engem.

— Nem büntetőintézet, hanem nevelőotthon a miénk — mondja Barta Vince. — Láthatta is, nyitva a kapu.

— Miként kerülhetnek a gyerekek intézetbe?

— Ha itt nem tudnak beilleszkedni a közösségbe, nagyon sokszor elszöknek.

— Tavaly ilyen eset volt?

— Kettő. Ritkán fordul ez elő.

— Hányan nincsenek most itt?

— Hat-hét gyerek már több mint egy éve távol van. Mind cigánygyerekek. Hozzájuk jön még hét. Ők a napokban szöktek meg.

— Milyen következményei vannak egy szökésnek?

— Önkormányzati szervünk, az úttörőtanács ilyen esetben alacsonyabb fokozatot ad a tanulóknak. Ez pedig azt jelenti, hogy kevesebb zsebpénz jár, hogy ritkábban mehetnek ki az otthon falai közül.

— Miként kerülnek vissza a szökött gyerekek?

— Értük megyünk a gyermekváros autójával, kereszük őket a rendőrség közreműködésével — vannak olyan cigánygyerekek, akiket így is hiába.

költ minden egyes végző felruházására... De ez mind kevés. Hiszen sok helyütt előítélettel fogadják őket, nincs ezeknek a gyerekeknek igazi tartásuk — végül is támasz nélkül maradnak.

I. László már tizennyolc éves, Debrecenben az építőipari vállalatnál dolgozik. Ott lakik a munkásszállón, hét végén mégis mindig „hazajár”.

— Régi társaim össze-vissza kerültek az ország-ban, nem sokat tudok ró-luk. Igazi barátaim nincsenek. Az ötnapos munka után mindig itt töltöm a hét végét. Eljárók a régi patronálómhoz is, hiszen Újfaluban lakik. Ebben a városban szeretnék letelepedni.

Egy másik hasonló korú, L. Mária a gyermekváros-ban lakik. Az albérléthez még nincs elég pénze. Keresetét — saját kérésére — az igazgató kezeli. És próbálja megtanítani arra, amit a családtól nem lehetett el: miként kell a pénzzel bánni.

— Minden gyerek éllete egy külön sors, egy külön kis tragédia — hallom néhány perccel később az igazgatói irodában. Barta Vince igazgató mellett itt van Bánáti Lászlóné ott-honvezető, Molnár Mária iskolavezető, Tahóczki Györgyné óvodavezető és az intézmény párttitkára, Benedek Lászlóné.

A beszélgetés során hamar összeáll a kép a gyermekvárosról, melynek nevelőotthoni, iskolai és óvodai része van. Összesen 130-an dolgoznak az intézményben, közülük 74 pedagógus. A gyerekek száma 350. Háromévesestől tizenhat éves korig vannak itt fiatalok, de akadnak még néhány éves között. A kevés árva-gyerek mellett nagyrészt olyanok, akiknek szülei valamilyen oknál fogva alkalmatlanok a gyermeknevelésre. Alkoholisták, bűnöző életmódot folytatók. A gyerekek negyven százaléka cigány.

— Hogyan töltötted a nyarat?

— Kétszer is voltam Csillebércen. Először az Interkozmosz táborban, aztán meg a „Barátunk a természet” nevű táborban. Sok egész napos túrát tettünk, igazán jó volt ott.

A nevelőknek sincs könnyű dolguk. Olyan gyerekek veszik őket körül, akik szinte semmit sem hoztak a szülői háztól. Még a legkönnyebb azokkal a picik gyerekekkel, akik óvodás koruk óta itt vannak.

Az intézmény a tanítás mellett megpróbálja tervezni, szervezni a gyerekek szabad idejének tartalmas eltöltését. Szakkörök, énekarok, művészeti csoportok működnek itt és az állami gondozott gyerekek között is szép számmal akadnak tehetségek.

De mégis, amikor H. Ildikót kérdezem a jövőről, még nincs igazán fogalma róla. Csak egyet tud biztosan. Gyermekeit — akármilyen történet — saját maga neveli fel.

Már sötétedik, az egyik szobában egy tizenkét éves

Egészségügyi zárszámadás — 40 év

Esélyegyenlőséget az élethez

„Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki és szociális jólét!” — még 1946-ban fogadta el ezt a definíciót az Egészségügyi Világszervezet. Vagyis: nem elég, ha egy ország lakosságának egészségi állapotát vizsgálva csak a demográfiai, a születési,

a halálzási adatokat, a várható átlagos élettartamot, a kórházi ápoltság, a bejelentésre kötelezett betegek számát, a táppénzes napok mennyiségét veszik alapul a szakemberek, a szociológiai tényezők sem hagyhatók figyelmen kívül a megítélésben.

A tükrőben: múlt jelen, jövő

Dr. Forgács Iván orvos-főnök a Kossuth Könyvtár-adjó gondozásában nemrég megjelent Egészségügyi című könyve a magyar egészségügy felszabadulása utáni négy évtizedes fejlődését mutatja be, eljutva napjaink embere egészségi állapotának és egészségügyi ellátásának értékeléséhez. A szerző egyetemi tanár, az Orvostovábbképző Társadalomtudományi Intézetének igazgatója, hazánk képviselője az Egészségügyi Világszervezet Végrehajtó Tanácsában. Országutazásokat is túllépő, átfogó, széles körű ismeretével könyvében tükröt állít elénk, amelyben nemcsak a magunk múlt-jelen-jövő képét, hanem Európa egészségi állapotát is láthatjuk. Többek között választ kapunk arra a kérdésre, hogy mennyire egészséges a magyar lakosság?

1950—65 között kifejezetten javult egészségi állapotunk. 1965—1980 között viszont, míg a csecsemő- és anyai halálozás igen jelentős mértékben csökkent, addig a 30 éven felüli korcsoportban különösen a férfiak helyzete romlott a szív- és érrendszeri betegségek, a daganatok és a balesetek következményeként. Húsz év alatt megkétszereződött a táppénzállományban levők száma, több lett a rokkantság. Az egyre növekvő szeszital-fogyasztás miatt 100 ezer lakos közül 55 alkohol okozta elmebetegséggel szenvedő tartanak nyilván. Elgondolkodtat ez a kedvezőtlen fordulat, annál is inkább, mivel az egészségügyi ellátás 1965-től jóval többet tudott, tudhatott volna nyújtani, mint korábban. (A könyv bemutatja a kórházi, a járóbe-

tegel-ellátást magába foglaló egészségügyi intézményrendszer felépítését, fejlődését, működését, kitér arra is, hogy mibe kerül ma hazánkban az egészségügy.) Egy jelenre vonatkozó statisztikai felmérés szerint a magyar lakosságnak csak alig több mint fele biztonságos egészséges: 40 százaléka idült betegségben szenved.

Szépítés nélkül

Milyen a helyzet ország-határainkon kívül, mennyire egyenlők esélyeink? Két „kemény adat”, a születéskor várható élettartam, és a halálzási mutatók összehasonlításával az író szépítés nélkül tárja elénk a valóságot: az európai országokban a férfiaknál 55 és 73 év, a nőknél 57 és 80 év között változik a születéskor várható élettartam. (Magyarországon 1983-ban 65,6 és 73,5 év volt ez az érték.) A csecsemőhalandóság is 7 és 100 ezrelék kö-

Hogyan lesz az ezredfordulón?

A szerző az Egészségügyi Világszervezet „Egészséget mindenkinek 2000-re!” — stratégiai célkitűzéssel összevetve ismerteti: hogyan állunk, milyenek a kilátásaink, hol tart majd a magyar egészségügy az ezredforduló táján. Nem éppen rózsaszín a kép; 15 év alatt csaknem fél millióval fogy a népesség, főleg a fiatalabb korosztályban lesznek kevesebben. 200 ezerrel több 60 éven felüli lakos várható, tehát növekszik a gondozásra szorulóak száma. Feltételezhető, hogy a munkaerő hatékonyabb felhasználásával egyes betegségek-

kel jobban kell számolni (szív- és érrendszeri, neurológiai, mozgásszervi), éppen ezért sürgető ezek megelőzésére, illetve a gyógyításukra való felkészülés. Folytatódik az urbanizáció, növekszik a szabad idő, remélhetőleg átalakulnak kedvezőbbek lesznek táplálkozási szokásaink, javul a közlekedési morál, fejlődik a munkavédelem, s mindez az életmódot olyan irányba fogja változtatni, hogy a 35—59 éves korosztály megbetegedési aránya várhatóan csökkenni fog.

A hosszú élet titka: a mértékletesség

SZÁZADIK SZÜLETÉS NAP PÜSPÖKLADÁNYBAN

Egy évszázad óriási idő. Társadalmi formák, generációk váltják egymást, telnek a történelem sűrűre írott lapjai. Emberéletben mérni száz esztendő, nem mindennapi dolog: személyes emlékek a 80—90 esztendeje megélt események. Különleges adományként lehet fogva tartani az oly gyorsan rohanó időt.

Tiszteletet parancsoló kor Kovács Imréné, s hát igen — egy kicsit szenzáció is. A napokban századik születésnapján rokonok, ismerősök serege köszöntötte Püspökladányban, úttörők, a tanács, a legszívesebben, a helységek, a bajtársak neveit, évszámot, hónapot oly precízen idézi, mintha csak tegnap lett volna.

Méghozzá Debrecenbe jár-tam be a Mélyfűró Vállalat-hoz. Nyolcvanöt évesem még segítettem alapozni a fiataloknak, mikor építkeztek. Egy éve nem megy az olvasás, azelőtt sok órát szenteltem a könyveknek: szerettem a történelmi regényeket, az írók életját és persze az újságot, mert érdekelt a világ, a politika. Mostanra a tévé maradt, mindig megnézem a híradót, a meccseket.

Nem fárasztja a beszéd, emlékeiből a háborúsak eleme-mentek meg a legbiztosabban. Ennél a témánál időz a legszívesebben, a helységek, a bajtársak neveit, évszámot, hónapot oly precízen idézi, mintha csak tegnap lett volna.

Kiderül, hogy ő is írt verseket.

— A fogságban kezdtem, unalmamban, aztán sok füzet megtelt velük.

Káros szenvedélye sohasem volt: nem ivott, nem dohányzott. Kabán nemigen látták biciklin ülni: gyalog járt mindenhol. Jókort felkelt, hajnalban már kint volt a kertben.

Mindig is a pontosság jellemezte nagyapát — mondják a hozzátartozók. — Akkurátus, türelmes ember volt világlelőben.

Hasonlóképpen földjük volt, azt munkálta az édesapjával, aztán kereskedő lett belőle. Még megvan a keményfedeles piros füzet, tele a hitelezők nevével. Mert az ő kis boltjában mindenkinek volt híve, talán túllentül is jószívű volt, nála a kuncsaft felé járt: a mérleg a földművesvezetkezet megalakulá-sakor feladta a boltot, beke-rült ő is a szövethézethez.

Unokája, Csukás Bertalan veszi át a szót:

— Szeretünk dolgozni járnunk nagyapával. A parasztember becsületére vált, milyen a talló kaszálás után. Ő olyan rövidre vágta, hogy csak kis torzsa maradt, nem is hagyták szó nélkül, milyen takaros a munkája. Ha mi, gyerekek, a tengeriből cibáltuk a csuhát, ránk szólt, megmutatta, hogyan kell ezt csinálni. Télen is talált foglalatosságot: fából készített vetőmagszelőt, amivel a magot tisztította, vajköpülőt csinált. Esténként szerette a ferképeket böngészni, bámulni, milyen jól tájékozódik. Még a dedunokákat is ő tanította.

— Nagypapám kilencven-kettő, apám nyolcvankettő, anyám nyolcvanhat évet ért meg — mondja Kovács Imre. — Nem gondoltam, hogy én túlépek majd a századi-kon. Jólesett a készöntés, a sok jókívánság. Nem is érdemelt, legfeljebb a munkám után.

Ezt a szerényegre, egészséges gondolkodásra valló mondatot gondolnám befejezésnek. Mert egy kicsit élte tükröz ez is: egy munkás évszázad.

— Nyolcvanéves koromban mentem végleg nyugdíjba,

— A mértékletesség. Evésben, ivásban, mindenben. Dolgozni meg sokat! — kacint hozzá hamiskásan. — Azt mondta egyik költőnk: „Munkásság az élet sója, a romlásból, mely megóvjá.” En ehhez tartottam magamat.

D. Karádi Katalin

ŐSZ

Dér-ezüstöt húznak a hajnalok a rétekre a háztetőkre. Megfakulón bágyadozik a sárguló lomb, csak a csereszömörce égővöröse dacol a bokrokat, fákat veiköztété hideg széllel. Visszavonhatatlanul itt az ősz.

A szél, ez a szilaj legény jergetes táncban forgatja lomha kedvesét, a ködöt. Tépett felhőrongyokat siratnak az ágak, s a parkok elhagyott sétautacskáit szőnyeggel borítja a zörgő levéláradat.

Nyárról álmodik a víz fölé hajló szomorúfűz, mikor talpig csendült a tó a gyermekkacajától. Szerelmesek suttogását őrzik a dércsipe füvek, délidőben sem kapnak zöldet adó erőt a bágyadt napsütéstől. Hallgatásba gombolkozik a Nagyerdő, fázósan húzza össze kopott lombruháját a villamoscsengetésre.

Gyermekcsapat gázol a bokáig érő avarba, arcukat pirosra csipi a szél, minden sejtjükben bizserg a rohanás, a játékos futás vágya. Kismama keres szélvédett, napos tisztást gyermekének, a sétányon a nyugdíjasok ráérős beletörődöttségével ballag egy öregember.

Csendes az állatkert is. Kandi tekintettel bámul a karámból távoli puszták vágatásingerét fékezve izmaiban a vadló. Közömbösen nézi a semmit féllábon három gólya: a visszavonult nyárhadsereg otffelejttét őrszemei. Délszaki vizimadarak monitorraja húz egykedvű v betűket a vízre.

Evezők helyett vesszőseprűk lendülnek a csónakázó tó medrében, surrogva seprik a lefolyó felé a rothadó levéllel elegy iszapos vizet. Csöndes a tél előtti déli előtt...

SZ. K.

Fotó: Iklódy János

Pornó

Gondolato

Interjú olvasó Varsóban angol megjelenő, és az angol forgalmazó rum. A nyilatkozó Rűegg, a Vierchestra vezetője, zeneszerzője. Tőle ezt mondja: „Ez meg, egy zenekar, sajtó mit csinálnak, ben mondjuk a sio előadása, mondhatunk, hogy hamis és az egész. Olyan találkozta, hogy moly dzsesszpornó magazinok, tak volna egy klasszikus zenei mindennapos. vice szól a zenekusokról. Néha hetetlen dolgok le a hangverseny.

Nem tudom, hogy hány ember galma arról. Mathias Rűegg, Vienna Art Orchestra nem is lehet: a előtt Bécsben művészeti csoportjai, hangfelvételnek forgalomban ha volnának: dzsesszkedvelő, ty sem venne luk. Míg viszo passio a har alapkinálata, dióban rendszer hangzó alkotásunk egyik épít.

De nehogy az ki is a példák huzamot akaró thias Rűegg és bastian Bach jelentősége ködmentelen és ok volna. Pusztán rom érzékeltet zenei értékre talán mégsem egyértelmű. Halvére nézünk, tük azt, hogy század végére keletkeztek azo lágképen, ame évszázadok alatt sodott. S talán két mindig lép követő rendszer is be kell, hogy tovább elenged ne nagy világt rendezése, a brafelosztása.

Komoly zene? Nagy zenekar? Homályos, ne...

A Tiszántúli mezőgazdasági rát mondhatja Debreceni Egyetem. B könyvtárigazgatókódva mondja tartja a titulatlag kicsinek nemet, olyanna az igényeit a tes könyvtár teni.

— Nem vagy gantomániának nyugózték le a produkált m számok, azaz mennyiségi szkal inkább kisebb, család táruk, ahol a telenebbül, ban érezheti a hűvös katedrátlanul nagy ahol a munkalyike nem is. A könyvtárnál üzlethelyiségek ahol az ember kezébe nyomja könyvtár hiva

Pornó a zenekari árokokban

Gondolatok zenei világtörőkről

Interjú olvasok. A lap a Varsóban angol nyelven megjelenő, és az egész világon forgalmazott *Jazz Forum*. A nyilatkozó: *Mathias Rüegg*, a *Vienna Art Orchestra* vezetője, karmestere, zeneszerzője. Többek között ezt mondja: „Figyelje csak meg, egy zenekar muzikusa mit csinálnak a háttérben mondjuk a Mátyas passio előadása közben. Nem mondhatunk mást, mint hogy hamis és megjárt az egész. Olyanra még nem találkoztam, hogy egy komoly dzsesszzenekar tagjai pornó magazinokat lapozgatnak volna egy koncerten. A klasszikus zenekaroknál ez mindennapos. Egy csomó vicc szól a zenekari muzikusokról. Néha valóban lehetetlen dolgok játszódnak le a hangversenyeken.”

Nem tudom, Magyarországon hány embernek van fogalma arról, hogy kicsoda *Mathias Rüegg* és mi a *Vienna Art Orchestra*. Igaz, nem is lehet: a hét évvel ezelőtti Bécsben szerveződött művészeti csoportosulás lemezei, hangfelvételei nincsenek forgalomban nálunk. És ha volnának: néhány száz dzsesszkedvelőn kívül a kutyta sem venne tudomást róluk. Míg viszont a Mátyas passio a hangfelvétel nélkül alapkinlátába tartozó, a rádióban rendszeresen felhangzó alkotás: zenei tudatunk egyik építőköve.

De nehegy azt higgye bárki is a példából, hogy párhuzamot akarok vonni *Mathias Rüegg* és *Johann Sebastian Bach* zenetörténelmi jelentősége között. Ez érdemtelen és okatlan kísérlet volna. Pusztán csak azt akarom érzékelteni: kanonizált zenei értékrendszerünkben talán mégsem minden olyan egyértelmű. Ha a dolgok mélyére nézünk, talán fölfedezük azt, hogy a huszadik század végére komoly rések keletkeztek azon a zenei világtörőben, amely Európában évszázadok alatt kikristályosodott. S talán az eseményeket mindig lépéshátrányban követő rendszerező tudatunk is be kell, hogy lássa: hovatovább elengedhetetlen a zene nagy világtörőjének átrendezése, a birodalmak újrafelosztása.

Komoly zene? Kíszenyűzene? Nagy zene? Kis zene? Homályos, nehezen körülír-

ható kategóriák ma már. Mintha csak Wagner műveit lehetne komolyan játszani, s Thelonious Monk szerzeményei eleve kizárnák a komoly interpretálás lehetőségét. Csak azért, mert a dzsessz nyelvén fogalmazódtak. Természetesen logikus és szerves volt az a folyamat, amely az európai műzene esztétikai jegyeinek és jelenlegi infrastruktúrájának kialakulásához vezetett. De nem félek kimondani: a tömegkommunikációs forradalom korában, akkor, amikor a világ valamely pontján történt eseményekről a világ bármely más pontján percekben belül értesülhetünk, végsően egyoldalú gondolkodás uralja zenei felfogásunkat. S ez bennünket, két világ határán élő magyarokat különösen töprengésre kell hogy készítessen.

Ismét *Mathias Rüegg* idézem: „Feltétlenül különbséget kell tenni komoly komolyság és a nyugati-patetikus komolyság között.” Igen, azt hiszem, ez lehet a kiindulópont zenei tudatunk átrendezésében. S ez nemcsak zenei kérdés, hanem a világlátás függvénye is. Be kell látnunk, hogy az európai műzene előállítását, forgalmazását ma már jelentős mértékben öccöltség vezérli. Megszilárdult, sőt megroggyant szokásrendszer és gondolkodási mechanizmus, amely tárgyát eszményített magaslatokba emelve alacsonyul a személyiségjegyeket és gátat gördít a kreativitás elé. Ez a zene — s ismét csak nem értékéről van szó! — mai formájában meglehetősen antidemokratikus jelenség: a privilegizált kisebbség nagy mecenatúrával támogatott izlésterroja a többség felett. A minősítés talán túlzónak tűnik, de szándékosan fogalmaztam erősebben, hogy a kontrasztok világosabban tűnjének elő.

Nem tudom, mi történne akkor egy komoly zenei hangversenyen, ha a közönség nem a szent tehéneknek kijáró néma áhitattal figyelne a műsort, hanem — mint például a dzsesszkoncerteken szokás — történetesen távolságával fejezné ki elégedetlenségét a produkció elégtelensége miatt. Indokolja a megmerevedett szokásokon

külül valami is azt, hogy ugyanolyan elmélyült figyelem illesse egy csapnivaló előadást, mint egy zseniális tolmácsolást? Mert gyakorlatilag ez történik. S ha már az előadói-befogadói viszony egyoldalúságáról esett szó: mi magyarázza azt, hogy a koncerteken 98 százalékban európai szerzők művei hangozzanak fel? Glóbuszunk ma már egyetlen nagy egység: nem volnának érdemes zeneszerzők Latin-Amerikától Ausztráliáig, Japántól Izlandig? (Főiskolai tanárral beszélgettem a minap: nem tudta, kicsoda *Philip Glass*.)

A változtatás szükségességének lényege azonban nem a műzene Európa-Világ átrendezésében fogalmazható meg, hanem a műzene (klasszikus, kortárs), és a létező egyéb zenei formák egészségesebb arányainak megteremtésében. Hogy ne lehessenek olyan zenei műveltségű emberek, akik tudják, ki volt Liszt Ferenc, de soha nem hallottak még *John Coltrane*-ről, a gamelán zenéről, az inkább muzsikájáról, a rock klasszikus, műfajteremtő művészeiről vagy éppen *Richard Klaydermann*-ról. Holott ők is az emberiség zenekultúrájának részesei; a zenei világtörő csak velük együtt lehet teljes. Ismereteink a kozmikus korról nélkülük szükségképpen provinciálisak, vagy maximum Európa határaiig terjednek. S ez ma már kevés. A kérdés az: főn akarjuk-e tartani az abszolút értékek csak kevesek számára kiterjeszhető hegemóniáját, vagy szélesebb tömegek előtt is kitarva a kapukat, beemeljük az értékek demokratikus birodalmába mindazt, ami az egyéb zenei formákban komoly és méltánylandó emberi tartalmakat hordoz? Mert a komoly zene — szórakoztató zene alternatívája (ami szerint zenei világtörőnk ma polarizálódik) nem alternatíva, hanem zsakutca; ami nem vezet sehová.

Igaz, magyar szimfonikus zenekaroknál én még nem láttam, hogy pornómagazinokat olvastak volna. Csak Népsportot.

Turi Gábor

Probakép

A Tóték Japánban

ÖRKÉNY-BEMUTATÓ TOYAMÁBAN

Örkény darabjai sűrűn vendégeskednek külföldi színpadokon is: ha hinni lehet a statisztikának, október 11-ig 98 Örkény-bemutató zajlott le határainkon kívüli teátrumokban. A kilencvenkilencedikre pedig — ezen a bizonyos októberi estén — a felkelő nap országában, s annak is Toyama nevű városában került sor: *Pinczés István*, a debreceni Csokonai Színház rendezője vitte színre a Tótékat egy nagyműltű amatőrral együttessel. Az együttes a Bungei-Za nevet viseli, és a toyamai Kyoiku Bunka-Kaikanban, vagyis a (hazai fogalmaink szerint) megyei kulturális központban van a székhelye. Itt van az a hétszáz személyes színház, mely otthont adott a bemutatónak (a társulat ezen kívül egy másik, körülbelül 1200 személyes színházban is rendszeresen fellép).

Adódik a kérdés: miképpen kerül kapcsolatba egy magyar vidéki színház rendezője a távoli Japán amatőrral együttessel?

Véletlenül szerencsés találkozásuk okán.

Pinczés István debreceni amatőr színjátszó csoportjával fellépett 1980-ban a kazincbarcikai színjátszófesztiválon, ahol is Mort Clark

A dobozházban dobzott hajtogat a Tót család és az örnagy

professzor, a New York-i világszínjátszófesztivál szervezője megtekintette a debreceniek Leánykérését, s ezt a Csehov-művet meghívta New Yorkba. De meghívta a toyamai Bungei-Za színházat is, akik ugyancsak ezt a Csehov-darabot játszották (Koizumi Hiroshi rendezésében), érdekesen japanizált formában. 1982-ben a japán társulat is szerepelt a kazincbarcikai fesztiválon, s akkor Debrecenbe is ellátogattak. 1983-ban — egy toyamai évforduló kapcsán — a négy kontinens 16 országából érkezett társulatok részvételével színjátszófesztivált rendeztek a városban, s erre meghívták a debreceniek is. 1983-ban — újabb évforduló kapcsán — a *Pinczés István* csoportja másodszor is Japánba utazott, s nyolc alkalommal vitte színre a *Leánykérés*t. A többesztendő ismeretség, közös munka, fellépések eredményeképpen kérték meg *Pinczés* arra, hogy rendezzen egy magyar darabot a *Bungei-Za* színészeivel. Örkény *István Tótékja* így került Toyamába: a magyar drá-

mairódom első színpadi hírnökeként. A kérdés az volt, hogy *Pinczés István* ne japán közegbe oltott előadást rendezzen: ezért, többek között néhány kelléket, jelmezelemet itt-honról vitt magával a rendező. Angol nyelvű szövegkönyvből dolgoztak, s ahogy a rendező mondja: a lassú előadói tempóhoz szokott japán színészeket igencsak meghajszolta az örkényi groteszk korántsem a meditativ kitarásokra épülő jelenetelése. A japánok híres papírhajtogató tehetségére, művészetére utaló, hajtogatott, szétnyitható díszletházban (a díszlet is *Pinczés István* leletvételével rendezték a városban, s erre meghívták a debreceniek is. 1983-ban — újabb évforduló kapcsán — a *Pinczés István* csoportja másodszor is Japánba utazott, s nyolc alkalommal vitte színre a *Leánykérés*t. A többesztendő ismeretség, közös munka, fellépések eredményeképpen kérték meg *Pinczés* arra, hogy rendezzen egy magyar darabot a *Bungei-Za* színészeivel. Örkény *István Tótékja* így került Toyamába: a magyar drá-

Cs. Nagy Ibolya

Balról, átizzadt ingben az örnagyot alakító színész

Erdi Sándor

Évtizedek a könyvek otthonában

A Tiszántúl legjelentősebb mezőgazdasági szakkönyvtárát mondhatja magáénak a Debreceni Agrártudományi Egyetem. Bilincsi Lajos könyvtárigazgató — óvakodva mondja ki, nagyra tartja a titulus — viszonylag kicsinek nevezi az egyetemet, olyannak, amelynek az igényeit a 115 ezer kötetes könyvtár ki tudja elégíteni.

— Nem vagyok híve a gigantomániának, soha nem nyűgöztek le az ezen a téren produkált méretek, a nagy számok, azaz nem vallok mennyiségi szemléletet. Sokkal inkább tetszenek a kisebb, családiasabb könyvtárak, ahol az ember fesztelenebbül, otthonosabban érezheti magát, mint egy hűvös katedrálisban, egy irdatlanul nagy intézményben, ahol a munkatársak némelyike nem is ismeri egymást. A könyvtárnak nem szabad üzlethelyiséggé hidegülnie, ahol az embernek fapofával kezébe nyomják az árut. A könyvtár hivatása, hogy ott-

korlatot vezethettem megfelelő díjazás ellenében. Szépen összegyűlt az új forintból, többet kerestem, mint apám, őket is tudtam segíteni megélhetésükben. Aztán bent maradtam a kémia tanteremben, mignem átmenetileg megszüntették a kémiaoktatást. Ekkor Pétervásárára kerültem kultúrház-igazgatónak. Itt ért egy levél, amelyet Fegyveres Antal ládánya tanácselnök írt. Hívták haza a járási könyvtár vezetőjének. Nem sokáig töprengtem, megváltoztam a vonaljegyet. Irodalmi esteket tartottunk, hanglemezeket szerveztünk, s hallgattuk Csenki Imre bácsiék vonós-négyesét. Egyszóval igyekeztünk izgalomban tartani a helyi szellemi életet. 1961-ben kerültem a megyeszékhelyre, a Kossuth Lajos Tudományegyetem könyvtárába. Majd egy évig a TIT megyei titkára voltam. Hatvanhatban adódott a lehetőség az agráregyetem könyvtárába jönni vezetőnek. Eltem velem.

Milyen állapotokat talált a könyvtáros, aki fiatal volt és bizakodó, másként hogyan is vállalhatta volna, hogy megmarad a műveltségterjesztés misszionáriusának? Szépen gyűltek a könyvek, 1953 óta. Bár a Magyar Királyi Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet alapítása (1868) óta eltelt egy évszázad, a debreceni agrárszakember-képzés újraélesztése idején, 1953-ban egyetlen könyv sem hevert a pol-

honos „szolgáltatóház” legyen, ahova tudásukban gyarapodni, izlésekben finomodni, emberségükben fényesedni térnek be az olvasók. Ezek az elvek, meg gondolások bizonyára közrejátszottak abban, hogy *Bilincsi Lajos* a szakma legtekintélyesebb kitüntetését hordozza a tarsolyában, a Szabó Ervin-éremet. Az ötvennégy éves férfi a könyvtárrendszert ismérveiről beszélne inkább, mintsem magáról. Annál inkább, mert életének első fele a könyvek otthonának falain kívül telt. Igaz viszont, hogy már csaknem két évtizede ad az agrárhallgatók kezébe szak-, illetőleg a szellemet csinosító szépirodalmat. Néhány mondatban mégis érdemes visszanyúlni a legtávolabbi évekhez. Azért is, hogy bizonyítsuk: a püspökladányi férfinak fia ugyancsak messziről érkezett a bibliotékák világába. A ládányi elemi és polgári iskola nyolc esztendeje után Debrecenbe hozta útja a tizenéves fiút. A kollégium liceumában szerzett érettségi bizonyítványt.

— A reáltárgyak mellett köteleztem el magam, műszaki egyetemre és pedagógiai főiskolára egyaránt jelentkeztem. Mind a két helyre felvettek, s én — ma sem tudnám meggyőzően indokolni — a tanárképzőt választottam. A matematika — kémia szakot hallgattam, s olyan szerencsés voltam, hogy már másodéves koromban szemináriumot és gya-

Író az eke szarva mellől

Már felsőbb osztályos koromban sem értettem, miért nincs olvasókönyvemben Veres Pétertől semmilyen írás, de még jobban meghökentem a gimnáziumban, ahol csak néhány szót vesztettünk rá. Am Debrecenben — irodalomszigorlatra készülve — képedtem el igazán: a remekírók közt szereplő Veres Péter, kire Illyés Gyula azt mondta a sárnál: „lángelmét temetünk” még csak egy tételt sem ér.

Az irodalom, a társadalom Kossuth-díjjal, s megannyi nagy íróval: Illyés Gyula, Németh László, Nagy László... — sorolható hosszan tovább —, már régen klaszszikus íróknak és gondolkodóknak ismerté el őt. „Koszorúba” gyűjtötték a róla szóló megemlékezéseket. Az utókor ilyen hálát még a nagyok közt is csak a nagyoknak tartogat. Ideje tehát, hogy ti már most kézbe vegyétek könyveit, akár tananyag, akár nem. Persze előbb olyan kedves, okos írásokkal kezdjétek, mint a Kiskondás, Laci, A kelletlen leány, Bölcs és balgatatag őseink, s később jöhet A Balogh család története is.

S most nem képzeletben igazítlak útbá benneteket, próbáljuk másképp megtalálni Veres Pétert Balmazújvároson.

Az „emberpiacos” falu 1945-ig szegénytelen nyomorúságáról, lázadásokról, tüntetésekről, csendőreiről volt „nevezetes”. Parasztgyermek, mihelyt kezét emelni tudta, kenyérkeresőnek számított, s Veres Péter sem járhatott többet négy elemi-nél, a dologtanulás várta: ki, a tanyákra kondásnak (cseledecsűrűsnek), részes földekre kapa mellé, át a Hortobágy túlsó végébe pályamunkásnak.

De nem itt folytatom, hiszen mindez Arany János-i tiszta magyarsággal, hitelesen a Számadásban van megírva, ott kell tovább olvasnotok. Tudom, ahhoz egy hét is kevés, a kérdés meg már is szöveget üthet fejetekbe: hogyan lett őbelőle író, okos, művelt ember, ha nemhogy íróbarátok, még könyvek közt is alig forgolódott huszonöt-harminc éves koráig. Válaszoljon erre az író Bal-

mazújvároson meghalt fia, Nádásdi Péter.

„Apámnak a Földművelő Egyetemen könyvszekrényén kívül másutt is akadt olvasnivaló — különben mindent elolvasott, ami keze ügyébe került. A Pesten cseledlány B. Nagy Zsuzsi néni kötegét küldött régi újságokat. Helybeli kiskereskedők — akik szerették az értelmes szót is — könyveket hajtottak fel neki a városban, s szombatokonként — főleg este — hozták a Kadarcs utcába. Egy orvos, Forrai Péter — említve a Számadásban — angol és francia klasszikusokkal teli házi könyvtárában szabadjárá engedte apám olvasási kedvét, s ő közben azért a napilapok is rajta tartotta szemmel, sokszor bizony hajnalig. Ez ugyan a magyarzatához édeskeves, mennyi munkával, önmésztő töprengéssel képezte íróvá magát Balmazújvároson egy parasztember, aki éppúgy

SZÓLOK FIATALOKHOZ

Nagy merészség kellett a „kommunista” Veresekhez bejárni, elbeszélgetni a világ dolgairól. Varga Antal, a falu tanítója mégse félt, igaz, arrafelé udvarolt, s nem tűnt fel senkinek, hová megy. Könyvekről, írókról cseréltek véleményt és gígdolgták: hármán-négyen — afféle falusi írogatók — önképzőkörbe állnak össze, megbeszéljék egymás műveit. Hozzá, Varga Antalhoz csendben, titokban eljönnek, begyűlnek, egy tanító házába úgysem figyelik. De míg ezt a tervet nyelbe ütötték, jó néhány levelet váltottak, s még azután is. Leveztek egy faluban. Hihetetlen! Ha nem tudnánk miért, mulatságos volna. Am Veres Péterből pillanatra sem lett afféle falusi bölcs, negyvenéves korára szerzte Magyarországon ismerik. Egyre többször dőlnek fel röpiratokért a házába, s a csendőrök minden alkalommal ki akarják verni belőle, hogy nem ő írja (!) azokat a bizonyos Népszava-cikkeket, csupán jó pénzért odaadja a nevét a kommunistáknak, a demokratáknak. Láttak ők már ilyet! Tíz évig nem hitték el, hogy parasztember is lehet író. Tíz évig! Pedig Veres Péter hiba nélkül „felmondta” nekik saját cikkeket, szóról szóra. S hogy pofozták, mindenki tudta. Még az országgház, a parlament is, ahol végre szót emelt érdekében Dinnyes Lajos képviselő. Ezért írhatta így először József Attila nagy felindultságában a Hazám című hatalmas vers harmadik szonettjében:

„De férfit, mint a Veres Pétert, ki gondra bátor és okos, és nem szorongva fal be, ételt, a közigazgatás botoz.”

Veres Péter 1945-ben mint parasztpárti politikus költözött el családjával szülőfalujából. Körútjain országos hírvébeszédet mondott. Tódult a nép messi falvakból is. Aztán ismét tollat vett kezébe. Haláláig. Csak a jellemes, igaz szót tisztelte, hisz ő se alkudott meg soha.

Szalai Csaba

JÓZSA JÁNOS RAJZAI

A rács

A Magyar intézmény. Feltevések, amelyek közlő fontos munkát a rádió valahogy hoznánk, kapcsolatunk hoz, mindnyá Nem szabad lennie. Napjai hivatkozunk a si határozatra hogy miképpen műveltségében egész népünk nyeket látjuk, júnkat érdeke goznak a „m nyek”. Külö Mit, hogyan, ahogyan?

Igen sokat tur Istvánna, kesztőség veze gettem a rád dési műhely állandó megü tókkal, más tézményekkel vékenység k és eredménye hatjuk, hogy rok zóme k művelés. A kedvet teremt hez. Lényege sabb, már fo nésükben is sebb” műsoro lye a rádió cíói: hangjáté tumműsorok, szeállítások, szélgetések st

— Az irod műveltség ma magyarzza F hiszen kors technikai, tu sadalmi, társ történelmi s gondolkodási igényel. A rád korszerű mű tője volt. Így művelődési nünket inkább metetett, ho ki kell munk szerű művel módjait. Ez adat. Jelenleg sorszerkeztit ezeltőti kidol újításokkal azóta eredm zonyultak. M nunk azokat és műsorfor a hallgatók l

ÉRTSÜNK SZÓT!

Arany János mentségére

A Napló 1985. X. 19. számának 8. lapján jelent meg írásom a bennünk, benneteket névmások használatáról. A cikket Arany Jánossal kezdtem, hogy „nem kedvelte e két névmási tárgyat.”

Barta János barátom és kollégám — a 19. század magyar irodalmának egyik legjobb ismerője és tudója — volt szíves figyelemztetni (ezúttal is köszönöm), hogy a bennem derengő sorok a költő Grammatika versben c. töredékéből valók. Ez egy gúnyos, polemikus vers, amelyet egy — a bennünket névmás használatát elmarasztaló dilettáns ellen írt. A költő véleménye tehát éppen az ellenkezője a versben foglaltaknak.

El van már temetve ama korcs bennünket Nem ficamítja többé az eszünk... (Arany János összes művei VI. k. 152)

A kötetben a következő kommentárt találjuk a töredékhez: „Egy műkedvelő nyelvész, Angyal nevű, kifogásolta a bennünket, benneteket használatát” (uo. 246). Szembeszáll Arany ugyanebben a kérdésben Vadnay Lajossal is (XII. k. 154—55 és 459). A 155. lapon található még a következő megszívlelendő gondolat: „Csak arra bátorodunk figyelemztetni általában némely grammatizáló urakat, kik majd el, majd ama tős gyökeres szólás módot ki akarják küszöbölni nyelvünkéből, hogy az igazi nyelvész nem törvényhozója, hanem törvényfejtője az élő nyelvnek.”

A főbontó elmondottak ürügyén egyben pótolhatom azt a sajnálatos hiányt, hogy kimaradt közleményem második felelő egy sor (és egy csillag). Így érthetetlené vált a „szabály”. Újra közlöm tehát az utolsó sorokat immár kiegészítve:

Kirekeszt a minket (jelentése: engem és őt/öket, de téged és titeket nem), egybefoglal a bennünket (jelentése: a jelenlevőket, azaz engem és téged/titeket, de egyben kirekeszti a távollevő őt és öket),

Kirekeszt a titeket (jelentése: téged/titeket, de a távollevő őket nem), egybefoglal a benneteket (jelentése: téged/titeket és őket is).

A második személyből eleve kireked az engem és minket, a többes harmadikból pedig az engem/minket és a téged/titeket is, tehát többes harmadik személyben csak a kirekesztő őket használatos.

Ismét egy olyan szabályszerűség, amelyet ösztönösen általában jól használunk, de a szabályt eddig nem ismerük. Tálos Endre (Magyar Nyelv 76. k. 72) példái is meggyőzőek. Sütának érezzük a következő két mondatot:

*Bennünket is meghívtál magatokhoz? (engem/minket és magadat/magatokat).

*Ne bánts bennünket! (engem/minket és magadat).

A mondat tárgya szokásosan a minket volna.

Kálmán Béla

FÜLÖP VILMOS:

Másfél nap boldogság

Málka néni a ház kedvence volt. A többség akkor ismerté meg, amikor az új épület átadták, s a húsz család beköltözött. Ő a másodikon kapott másfél szobát, s onnan egyformán tartotta a kapcsolatot lefelé a földszintig és fölfelé a negyedik emeletig. Voltak nála idősebbek is a házban, akik éppúgy tisztelték, szerették, mint a fiatalabbak. Mégcsak görbe szemmel se nézett rá soha senki.

Azért alulhalhatott ez így az évek során, mert ő mindenkihez tudott alkalmazkodni, mindig, mindenkihez volt egy-két kedves szava, ha módja volt segíteni, segített, mindig, mindenkinél, szívesen fogadott bárkit egy kis csevegésre, s ő is akármelyik lakóhoz szívesen betelepedett.

A sok trécselésnek, beszélgetésnek az lett az eredménye, hogy a ház valamennyi lakója tudott Málka néniről mindent. Hogy korán megövegyült, postai tisztviselő volt míg dolgozott, s hogy most mennyi a nyugdíja, abból mire s mennyire telik, s hogy bizony milyen jól jönnek azok a pénz- és csomagküldemények, amelyeket a fiától kap, Amerikából.

Amikor erről beszélt, mindig, mindenkinél elpiyeredett. Tudták a lakótársak — némelyiküknek Málka néni többször is elmondta már —, hogy a fia a Film- és Színművészeti Főiskolán végzett, ott évfolyamelső volt az operatóri tanszakon, diploma után mégsem kapott soha képességeinek megfelelő megbízást, ami biztosította volna tehetségének igazi kibontakozását. Ezért aztán az egyik nyugati útról nem tért haza.

— Akkor sokat sírtam — szokta mondani Málka néni. — Aztán beláttam, hogy tényleg, ott jobban tud érvényesülni. Úgy értem, hogy Amerikában. Mert hamarosan oda került.

Ezekhez aztán hozzá szokta mondani mindig, hogy szépen alakult a fiú élete, ugyan még nem azt csinál-

ja, amire igazán hivatott, de jól keres, autoja, szép lakása van, megnősült, az após több bérház tulajdonosa. Teltek az évek, gyérültek a fiúról való áradások, a lakótársak nem érdeklődtek, mert már mindent „betéve” tudtak, mígnem aztán Málka néni szomorúan panaszkolta mindenkinél: elvált a fia. Ez láthatólag letörte az öregasszonyt, s már-már attól kellett félni: búskomorra válik. Mert hogy a fia olyan így ott, akár a kiveret kutya. Egy szép napon aztán végighordozott a házban egy légipostai boríték, benne a számára örömhírt hozó levéllel: újra megnősült a fiú, s a felesége magyar nő, akinek édesapja Budapesten él.

— Hát ezért! Biztosan ezért vált el az én Gusztikám az amerikai nőtől! — mondta Málka néni, majd hozzátette: — Remélem, így hamarabb halálatogat!

Ettől kezdve minden levelükben várta az értesítést a hazalátogatásról. De csak arról szóló beszámoló jötték, hogy most Kaliforniában üdültek, most Mexikóban tettek kirándulást, végre-valahára aztán egy Honolulu-ból küldött lapon, hogy: talán jövőre Magyarországra.

S most itt van. Megjött a levél, a bizonyosság, hogy júliusban három hetet töltenek itthon.

Málka néni repeszt az örömtől, talán egész életében nem készült olyan lázas lelkesedéssel semmire, mint most a fia és menyé fogadására.

— Micsoda három hét lesz! — lelkesedett. — Az én kis fiammal! Aki mégiscsak nagyon szeret engem. Három hét!

— De hát Pesten is, a nászúránál! — mondta neki, mire ő: — Lehozuk ide! Ha kell, fizetem én a szállóját! Hogy mind együtt legyünk. Micsoda három hét lesz! — mondta, és ragyogott, kivirult a májusban, akár az orgonák.

A rádió és a közművelődés

A Magyar Rádió állami intézmény. Feladatait társintézmények gazdag rendszerbe illeszkedve oldja meg, amelyek közül mindegyik fontos munkát végez. Mégis a rádió valahogy közelebb van hozzánk, közvetlenebb a kapcsolatunk vele. Sokunkhoz, mindnyájunkhoz szól. Nem szabad unalmasnak lennie. Napjainkban gyakran hivatkozunk a közművelődési határozatra, vizsgáljuk, hogy miképpen gazdagodik műveltségében az ország, egész népünk. Az eredményeket látjuk, de mindnyájunkat érdekel: hogyan dolgoznak a „művelő intézmények”. Különösen a rádió. Mit, hogyan, s miért úgy, ahogyan?

Igen sokat tesz és jól. Petur Istvánnal, a műsorszerkesztőség vezetőjével beszéltem a rádió közművelődési műhelymunkájáról, az állandó megújulás, a hallgatókkal, más művelődési intézményekkel való közös tevékenység követelményeiről és eredményeiről. Azt mondták, hogy a rádióműsorok zöme kifejezetten közművelés. A rádió orientál, kedvet teremt a művelődéshez. Lényegesen fajsúlyosabb, már formai megjelenésükben is „tekintélyesebb” műsorok azok, amelyek a rádió önálló produktói: hangjátékok, dokumentumműsorok, tematikus összehangoltok, kerekasztal-beszélgetések stb.

— Az irodalmi-művészeti műveltség már nem elég — magyarázza Petur István —, hiszen korszerű kultúránk technikai, tudományos, társadalmi, társadalompolitikai, történelmi stb. ismereteket, gondolkodási készséget is igényel. A rádió mindig a korszerű műveltség terjesztője volt. Így az 1974-es közművelődési határozat bennünket inkább arra figyelmeztetett, hogy még jobban ki kell munkálnunk a korszerű műveltség átadásának módjait. Ez folyamatos feladat. Jelenleg érvényes műsorszerkeztünk egy évvel ezelőtti kidolgozásakor olyan újításokkal élünk, amelyek azóta eredményeseknek bizonyultak. Meg kellett találnunk azokat a témaköröket és műsorformákat, amelyek a hallgatók legmindennapibb

igényeihez még érdekesebben kapcsolódnak, és a műveltség átadásának is szerencsés útjai. Szórakoztatva kell művelnünk, és a gyakorlatban is jól hasznosítható ismereteket kell adnunk, különben elég sokan kikapcsolják a rádiót. Nézzünk egy példát! Jó műsorunk eléledt naponta a Petőfi adón a *Napközben*. Zene, szolgáltatás és ismeretek „laza szövete”. Többen hallgatók, mint azelőtt a zenét és hasonló szolgáltató, ismeretközlő műsorokat külön-külön. Milyen témakörökkel értük és érjük ezt el? Egyik főcímünk a *Szóljon hozzá!* Ezen belül beszélgetünk az esztétikai nevelésről, a lakásberendezésről, az illemszabályokról, de még a kirakatokról és portálokról is, a plasztikai műtetekről, a tej és tejtermékek fogyasztásáról, ám arról is például, hogyan válasszunk szakszerkezeti bizalmat. Ha ezeket a műsorokat elvont kategóriákban szemlélnénk, akkor ilyesmiket mondanánk: viselkedéskultúra, műveltség az emberi érintkezésben, vizuális kultúránk, környezet-

esztétika, politikai kulturáltság. Érdekes, heti átfogó műsorunk a *Péntektől péntekig*, amelyben kulturális anyagokkal, országjárással, sporttal és más programokkal sikerül vonzanunk hallgatóinkat. Jól funkcionál. Van egy vasárnap déli politikai műsorunk, a *Harminc perc alatt a Föld körül*, amelyben csévege tudunk világpolitikai jelenségekről beszélni. Ha olyan műsort nézünk, mint például az *Ötödik sebesség*, máris a rétegműsorok kérdéséhez jutunk el.

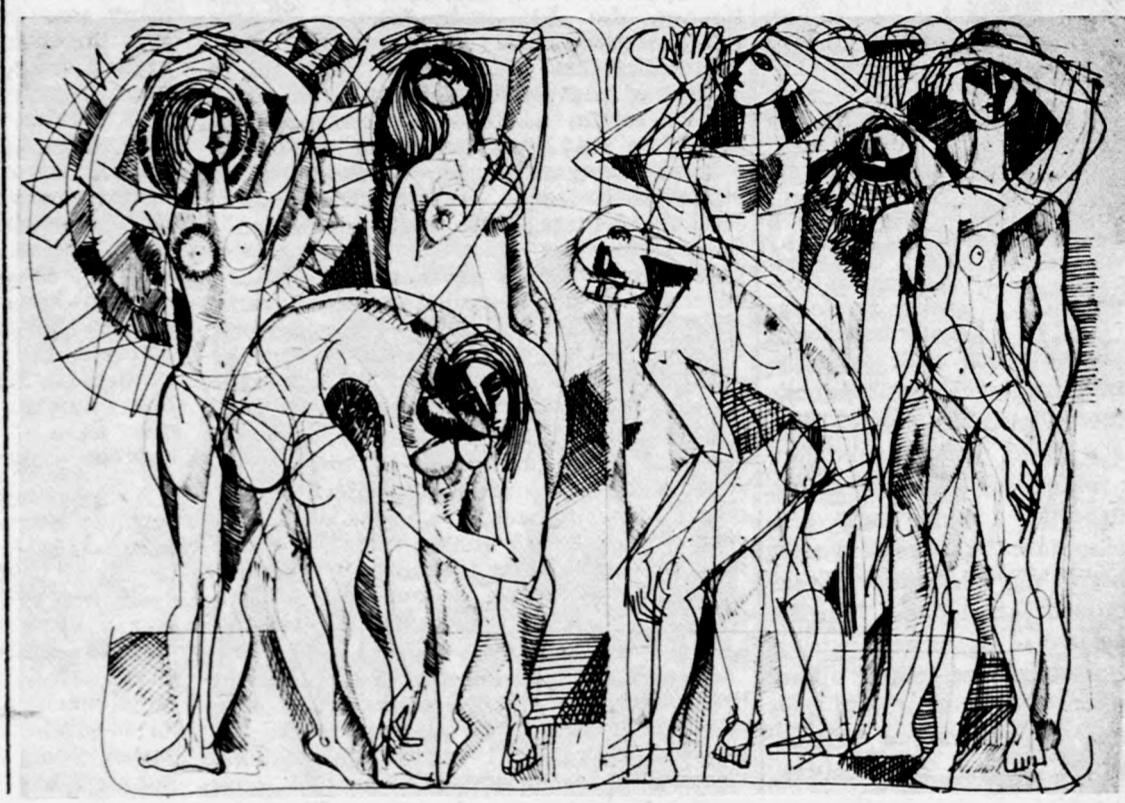
Fontosnak tartjuk műveltségközvetítő munkánkat — folytatja —. Sokféle játékot, vetélkedőt adunk. Presztízis igrükünk teremtani a tudásnak, követésre biztatjuk vele a hallgatót. Ez a műfaj érdekességénél fogva igen alkalmas a „kultúra-hordozásra”. Azt is tudjuk, hogy az embereket a napi érdeklődés körén túl izgatják bonyolultabb dolgok is. Valóban aprólékosan ki-munkálták a művelés „ho-gyan”-ját. Jobban felénk, a

hallgatók felé fordultak. Am ettől még nem szállították le a színvonalat. Ha a műhelymunkát vizsgáljuk, olyan imponáló tetről sem feledkezhetünk meg, mint például a *magyar opera története* című tizenhét részes kultúrtörténeti jelentőségű produkció létrehozása. Ez hiánypótló vállalkozás. Közismert többek között a Rádió zenei főosztályának mecénás szerepe. Eredeti bemutatásokat rendel meg, finanszíroz, szerzőket foglalkoztat.

Gyakran használják a rádiósok ezt a kifejezést: „érdekes-effektus”. Munkájuk kulcsszava. Összefogva a többi közművelődési intézménnyel, a színházzal, a műzeumokkal, a könyvtárakkal, a sajtóval, a tanulás intézményes és nem intézményes rendszereivel, mindenekelőtt érdeklődést kelte — és megtartva — dolgoznak. Napi mintegy ötvenkilenc-hatvan órási műsorral, három központi (Kossuth, Petőfi, 3. műsor) és öt vidéki (Győr, Miskolc, Nyiregyháza, Pécs, Szolnok) adón. S tervezik még két város (Debrecen és Szeged) adójának megindítását is.

Konczek József

JÓZSA JÁNOS RAJZA

töltönek. A ház lakói már azt hitték, belebetegedett a nagy örömebe, de nem: az utolsó napokat sütéssel, főzéssel töltötte, mindent megcsinált, s a három hétre előkészítette, amit a fia valaha szeretett. A legutolsónapon pedig vonatra ült, fölment Pestre, a fia elé.

Késő este érkeztek meg. A ház lakói már nyugovóra tértek, így nem láthatták, milyen elegáns Ford Taurus gördült a ház elé. De reggel meglátta mindenki.

— Ez igen! — mondták, s örömmel töltötte el őket a Málka néni boldogsága. Ami lesugárzott az arcáról, amikor már korán, rögtön a nyitás után az ABC-be ment.

Ekkor találkozott össze Halásznéval, az első emelet négyből. Aki minden más lakónál közelebb állt a szívéhez. A jelentős korkülönbség ellenére barátnőjének tartotta. Vele értették meg legjobban egymást, töltöttek együtt legtöbb időt, tőle kapta mindig a legtöbb segítséget. Most hát örült, hogy Halászné az első, akivel közölheti:

— Megjötték, drágám, itthon vannak! — bugyborékolta belőle az öröm. — S kicsoda aranyos teremtés a menyem! Szolid, szép teremtés! Igazán boldog vagyok!

— Nagyon örülök — mondta Halászné. — S mikor láthatjuk őket? — Ó, drágám, most pihennek. Az a hosszú út, ugye... De ebéd után majd kíséltálnak.

Halászné aztán ezt elmondta mindenki. De bizony hiába néztek a ház minden ablakából az ebéd utáni időben az épület előtti utcát és parkot: az amerikai fiatalok nem mozdultak semerre. Csak már egészen estefelé láthatták azok, akiknek kíváncsiságára nem lankadt, hogy Málka néni és vendégei kíséltálnak a házból. Halászné ekkor állapította meg, hogy az ifiasszony bizony se nem takaros, se nem szép, nem tudja, Málka néni hová tette a szemét. Mert ez egyenesen trampli, hiába van úgy fölcicomázva!

Ez aztán le is hűtötte a további érdeklődést. Mindenkinek természetes volt, hogy most Málka néni hozzájuk nem megy, közülük sem akart senki

sem zavarogni — hadd lubickoljon az öreg hölgy az ő nagy boldogságában! Lubickolt is. Nem bánta már, hogy nászura nem jött le Pestről, több ideje marad így a gyerekeivel foglalkozni. Sürgött-forgott körülöttük, igyekezett a gondolataikat is kitalálni, s megtenni nekik mindent, mielőtt kérnék, mondanák. Az ő életük fölél diszkrétan érdeklődött, a maga életéről úgy beszélt, hogy miatta ne legyenek nyugtalanok, de éreztek: nélkülik, ha mégoly távolról is, de mellette állásuk nélkül hamarosan elhamvadna így valameddig még parázsló élete.

A fiatalok szerették, becérték őt, a menyé épp azon iparkodott, hogy megelőzze a tízórás szervirozásában, amikor — bimm-bamm — kétszer egymás után csöngettek a lépcsőház-ból.

Gusztáv nyitott ajtót. Postás fiú állt a küszöb előtt.

— Távirat — mondta lakonikus egyszerűséggel, s átnyújtotta a zöld borítékot.

— Köszönöm! — mondta Gusztáv, és pénzt nyomott a postásgyerek markába. Odabent pedig azt mondta: — Ez meg nekem szól!

Málka néni leült. Két kezét az ölébe ejtette, a vállá előre görbéd, és lehajította a fejét. Félelem szorította össze a szívét, neki eddig mindig csak rossz hírt hoztak a táviratok, s most biztosan ez is... borzasztó ez a csend, azután meg a felszakadó boríték idegtépő recsegése. — Mi van benne?

A fia hangosan olvasta a távirat szövegét:

— „Távirat jött Hollywoodból: huzadikán kezdődik a forgatás. Várnak. Szerető apátok.”

— Hát ez pech! — mondta a menyecske, majd hozzátette: — Viszont nem kevés manit jelent!

Málka néni elfehéredett. Azt hitte, menten lefordul a székről. A fia észrevette, s melléje lépett.

— Semmi baj, anyukám! — mondta. — Inkább örüljön! Ez nekem lehetőség a világhírré... Istenem! Mégiscsak én kaptam meg! Halod?! — fordult most már a feleségéhez. — En kaptam meg! S ha ez sikerül, jön a másik után, csak győzzem megcsinálni. Lepipálom a Zsigmondy Villit!

— Akkor pedig mennünk kell, palcolnunk már is! — jelentette ki a fiatalasszony olyan lázasan, mintha kiáltott volna. Vállára ömlő szőke haját mindkét oldalról hátra vetette, ami annak a kifejezése volt, hogy ő ebben a pillanatban tette kész.

— Nem lehet vitás! — mondta Gusztáv, s karójára nézve hozzáfűzte: — Délután négykor Pesten lehetünk, ilyenkor fölfelé nincs nagy forgalom.

— Elköszönünk apától, s majd megalszunk Bécsben. Mennünk kell, mert ugye nem érzehetünk az utolsó pillanatban.

— No halod?! — így az ember. — A forgatás kezdése előtt meg kell ismernem a forgatókönyvet legalább, meg mennyi minden van, mire berregni kezdhet a gép...!

Minderről úgy beszéltek, hogy közben már szedték össze holmijukat, és főleg és mindenek előtt pedig úgy, mintha Málka néni a közelükben se lenne. Vagy mintha a világon se lenne.

De talán nem is volt. A távirat szövege, a fiatalok reagálása hallatlan szédülésfélért érzett, s ahogy azok sietős csomagolásba kezdték: öelötte elfekedett a világ, s kítámolygott a loggiára. A szeme tele volt könnyel, mert mit tehet most mást, össze se tudja sópörni boldogsága széthullt cserepeit, csak tördelheti a kezét, hogy istenem, mért van így, hogy amire annyira készült, amit olyan szépen eltervezett és ami hosszú ideig tartó örömmel tölthette volna meg öreg napjait, az most így, ilyen hirtelen semmivé válik; hogy tudja, hogy nagy dolog ez a fia életében, amit neki is örömmel kellene fogadnia, mégis: becsapottnak, minden széptől és jótól megfosztottnak, az egész világból kímémmizetnek érzi magát! Csak amikor gyermekei már elköszönöben voltak, tett be a csomagjuka némi kis útravalót. Az arcan szét voltak maszatolva a könnyek.

Amik vastagon patakzottak ismét, amikor a kocsihoz lelépette őket, s inkább csak hallotta, mint látta, merre távolodik az autó, miközben ő lehalló pillékként remegő kezével intget.

Most már tudta, hogy soha többé nem látja egyetlen fiát.

G. Nagy Ilián versei:

A Naphoz így énekelj

Zuhogjanak rám sugaraid
nyárvegi fényed a legszebb
mély-vörös palástod
lobogva terítsd szememre
mert lázom

Diderget annyi halálba húzó emlék
melengess kedves csillag
tükrözz szálló lelkek színei elé
hogy hozzájuk nem lettem mostoha

Villantsd föl előttük arcom
s a testem is mert harmatban
hempergek hajnalonta
kies vággyal

Füvek simogatását ha érzem
mint ébredő vadakban
a szabadság ágaskodik bennem
s szeretném akkor elhagyni
ezt a várost
mert minden árvaságotam megalázta

Drága Úr-csillag melengess
ne hagyj szakadék szélére állnom
Káprázass hogy fénypóroid
ne hüljenek ki szememben

Csöpp lélekarhang szívem

Csöpp lélekarhang szívem
ismeretlen omlás zúgatta

Jutott emlékből sejtjeimbe
Fagyban kibombolt kabáttal
kiért sirtam én

Karácsony-csengettyús hajnalon
miért ébredtem vakon
Kamilla-párna csak fényt
adott vissza a csoda
pillanatát soha soha
Miért álmodtam holtakkal

Madárra löttem
miért kezdődött el
bűneim sora

Vallatón ki vallat
Miért énekelek élet helyett

Vitorla nélkül a kikötőben

Vakítanak a virágok ha várlak
a hiányodtól Nap-szintűek

sose lesz vége e nyárnak
ha lépteid elkerülnek

Szerelemre lázítottál
most minden szavam fegyver

magam ellen riogattál
s ami lennék nem kell

Koldussá emel a vágy
holtakig merülők érted

ha múltadba bábozódtál
mint köbön a csillagképek

A félelem egyetlen hozzám
veled a végtelent megjelöltem

várom hiányod horizontján
vitorla nélkül a kikötőben

JÓZSA JÁNOS RAJZA

A közművelődés része

SZÁMÍTÁSTECHNIKA A KÖLCSEY MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN

A számítástechnika mint fogalom és mint tudomány, egyaránt a hetvenes évek végén, nyolcvanas évek elején robbant be a magyar társadalom köztudatába. Számítástechnikai képzés természetesen ezt megelőzően is folyt hazánk szak-egyetemein, de az általános és középiskolás korosztály, valamint a már dolgozó százazatok csak elvétve találkozhattak számítógépekkel. A világban történt változások azonban napjainkban egyre inkább megkövetelik, hogy egy-egy társadalom mind több tagja értsen a számítógépek nyelvén, tisztában legyen azok alkalmazási lehetőségeivel. Ennek felismerése kedvező folyamatokat indított el Magyarországon, amit többek között a számítógépes kormányprogram és ezen keresztül a tanintézetekben ki- virágzó számítástechnika- oktatás is jelez. A széles körű elterjesztésben az oktatási intézmények mellett valamilyen szerepet vállalniuk kell a közművelődési intézményeknek is. Egy konkrét példa kapcsán erről beszéltünk Csizi Endrével és Vajk Tiborral, a debreceni Kölcsey Ferenc Művelődési Központ vezetőjével és a számítástechnika-központjának munkatársaival.

Nálunk a számítástechnika „őskora” 1983-ra tehető — kezdi beszélgetésünket Csizi Endre. — Ekkor indultak be az első tan-

helyiségek állnak rendelkezésre a tanfolyamok résztvevőinek fogadására, az elmélyülést igénylő munka végzésére. — Úgy érzem, az elmúlt két évben intézményünk lehetőségeihez képest nagy szerepet vállalt a számítástechnika elterjesztésében — veszi át a szót Vajk Tibor. — A kialakított termek, a géppark és nem utolsósorban az előadásokat tartó szakemberek (a SZÜV-ből és a posta számítástechnikai csoportjából) lehetővé teszik, hogy ma országos viszonylatban is nagyon jó feltételek között fogadjuk a számítástechnika iránt érdeklődőket.

A számítógépes kormányprogramba beilleszkedve a Népművelési Intézet TTKK-csoportja az idén tavasszal számítástechnikai módszertani anyagot dolgozott ki a művelődési házak számára. Az ebben foglalt javaslatok alapján — természetesen igazodva a helyi sajátosságokhoz — végzi munkáját a Kölcsey Művelődési Központ kéttagú „csoportja” is. Így a kezdeti ösztönös lépések, próbálkozások egyre nagyobb összhangba kerülnek az országos elképzelésekkel.

Ismerve a Kölcsey Művelődési Központ módszertani kötelezettségeit a megye többi művelődési házával szemben, felvetődik a kérdés: megfelelő segítséget

géptípusok kiválasztását, a tanfolyamok tematikájának kidolgozását. Ezenkívül azt tervezik, hogy a nyár folyamán egyhetes bentlakásos továbbképzést tartanak azoknak a népművelőknek, akik a városokban, községekben kezükbe veszik a számítástechnikával kapcsolatos munkák irányítását. Ezek a törekvések feltétlenül jelzik, hogy a megyei közművelődési hálózat is aktív részese kíván lenni a jövő — más országokban már nagyon is jelen — tudományának mind szélesebb körű hazai elterjesztésének.

A művelődési központ számítástechnikai tanfolyamai bizonyos szempontból eltérnek a „megszokottól” — mondja Csizi Endre, amikor afelől érdeklődöm, hogy van-e valami újdonságuk a középiskolai oktatás vagy a mikrokörökben folyó munkához képest. Míg a mikrokörökben elsősorban általános iskolások barátkoznak a számítógépekkel — tehát a szervezők egyetlen, bár kétségkívül nagyon fogékony korosztályt céloznak meg —, illetve a középiskolai oktatás és a TIT-tanfolyamok egy-egy géptípusra épülnek (HT és C-64), addig mi korhatár nélkül több géptípus segítségével akarjuk megismertetni az embereket a számítástechnikát. Erre talán a legjobb példa, hogy jelenleg is van olyan csoportunk, ahol a középiskolától kezdve a műve-

folyamok, ahova még vagy a résztvevők valamelyike, vagy az előadó hozta a számítógépet. Saját géppark kialakítására 1984-ben gondolhattunk először, amikor pályázat útján az Országos Közművelődési Tanácstól hatszáz ezer forintot kaptunk. Ebből kétszáz ezer forintot használtunk fel számítástechnikai célokra.

Ez a pénzeszköz és a saját forrásból rendelkezésre bocsátott további 100-150 ezer forint tette lehetővé, hogy kialakítsuk a Commodore 64, Primo, HT és ZX-Spectrum típusokból álló számítógépparkot. Ezek mellett saját ügyleti és nyilvántartási feladataikhoz SLK-80-as gépet is vásároltunk. Az előrelépés következő állomása 1985 áprilisa. Ekkor kezdték meg a mintegy egymillió forintot költséggel kiépült (és azóta már elkészült) korszerű központ kivitelezését. Itt megfelelő

kap-e a vidék számítástechnikával kapcsolatos szarnypróbálgatásaihoz?

— Ezek a kapcsolataink kialakulójában vannak — válaszolja Csizi Endre. — Éppen az elmúlt hetekben került sör egy megbeszélésre, ahol az illetékes intézmények igazgatói, munkatársai előadást hallgattak meg és számítástechnikai bemutatókat vettek részt. A jövőben szeretnénk elérni, hogy a számítástechnika terén is meglegyünk a megye középfokú segítségét akarunk nyújtani azoknak a művelődési házaknak, ahol komolyan kívánunk foglalkozni a modern tudomány terjesztésével.

Miben is fog megnyilvánulni ez a segítőkészség? Ahogy mondják, elsősorban szaktanácsokban. Ezzel akariák megkönnyíteni az oktatásra alkalmas számító-

tón, tanársegédén, közgazdászán keresztül a jogtanácsosig és a nyugdíjasig szinte minden korosztály és sok eltérő foglalkozású ember megtalálható. Már a közeljövőben meg akariuk tudni azt is, hogy akik tudással, „kinőtték” a kezdő csoportokat, azok középhaladó és haladó tanfolyamokon folytathassák tovább a tanulást.

Az új termeket, az asztalokon levő számítógépeket nevezzük meggyőződhettünk, hogy a Kölcsey Művelődési Központban komolyan veszik a számítástechnikát. Az intézmény vezetői érzik, hogy új, remélhetőleg „kapcs” vállalkozásokba kezdtek. Talán ez a kezdeményezés is, hozzásegít majd embereket ahhoz, hogy egy még sokaknak homályos fegyvé tudományról, saját szellemük erejével libbentsek le azt a bizonyos fátylat.

Sz. T.

Pályázat számítógépes közlekedésbiztonsági játékokra

Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács és az International House Budapest közlekedési oktatójáték pályázatot hirdet Commodore 64 és Commodore 16 típusú számítógépre. A pályázaton bárki részt vehet korra és szakképzettségére való tekintet nélkül. Pályadíjak: I. díj 10 000, II. díj 5000, III. díj 3000 forint.

A nyertes játékköteleket az OKBT és az IHB a szerzők

bevonásával megvalósítja és értékesíti. A pályázat jellegű, beküldési határidő 1985. december 31. Cím: 1122 Budapest, Városmajor u. 26/C International House Budapest, Számítástechnikai Stúdió. Eredményhirdetés a Népszava 1986. január 30-i számában lesz.

A pályázóknak zárt borítékban a következőket kell beküldeniük a megadott címre: a játék részletes le-

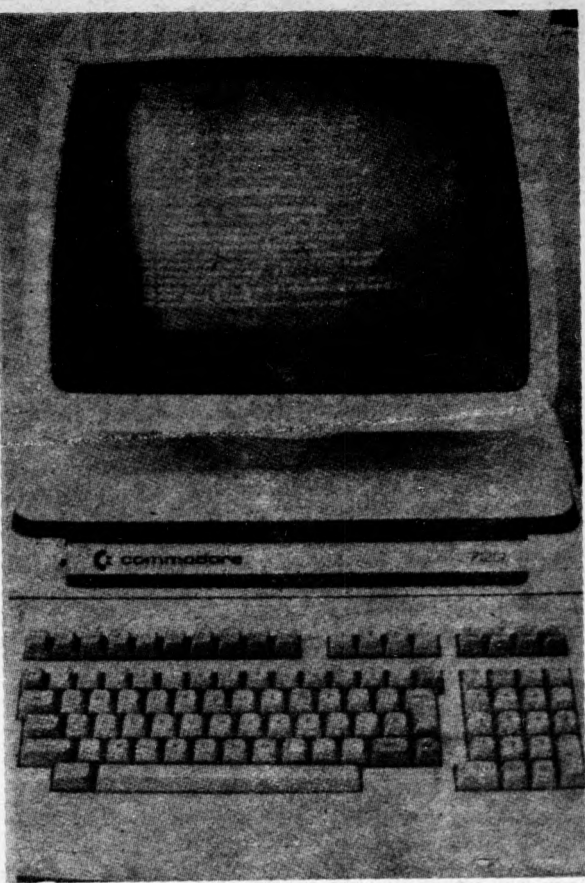
írását, a képernyőgrafika vázlatait A/4-es formátumú színes lapokon, a játékos értékelésének és az elért eredmény pontozásának rendszerét, a memóriagényt, figyelembe véve a választott géptípust, a játék használatára vonatkozó összes instrukciót. A pályázóktól nem kesh számítógépi programokat várunk, hanem részletes játéktérket.

Könyv az iskola-számítógéphez

Az Országos Pedagógiai Intézet és a Fővárosi Pedagógiai Intézet Informatika című számítástechnikai sorozatának hetedik darabjaként megjelent az iskolaszámítógép, a HT-1080 Z használatát megkönnyítő kötet. A szerzők kezdő szakkörösök 5-8. osztályosok részére állították össze a tréfás, ám szemléletes rajzokkal illusztrált könyvet. Előbb lexikon-szerűen sorra veszik a leggyakrabban használt számítástechnikai szakkifejezéseket, ezután a géppel először találkozik számára is alkalmas útmutatót adnak a komputert bekapcsolásához, megmagyarázzák a kezelógombok használatának módját, s így haladnak tovább a parancsok, majd az utasítások ismertetésében.

Aki kellő szorgalommal áttanulmányozza a mindössze hetvenoldalnivali könyvecskét, az nemcsak a HT-1080 Z legfontosabb tulajdonságaival ismerkedik meg, de elmondhatja magáról azt is, hogy alapvető jártasságot szerzett a BASIC programozási nyelvben.

SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL

MINDENKINEK

Számítástechnika a mezőgazdaságban

A nagyüzemi mezőgazdaság megalakulása pillanatában magában rejtette azokat az adottságokat, amelyek feltételei és alapjai lehetnek a mai fogalmaink szerint korszerű számítástechnika alkalmazásának és gazdaságos hasznosításának. A fejlett ipari országok gyártókapacitása a mezőgazdaságban belül először mégis a viszonylag kisebb méretű, szabadlt nyugat-európai és egyesült államokbeli farmerek körében tette lehetővé a számítástechnika alkalmazását. A külföldi tanulmányutakon a magyar szakemberek egyre gyakrabban láthatták, hogy a dán tehénnek adatait, vagy a frankfurti zöldségpiac teteleit számítógép tartja nyilván, illetve a francia paraszt serfészei részére matematikai modell segítségével állítja össze a kor, ivar és hasznosítási irány szerinti takarmánykeveréket.

Számítóközpont vagy mikrogép?

Itthon a szakemberek körében mindez először hiteltelenedést, majd csodálatot és ezzel együtt járó számítástechnikai „divatfejlesztést” váltott ki. Státuszimbólummá vált a vállalati, szövetkezeti számítóközpont, és helyenként irodai berendezésként díszelgett a használaton kívüli importszámítógép. Mindezt igazolja a tény, hogy 1970 és 1980 között a mezőgazdaságban beruházott számítógép-kapacitás kihasználási (üzemeltetési és nem hasznosítási) szintje alig haladta meg a tényleges kapacitás 30 százalékát.

A hiteltelenedés és a divatkorát azonban egyre inkább átvette a reális üzemi szükségletek kielégítésére való törekvés, sőt az a szemlélet, hogy ma már mindent számítástechnikával, mindezt számítógéppel kell megoldani; mert ez a korszerű, ez az olcsó és ez a jövő!

Nézünk meg, hogy mennyire megalapozott ez a szemlélet. Honnan indulunk, hol tartunk, hova juthatunk a tényleges gyakorlatban.

A korszerű technológia és a viszonylag magas hozamok, valamint a naprakész információ hiánya először az indokoltnál magasabb ráfordításokban és költségekben jelentkezett (pl. állattenyésztés, zöldségtermelés), majd egyre inkább a hatékonyabb termelés-szervezés gátjává vált. Ezt felismerve a mezőgazdasági vállalatok (termelőszövetkezetek és állami gazdaságok) az 1970-es évek első felétől jelentős hangsúlyt helyeztek belső információs rendszerük és szervezük korszerűsítésére. Ebben az időszakban került ki

a gyakorlatba több mint 3000 Ascota, illetve közel 800 Félix típusú könyvelő automata, amely már lehetővé tette a ráfordítások és azok pénzértékének, a költségeknek ágazatonkénti gyűjtését, illetve megteremtette a feltételeit a rendszeres havi főkönyvi kivonat elkészítésének és a szakszervezetek információs igényét is kielégítette.

Nagyobb és a természetben élén járó vállalatok jelentős költségvetési támogatással vállalati számítóközpontok telepítését kezdték meg (pl. Bábólnai Kombinát, Agárdi Kombinát, Békés megyei Agráripari Egyesülés) és a megyei SZÜV-központok jelentős eredményeket értek el a saját programjaikkal, illetve a körzetükbe tartozó szövetkezetek készlet- és állomány-alkalmazásának számítógépes feldolgozásával. Az említett két fejlesztési irány azonban nem elégitette ki a megnövekedett vállalati igényeket.

Programok — az igények szerint

Mindezek után felvetődik a kérdés: mi a megoldás? A megoldást, mint már annyiszor, az üzemi igények, a gyakorlati szakemberek találták meg. 1984-ben már több mint 2000 különféle számítógép dolgozott a mezőgazdaságban. A mezőgazdasági piacon található mintegy húsz szervező vállalat tevékenységéből a MÜSZI és a PM MÜV mintegy 80 százalékot teljesít. Az ágazatban több mint húszféle személyi — és mikroszámítógép, valamint közel 300-féle többnyire egymást átfedő program hasznosul.

Ma nagyobb a fizetőképes kereslet, mint ami a géppel, programmal, szervizzel és betávitással lefedhető. A sokrétű és indokolatlanul nagy választék ellenére is, ma már a vállalati beruházások közel másfél százalékát számítástechnika fejlesztésére fordítják az üzemek.

A korábbi fejlesztői és felhasználói tapasztalatok hasznosításával, a meglévő alapadatok birtokában az üzemi igények, a termelési folyamatok optimalizálása, a költségek tervszerű csökkentése és a várható legnagyobb jövedelem meghatározását várták és várják a számítástechnikától. A fejlesztés eredményeként került széles körben elterjesztésre a takarmánykeverékek optimalizálását, a műtrágya-hatóanyag felhasználását, a vetésszerkezet optimalizálását, a táblatorzskönyv adatainak feldolgozását, a szállítójárművek és traktoros menetlevelek (munkalapok) kezelését.

az állattenyésztésben a várható ivarzási időpont jelzését, illetve az állományváltás meghatározását kézi erő nélkül végző programok alkalmazása.

Az elmúlt évben több mint 300 mezőgazdasági szövetkezet és az állami gazdaságok több mint a fele felhasználta a számítógépek által szolgáltatott adatokat. A fejlődési szakaszra az a jellemző, hogy a könyvelők után az ágazatot, illetve a vállalatot, azaz a közvetlen termelést irányító szakemberek kezébe került a gép. Jellemző az is, hogy a technológiai ágazati vállalati és beruházási tervek végére valóban több változatban készülhetnek. A számítástechnika itt nem vált ki munkaezrot, de több időt ad a felhasználóknak elemzésre és gondolkodásra. A számítástechnika nemcsak tervezi, de a terv időarányos végrehajtásának ellenőrzésére, a gazdaság-elemzéshez nélkülözhetetlen számítások elvégzésére is alkalmas. Szükség esetén szolgáltatja azokat a statisztikai táblázatokat, amelyeket a szövetkezeteknek a megyei tanácsnak vagy a főhatóságoknak kell küldeniük.

A fejlesztés feltételei

Milyen technikai háttérre támaszkodik a mezőgazdasági számítástechnika? Először is a fejlesztés, hogy külön mezőgazdasági, ill. agrárszámítógép nincs. Értelmetlennek látszik minden olyan törekvés, hogy a mezőgazdaság számára külön-gépet kell gyártani!

Általánosságban megfogalmazható, hogy nem gépet kell venni, hanem meghatározott feladat(ok) megoldására kell gépet beszerezni. Heves, ha a feladatot dönti el, hogy mit megnyitni vásárol az üzem. A hardware (gép) önmagában bármilyen nagyszerű, csak holt vasdarab. Ezért a feltételek között a számítógép szelleméről, a programokról is szólni kell. Általános igényként már megfogalmazódott, hogy a programok egymásra épülve, programcsomagot alkotva esetleg kis ráfordítással más típusú, de hasonló kapacitású gépre is áttehető legyenek.

Ökonómiaiilag a személyi számítógépekre fordított költségek 2-3 hónap alatt megtérülhetnek, a mikrogépes fejlesztésnél, ha gazdasági döntésekre is használják, egyéves megtérülésre számíthatnak. A tényleges előnye azonban az, hogy aki ma számítástechnikával foglalkozik nemcsak „szinten marad”, de előbbre is lép. Erről lemaradni igazán költséges döntés lehet.

B. P.

NYUGDÍJBAN

Ötletek, vélemények, javaslatok

Rovatunk szervezésével párhuzamosan zajlott le a Napló fóruma a nyugdíjakról. A sok száz levélíró többsége — mi tagadás — a nyugdíj összegét kevesellte, a drágaságra panaszkodott. De arról is vallanak ezek a levelek, hogy fróri színes egyéniségek. Fontosnak tartják, hogy magán-életük eseményekben gazdag legyen. Azoknak, akik erővel bírnak, eszükben sincs véggépp elszakadni a mindennapos hasznos tevékenységtől, s közeletli hatású észrevételeik is figyelmet érdemelnek.

Mindig utolsók?

Nemessályi György, Debrecen, Kincseshegy u. 42. szám alatti lakos a nyugdíjkielégítés rendjét, jelenlegi ütemezését kifogásolja. „Sem anyagiak, sem a munka vonatkozásában nem jelentene többletet a postának, ha teljesítené kérésünket. Ugyanis sokan vagyunk, akik nyugdíjainkat évek óta mindig a hó utolsó napjaiban kapjuk meg, mások pedig legalább egy héttel korábban. Úgy volna igazságos, ha ezek a véletlen hátrányok és előnyök megszűnnek, s a nyugdíjkielégítés időpontok évről évre változnának.”

Ahogy a játszó gyerekek mondják: „Utolsó pár, előre fuss!” Van-e valami akadály annak, hogy ez az elv érvényesüljön a nyugdíjkielégítések sorrendjében is?

A kifizetési időpontok folyamatos változtatását fontosnak tartja Pálfi Antal (Debrecen, Lugosi u. 13.) is. Ezenkívül valamivel több rugalmasságot vár el a postától.

Leír egy esetet. A nyugdíjkielégítés időpontjában nem tudott Debrecenben lenni sem ő, sem a felesége, aki szintén nyugdíjas. Az idő sürgetett, más megoldás nem volt. Elment tehát a postahivatalba, és kérte, hogy három nappal hamarabb kaphassák meg a nyugdíjait. (Igy is később, mint szerencsésebb sorstársai.) Megkapta a pénzt, de arcpírító kioktatás kíséretében, hogy mindenki ossza be a pénzt a fizetéstől függetlenül, nyugdíjtól nyugdíjig. Leírta még Pálfi Antal, hogy utcájuknak nyilvános telefont ígérték. Sürgeti a felszerelést.

Javasolja, hogy a betonlapokból lerakott járdákat bitumennel kezeljék, így eltüntethetők a nyaktörő részek, egyenetlenségek.

Tűzfát helyben

Valószínűleg nemcsak a bagaméri nyugdíjasok gondját fogalmalta meg öv. Szöke Lajosné, amikor pa-

Ügyeletes patikák

Öv. Solymosi Györgyné, Debrecen, Lefkovich u. 92. sz. alatti lakos kevesli a szombaton és vasárnap is nyitva tartó gyógyszerárak számát. Debrecennek van legalább kétszázezer lakosa, terület is nagy. Beteg és idős embernek — ha nincs ápolója, segítsége — bizony körülményes dolog eljutni az egy-két nyitva tartó patikához, ha váratlanul pl. naponként ürről ki a gyógyszeres fiola. Legalább néhány órára, esetleg újból bevezetve az inspekciós körforgást, több ilyen fontos intézményt kéne nyitva tartani szombaton, vasárnap.

Hiányos tájékoztatás

Ugyancsak Solymosi Györgyné hiányosnak tartja a növényvédelmi előrelépéseket. Nem mindig térnek ki arra, hogy melyik gyümölcsfajt milyen szerrel érdemes permetezni. Az ő gyümölcsöse nem nagy, de van benne pöszméte, szőlő, szilva, kajszli- és őszibarack, körte. Ő maga permetez; nagyobb biztonságot szeretne a szerek kiválasztásában.

Hátha tudnak róla...

Nagy Kálmán (Egyek, Széchenyi u. 22.) a rovatunkhoz írt levelében egy 27 évvel ezelőtti eseményre emlékezik vissza, amelyről kétszer is jelent meg cikk a Naplóban. Szerencsétlen véletlen folytán egy fegyvergolyó behatolt egy fiatal nő testébe, súlyos sebet okozott, szívét is sértette. Nagyon nehéz műtéten esett át, de megmentették az életét. A két cikk nagy érdeklődést keltett annak idején, de azóta sem hallottak a lányról.

Mennyit utazunk?

Kiss Gáborné, Hajdúböszörmény, Benedek J. u. 3. sz. alatti lakos azt az észrevételét közli, hogy csökkenthető volna az adminisztráció, ha nem adnának minden évben külön utazási utalványokat. „Az utazási kedvezmények minden nyugdíjas örül. A nyugdíjazás utáni években ez úgy jelentkezik, hogy nagy hirtelen meglátogatja az ember a húsz éve nem látott, távol élő rokonait, kedves ismerőseit. Ezt megcsinálja egyszerűen vagy kétszer. Aztán kiderül, hogy a harmadik — vagy talán már a második — évben felhasználatlanul marad az utalványok nagy része.”

Esszerűbbnek találja, ha az öregségi nyugdíjasok olyan igazolást kapnának egyszerűen s mindenkorra, amelynek alapján életük végéig kedvezményesen utazhatnának.

Ügyeletes patikák

Öv. Solymosi Györgyné, Debrecen, Lefkovich u. 92. sz. alatti lakos kevesli a szombaton és vasárnap is nyitva tartó gyógyszerárak számát. Debrecennek van legalább kétszázezer lakosa, terület is nagy. Beteg és idős embernek — ha nincs ápolója, segítsége — bizony körülményes dolog eljutni az egy-két nyitva tartó patikához, ha váratlanul pl. naponként ürről ki a gyógyszeres fiola. Legalább néhány órára, esetleg újból bevezetve az inspekciós körforgást, több ilyen fontos intézményt kéne nyitva tartani szombaton, vasárnap.

Hiányos tájékoztatás

Ugyancsak Solymosi Györgyné hiányosnak tartja a növényvédelmi előrelépéseket. Nem mindig térnek ki arra, hogy melyik gyümölcsfajt milyen szerrel érdemes permetezni. Az ő gyümölcsöse nem nagy, de van benne pöszméte, szőlő, szilva, kajszli- és őszibarack, körte. Ő maga permetez; nagyobb biztonságot szeretne a szerek kiválasztásában.

Hátha tudnak róla...

Nagy Kálmán (Egyek, Széchenyi u. 22.) a rovatunkhoz írt levelében egy 27 évvel ezelőtti eseményre emlékezik vissza, amelyről kétszer is jelent meg cikk a Naplóban. Szerencsétlen véletlen folytán egy fegyvergolyó behatolt egy fiatal nő testébe, súlyos sebet okozott, szívét is sértette. Nagyon nehéz műtéten esett át, de megmentették az életét. A két cikk nagy érdeklődést keltett annak idején, de azóta sem hallottak a lányról.

Mennyit utazunk?

Kiss Gáborné, Hajdúböszörmény, Benedek J. u. 3. sz. alatti lakos azt az észrevételét közli, hogy csökkenthető volna az adminisztráció, ha nem adnának minden évben külön utazási utalványokat. „Az utazási kedvezmények minden nyugdíjas örül. A nyugdíjazás utáni években ez úgy jelentkezik, hogy nagy hirtelen meglátogatja az ember a húsz éve nem látott, távol élő rokonait, kedves ismerőseit. Ezt megcsinálja egyszerűen vagy kétszer. Aztán kiderül, hogy a harmadik — vagy talán már a második — évben felhasználatlanul marad az utalványok nagy része.”

Esszerűbbnek találja, ha az öregségi nyugdíjasok olyan igazolást kapnának egyszerűen s mindenkorra, amelynek alapján életük végéig kedvezményesen utazhatnának.

A NAPLÓ FÓRUMA

Válasz nyugdíjasok kérdéseire

A Hajdú-bihari Napló fórumot hirdett a nyugdíjakról. A kérdésekre adott válaszokat a következőkben folytatjuk.

Kaszás András (Debrecen, Hegyi Mihály-né u. 17.): Hatvanöt százalékos hadirokkant vagyok. 3490 forint nyugdíjat kapok. Miért nem kapom a hadigondozási járadékot?

Válasz: A jelenlegi folyósítási szabályok értelmében nyugdíjak, jövedelmük összegét tekintet nélkül csak a 100 százalékos hadirokkantak kaphatják meg a járadékot. Az egyéb kategóriába tartozó — 75 százalékos és 65 százalékos — hadirokkantak járadékukat akkor kaphatják, ha nyugdíjuk, havi jövedelmük 1985-ben a 2180 forintot nem éri el. Mivel ezt az értékhatárt a nyugdíja meghaladja, a hadigondozási járadék folyósítása szünetel.

Kovács Istvánné (Debrecen, Monostorpályi út 133.): Férjem egy éve meghalt. Saját nyugdíjam 2300 forint. Miért nem kapok özszevi nyugdíjat? A férjem is nyugdíjas volt.

Válasz: Az özszevi nyugdíjat a Nyugdíj-folyósító Igazgatóságtól írásban kell igényelni, hivatkozva a folyósítási törzsszámokra. Az érvényes rendelkezések alapján a két ellátást együttesen 2500 forint összegben lehet folyósítani. Természetesen ha a férje után járó özszevi nyugdíja az említett összegnél magasabb, ez a magasabb összeg kerül kiutalásra, a saját nyugdíjának a folyósítása pedig szünetel.

Berecz József (Debrecen, Borsovai u. 11.): A nyugdíjam 5160 forint. Feleségem után jogosult vagyok-e valamilyen pótléokra?

Válasz: Nyugdíjának összegére tekintettel felesége után 180 forint jövedelem-pótlékra jogosult akkor, ha felesége az 55. életévét betöltötte vagy rokkant, és számtartó jövedelemmel — ez évben ez az összeg 2050 forint — nem rendelkezik. A pótlék megállapítására az igényét a nyugdíjat folyósító szervnél kell előterjeszteni.

Sain Józsefné (Hadháztéglás, Kölcsey út 7.): 65 éves vagyok. Férjem 4000 forint nyugdíjából ketten élünk. Nekem jövedelem nincs. Miért nem kapom a házastársi pótlékot? Hasonló kérdést tett fel Lázár Istvánné (Hajdúböszörmény, Báthori u. 62. sz.), id. Kéri Lajos (Hosszúpályi, Klapka u. 16.), Nagy Sándorné (Debrecen, Katalin u. 3.), Gulyás Ferenc (Debrecen, Csikegert u. 59.) és Vigh Istvánné (Balmazújváros, Debreceni u. 32.).

Válasz: Házastársi pótlékot a nyugdíjas a vele együtt élő felesége után akkor kaphat, ha a nyugdíja a 3150 forintot (1985-ben érvényes összeghatár) nem haladja meg. Ezen túlmenően a jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a feleségnek keresete, jövedelme nincs, vagy ha van, a 2050 forintot nem éri el, és 55. életévét betöltötte vagy rokkant. Férje nyugdíja a 3150 forintot meghaladja, ezért házastársi pótlék nem jár, de ön után jövedelem-pótlék állapítható meg. Ha ennek a megállapítását nem kérték volna, a folyósító szervtől kérhetik.

Papp Jánosné (Debrecen, Görgey u. 18., IV. 32.): 1929-től 1951-ig a kereskedelem-

ben dolgoztam. Leszálalékoltak 1950-ben, de a nyugdíjat 1951-ben megszüntették. Azóta én nem dolgozom. Miért nem kaphatok öregségi nyugdíjat, holott 1951-ig több mint tíz évet szereztem?

Válasz: Az öregségi nyugdíj megállapításához jelenleg tíz év figyelembe vehető szolgálati idő szükséges. Sajnos, az ön nyugdíjat megállapítani nem lehet, mivel 1951 óta több mint öt év telt el, ezáltal a korábban szerzett ideje elévült.

O. Ecsedi Lászlóné (Debrecen, Nyár u. 19., IV. em.): 1981-ben leszálalékoltak. Két kiskorú gyermekkel maradtam özvegyen ez év májusában. A férjem is nyugdíjas volt. Kérdezem: miért nem kaptam meg a férjem május havi nyugdíját, és miért nem kapok családi pótlékot? Miért nem kaphatom a saját nyugdíjamat? Ugyanezt kérdeztek: öv. Kálmán Imréné (Debrecen, Szabolcs u. 15.), öv. Iklódi Sándorné (Debrecen, Thököly u. 26.), öv. Tózsér Józsefné (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 65., I. 2.) saját nyugdíjban részesülő özvegyek.

Válasz: A nyugdíjas elhalálozása esetén a halál hónapjára járó ellátás a vele együtt élő házastársat megilleti, függetlenül attól, hogy erre a hónapra már az özszevi nyugdíj is jár. Az árvaellátásban részesülő gyermek után családi pótlék akkor jár, ha eltarthatokként mint egyedülálló gondoskodik. Ha ez így van, ezt a jogosultságot nem befolyásolja az sem, hogy a rokkantsági nyugdíj helyett a magasabb összegű özszevi nyugdíjat folyósítják.

A saját jogú és az özszevi nyugdíj együttesen ez évben csak 2500 forintot folyósítható. Ha bármelyik ellátás ennél az összeghatárnál magasabb, akkor az alacsonyabb összegű nyugdíj szüneteltetése mellett a magasabb összegűt kell utalni. Javasoljuk, hogy a családi pótlékkal és a május havi nyugdíjjal kapcsolatos igényét a Nyugdíj-folyósító Igazgatóságnál sürgősen terjessze elő.

Kovács Lajosné (Debrecen, Hajnali u. 4. IV. 15.): 1950-ben végeztem az Állami Ipari Leányképzőiskolában, ahol érettségi bizonyítvány mellett szakmunkás-bizonyítványt is kaptam. Miért nem vették figyelembe ezt az időt a nyugdíjam megállapításánál? Súlyos, hogy a nyugdíjas semmiféle kedvezményt nem kaphat addig, amíg visszazagolást nem küldenek a Társadalombiztosítási Igazgatóságtól.

Válasz: Az ipari leányképzőiskolában folytatott tanulmányai nem tekinthetők szakmunkástanuló-viszonyban töltött időnek, ezért azt nem lehet figyelembe venni. Ez az iskola a mai értelemben vett szakképzőiskolához volt hasonló. Annak ellenére, hogy szakmunkás-bizonyítványt kaptak, tanoncszerződést nem kötöttek, képzésükben nem a tanoncokhoz hasonló fizikai munka végzését, hanem az elméleti ismeretek elsajátításának volt meghatározó szerepe.

A Társadalombiztosítási Igazgatóság a nyugdíjak megállapítását végzi. A folyósítás a Nyugdíj-folyósító Igazgatóság hatáskörébe tartozik, úgysszintén a nyugdíjas-igazolmány megküldése is, amely az első kiutalással egy időben történik.

Sápi Gyláné

Hát a volt munkahely?...

Hatalmas levélhegy meg-mászásával vívódunk. A Napló fórumára sok száz levél érkezett. Máris elnézést kérünk, hogy feldolgozása elhúzódik. De ahány levél, annyi a gond, a javaslat. Egymáshoz alig-alig hasonlítanak, csoportosításuk igen nehéz. Mégis megkísérelni, mert egyenként válaszolni a levelekre nagyon hosszadalmas lenne.

A csoportok lassan kialakulnak. Javaslatok. Nagy részüknek megvalósítása igen sok pénzbe kerülne az államnak. De nem mindegyiké! Az ember nem lelév gondolná, milyen halom levél szól arról, hogy a nyugdíjasokkal nem törődnek a volt munkahelyek.

Tóth Lászlóné, Debrecen, Acsádi út 48. szám alatti lakos az egészségügy rokkantnyugdíjasa 1974 óta. Rendezvényekre nem hívják meg, még öregek napjára sem.

Szabó Antalné ny. fogászati asszisztens (Hajdúnánás) úgy érzi, mintha nagy tehetetlétől szabadulnának meg a munkahelyek egy-egy nyugdíjasnap megrendezésével. Azt viszont hét év alatt egyszer sem kérdték meg tőle, hogy nem volna-e kedve elmenni.

Falksz Gyuláné, Hajdúböszörmény, Arany János u. 1. sz. alatti lakos azt teszi szövé, hogy a Hajdú megyei Vendéglátó Vállalat még egyszer sem hívta meg

Falun nehezebb

Czimbor Dénesné, Fülöp. Arany János utca 35. szám alatti lakos, nyugdíjas pénzügyi főelőadó több vonatkozásban is arra hívja fel a figyelmet, hogy a falun élő nyugdíjasok helyzete hátrányosabb.

Például nem jutnak hozzá olcsó ruházati cikkekhez. Egy-egy ilyen bevásárlás érdekében jobb Debrecenbe menni. Az utazás azonban drága és időrabló foglalatosság. Lehet, hogy amit a vámon nyer az ember, elveszíti a révén. Megpróbálhatna valamelyik áruház, hogy olcsó árúval fölkeressék a falusi nyugdíjasokat. Nem volna ez buszással jövedelmező vállalkozás, de szának és ezrek hálaája kisérné a szervezőket.

Fontosnak tartja Czimbor Dénesné azt is, hogy az akciók előnyeiben csak nyugdíjasok részesüljenek.

Hangsúlyozza a levélíró, mennyire szükséges volna különbséget tenni nyugdíj és segély között, hiszen az egyik munkával — rendszerint több évtizedes fáradságos tevékenységgel — szerzett járandóság, a másik viszont nem az. Ahhoz, hogy valaki segélyben részesüljön, nem kell olyan szigorú feltételeknek megfelelnie, mint hogyha nyugdíjat igényel. Ennek ellenére gyakran nincs lényeges különbség a kettő összege között. „A szociális segély összege lassan eléri a nyugdíjam összegét. Akkor viszont miért dolgoztam 23 évet?” — teszi fel az elgondolkodott kérdést Czimborné. Egyébként 60 éves, 10 éve van nyugdíjban, részt vesz a talu közéletében. A nyugdíj kiegészítéséről dolgozik is, de ahhoz Nyírábrányba kell bejárnia, mert helyben nincs rá alkalom. Így telik néha-néha valami többletkiadásra.

K. S.

Bélyeggyűjtő

LILIJOMOK

Október 29-én Posta hét bélyeg legszebb változata. A 24 forintos sorozaton kívül benne is élő faj virágaiban. A tünk, ami mir örömmel tölti tásra az is ked virágokert edd szépségei kapn albumban. Az kintve a koráb ra, 1983-ban mal, három év tüzes, illetve a liommal már t. Az újdonság Zombory Éva vérsző készített getek a moszk nyomda állított nyomás és acél binációjával. 422 300 fogazott gott sorozat.

KITEKINTÓ

A hazai események miatt elköltöztünk külföldi hírekként ből — pótlással valamivel több. Kanada né modern világot időszerűsége nyelvi ötlenek. Hirt adnak a lyeghónap eddi és arról, hogy nadai gyűjtő bélyegek a francia postafilatelista árusít dezet be, egybe ban 23-at. A g re nyitott részlyegeken kívül pok, füzetek, lista kiadványok Andorra és M ba az UNESCO kaphatók. A gy gítésére létesít telefonos tájékoztot, amely 16 v itásokról, új különböző ren ad felvilágosítás.

A Faroeer-sziget járatok köztival, a belföldi helikopteren utasok. Az elme gi járművel t rozat idei fel.

Az idegenforg Macau határet bemutató sorozat tette.

Vanuatu cs sziget az ifjúság adott négy bély meket festmény vel az ottani él pillanatképeket. csak egyetlen je jú bélyeg jele e témában, viszk költségvetésből finn márkát sz fiatalok helyzete sára.

Berlin hídjai NDK legújabb. Négy címlet m partokat összek Jungfernbrücke ábrázoló 20 p bélyeg nyolc da mazó kisívben nik.

Műemlék gyönyörködhetün bélyegen.

A gardista uralkodót őrize, zeti ünnepek fé díszes ruhájáv fegyverzetével múltjából mer Liechtenstein ban őzött, ala megmunkált ala sakot tár a közö rom bélyegen.

MILLI SARAYLAR TÜRKİYE POSTA CUMHURİYETİ 20 LIRA

Canada

Szerkesztői üzenetek

Kerti György (Debrecen, Csapó u. 75.): Helyesen tette, hogy a Megyei Társadalombiztosítási Igazgatósághoz fordult kérésével. Erdemi döntést ott hozhatnak ügyében.

Asztalos Béla (Debrecen, Fényes udvar 12.): Köszönjük érdekes levelét. Eszrevételeire felhívtuk az illetékesek figyelmét.

„Miért?” jellegű: Törvényes rendelkezések szabályozzák, hogy mennyi lehet, mennyi legyen a nyugdíjak összege. Ha elolvasta a Napló fórumán feltevést és megválaszolt kérdéseket, megtalálhatta a magyarázatot saját helyzetére vonatkoztatva is.

Szilágyi Pálné: Ha D-né maga nem tesz lépéseket saját ügyében, bizony nagyon nehéz lesz segíteni rajta.

„Egy macsi olvasó”: Gondjaitval úgy tudnánk érdemben foglalkozni, ha nevet, lakáscímét is ráírná levelére. A válasz is megtalálható.

Mi kerül a könyvespolcra?

Bélyeg-gyűjtőknek

LILIOMOK

Október 29-én a Magyar Posta hét bélyegen a lilium legszebb változatait mutatta be. A 24 forint névértékű sorozaton kizárólag hazánkban is élő fajták pompás virágaiban gyönyörködhetünk, ami minden gyűjtőt örömmel tölt el. Első pillanásra az is kedves, hogy a virágoskert eddig nem látott szépségei kapnak helyt az albumban. Azonban rátekintve a korábbi sorozatokra, 1963-ban a tigrisliliummal, három évvel később a tüzes, illetve a kockás liliummal már találkozunk. Az újdonság tervrajzát Zombory Éva grafikusművész készítette. A bélyegeket a moszkvai GOZNAK nyomda állította elő mélynyomás és acélmetszet kombinációjával. Pédányaszám: 422 300 fogazott és 5800 vágott sorozat.

KITEKINTŐ

A hazai események torlódása miatt elmaradtunk a külföldi hírekkel, amelyekből — pótlásul — ezúttal valamivel többet közlünk. Kanada négy bélyegen modern világítótoronyok és időszakosan felvillanó fények ötlenek szemünkbe. Hirt adnak az októberi bélyeghónap eddigi sikereiről és arról, hogy 750 ezer kanadai gyűjt bélyeget.

A francia posta vagy 200 filatelistát árusítóhelyet rendezett be, egyedül Párizsban 23-at. A gyűjtők részére nyitott részlegekben bélyegeken kívül levelezőlapok, füzetek, egyéb filatelistai kiadványok, valamint Andorra és Monaco, továbbá az UNESCO bélyegei is kaphatók. A gyűjtés elősegítésére létesítettek egy telefonos tájékoztató szolgálatot, amely 16 vonalon kiállításokról, új bélyegekről, különböző rendezvényekről ad felvilágosítást.

A Faroe-szigeteket légi járatok kötik össze Európával, a belföldi vizek felett helikopterek kelnek át az utasok. Az elmúlt 25 év légi járműveitől címletű sorozat idézi fel.

Az idegenforgalom napját Macau határára, lepkéket bemutató sorozattal köszöntötték.

Vanuatu csendes-óceáni sziget az ifjúsági évre kiadott négy bélyegen gyermekek festményei segítségével az ottani életről közöl pillanatképeket. Finnország csak egyetlen jelképes ábrájú bélyeget jelentetett meg e témában, viszont az idei költségvetésből 2 milliárd finn márkát szaktítottak ki a fiatalok helyzetének javítására.

Berlin hidjai díszítik az NDK legújabb sorozatát. Négy címlet mutatja be a partokat összekötő íveket. A Jungfernbrücke látképet ábrázoló 20 pf névértékű bélyeg nyolc darabot tartalmazó kisívben is megjelent.

Műemlék kastélyokban gyönyörködhetünk két török bélyegen.

A gárdista egykor az uralkodót őrizte, ma a nemzeti ünnepek fényét emeli díszes ruhájával, csillogó fegyvertelével. A gárda múltjából merített témát Liechtenstein és múzeumában őrzött, különlegesen megmunkált alabárdokat, sisakot tár a közönség elé három bélyegen.

Magazin - Magazin - Magazin - Magazin - Magazin

A pszichológus válaszol

"KUDARC" ... Jól szituált, rendezett körülmények között élő családból származom... Iskola-ban soha nem mentem felkészületlenül. Tandráim és eszűgyerekek tartottak... Munkámban, feladataimban az alapos, minden szempont-ra kiterjedő felkészülést elengedhetetlennek tartom. Még a gondolatától is irtózom, hogy valami megszégyenülés érhet. Kapcsolataimban korrekt, óvatos vagyok. Kerülöm a kockázatot. Lehetőleg nem barátkozom olyan emberekkel, akik sűrűn konfliktusba kerülnek környezetükkel. Nyilvánosság előtt semmiképpen nem mutatok ilyen társaságban... Nem bírnám elviselni, ha rossz véleménnyel lennének rólam az emberek. Retteggek a kudarcoktól. Nem tudok szembenézni vele, bármily csekély legyen is az. Ott tartok, hogy egy éjnyre, ejnye fejszövélés, vagy szemöldökráncolás is akkora feszültséget vált ki belőlem, hogy mégegyszer nem tudok az illető szeme elé kerülni. Attól tartok, ez már kóros irányba vezet. Kérem segítsen ezt a folyamatot leállítani!"

Úgy érzem, a szavak, gesztusok, mimika igen erősen hatnak önm. Gyermekkorában sem lehetett szükség tetleges alkalmazzott nevelési eszközre. Igen kifinomultak érzékzei az elvárások, követelmények bármilyen formában megnyilvánuló észreveszésre. Belülről kényszeríti valami, hogy azoknak megfeleljen. A „ha nem teszem meg” igyekezete, az elképzelt következményektől való félelem lehet cselekedetei meghatározója. A kimenetel, a végeredmény közül önkéntelenül is a veszteség, a büntetés jut először eszébe, nyereség, az előny, a haszon csak ezután — esetleg. Mintha a büntetés „tekintélye” nagyobb lenne az ön szemében általában a jutalmaknál. Figyelme szinte kizárólag az előzőek elkerülésére irányul. A lehetséges nyereséget, hasznot, szinte melléktérmeteként tekint, észre sem veszi. Fő cél a kudarc mindenáron való el-

kerülése, mellette minden más eltörpül. Úgy tűnik, valóban egy folyamatról van szó, figyelme egyre inkább az őt érő negatív hatásokot szűri ki környezetéből. Nagyon hiányozhat önmagának egy feltétel nélküli elfogadó emberi kapcsolatot. A kínálózó lehetőség észreveszéséhez talán figyelme szándékos irányításának az eddigieknél alaposabb megtanulása nem ártana. Ha szakember segítségével nékül, egyedül szeretné ezt megvalósítani, a következő módszert ajánlom: egy hosszabb kettéhajtott írólapra felül, középre írja fel lehetőleg egy szóval megfogalmazva, aminek a bekövetkezésétől tart, amit szeretne elkerülni. Bal oldalra, szintén egy-egy szóval kifejezve azokat a negatívumokat, melyek következményként előfordulhatnak. Jobb oldalra ugyanilyen módon a lehetséges előnyöket. Egy példát: középre: pofon. Bal oldalra: fáji, szegény. Jobb oldalra: tolerancianövekedés, állóképesség, indulati élmény. Hetente legalább két alkalommal egy-egy órát szájon erre a feladatra. Legalább addig végezze ezt, míg a papír jobb és bal oldalán azonos számú szó nem szerepel. Örömmel veszem, ha az eredményről tájékoztat, néhány ilyen papírlapot is mellékelve levelehez.

"KOPASZ" ... egyetemista koromban kezdett hullani a hajam. Mire diplomát kaptam, a fejtettem teljesen kopasz lett. Borzasztóan zavart, minden lehetséges módon megpróbáltam megakadályozni. Sajnos hiábavalóan bizonyult bármiféle erőfeszítés. Kétségtelen, hogy rop-pant kenyélem a kopasszágom, ami a fésülködést illeti, de azért nem bánom, ha hajból lenne több a fejemen. Szóval az az érzésem, nem kifejezetten előnyös a megjelenési formám. Főként nékkel kapcsolatban merül fel ez a gondolat bennem. Mióta kénytelen vagyok tudomásul venni a megváltoztathatatlan tényeket, igyekszem megelőzni az esetleges gúnyolódásokat, el-sőként én humorizálok tar-

tarkómon. Diákársaim mondták, hogy másként el se lehetne képzelni engem, mint így kopaszon, ilyen kedves humorral. A lányokkal is elnevetgélünk, jókat beszélgetünk, de külön-külön egyikhez sem merem volna közeledni. Mág sem. Tetszik nekem, ha egy nő ápol és jólöltözt. Az általánosan nadrágo, viselő antinók kifejezetten idegesítenek. Bár ez nem változtat a lényegen, azon, hogyan tudnám elfogadtatni a kopasszágom eggyel közülük, lehetőleg aki tetszik is nekem. Van bennem egy általános bizonytalanságérzés, hogy ha még egy lépéssel közelebb megyek, elutasít az illető. Gondolom ebből ered, hogy kapcsolataim „lamgyosra” sikerülnek, olyan patting szintűek..."

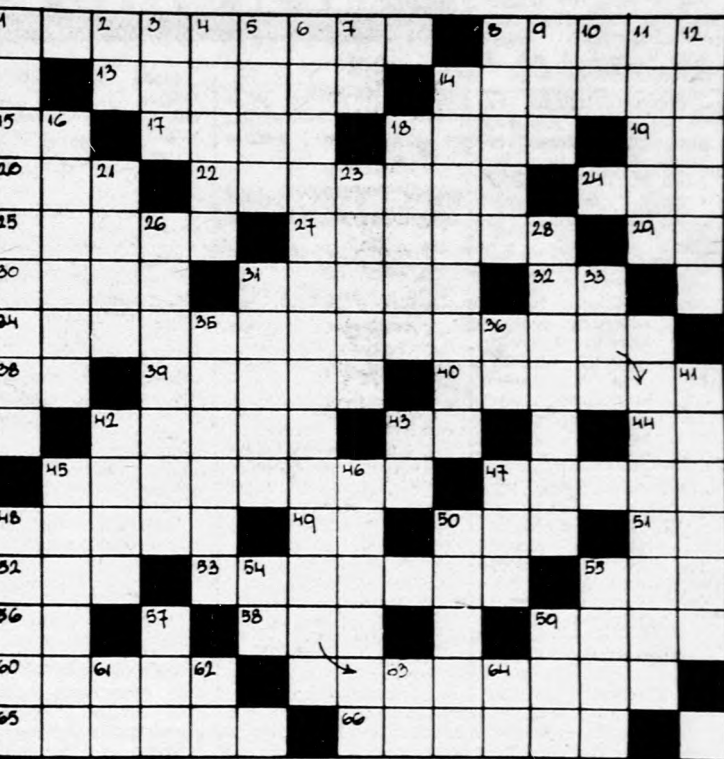
Egy állandósult külső formai változása úgy tűnik alaposan magára vonta a figyelmet, s környezetéből talán őt zavarja leginkább. Mintha őt mindenkinél többet foglalkozna vele. Gondolati gyakran kanyarodnak hiányzó hajszálai helye felé. Saját kellemetlensége elkerülését másoknak okozott kellemes élményekkel, mások szórakoztatásával igyekszik elérni, magát személyét velük elfogadtatni. Úgy érzem, önmaga megváltozott külsejének másokra tett hatásában még kissé bizonytalan. Főként nökkell kapcsolatban erősödik ez az érzés, mely magában foglalja az elutasítás lehetőségét való félelmet is. Úgy tűnik, nökkell kapcsolatban is külső jegyek — úgymint öltözködés — ragadják meg először a figyelmét. Az egy kiválasztásához talán a belső személyiség tulajdonságokat, esetleg azok külső jegeit vehetné szemügyre. A nőkn is, saját magán is. Egy kedves hang, egy meleg tekintet, mosoly, figyelme, érdeklődő szempár, egy barát-ságos kézfórási, nagyon sok vonzó elemet tartalmaz a másik ember számára. A saját gondjait, az őt foglalkoztató problémákat, akár a „vajon mit gondol a másik az én kopasszágomról” gondolatát átmenetileg félretelve csak arra figyelne, azt hallgatná, amiről a partnere beszél, az eddigieknél könnyebben megtalálhatná azt az egyet, akitől hasonló figyelmet, érdeklődést, odaforulást kapna. Az általam említett tulajdonságlista nem teljes. A kiegészítést, vagy a felsoroltak közül néhányat önmagában is felfedezhet.

Katona Zsuzsanna Sarolta
klinikai szakpszichológus

KERESZTREJTVÉNY

A BÉKE ÓRÁJA

Alekszandr Tvardovszki címben szereplő verséből idézünk: „A föld nem itta még be vértünk, fegyverünk csöve még meleg...” — A versidézet folytatása a vízszintes 34. és a függőleges 6. számú sorokban olvasható.

VÍZSZINTES: 1. Alacsonyabb létszámú emberi csoport. 8. Francia festő, művésze a tájfestészet volt (1796–1875). 13. Mesterember. 14. Hamisítatlan. 15. A kompóp része! 17. Téli lalalyak itt fordítva. 18. A magasban. 19. Latin költő. 20. Aranka becézve. 22. A föld legnagyobb sivatagja. 24. Hal, beszórt ikrajá kaviár. 25. Magasított rakodótér a teherpályaudvaron. 27. Tiszttség betöltésére javasolt személy. 29. Nume-ro rövidítése. 30. Töltény-tartó, névelővel. 31. Csik. 32. A fejére. 34. A versidézet folytatása (zárt betű: E). 38. Ellenérték. 39. Igénybe veszi a Patyolat szolgáltatását. 40. Egyik-másik. 42. Halottat gyászol. 43. Egtáj rövidítése. 44. Esztendő. 45. Szurkoló a focipályán. 48. Finnország a finnek nyelvén. 49. Keressni kezd! 50. Idős bácsi. 51. Tí-nő egyenmű betű. 52. Tízvenegy Bécsben. 53. Nem valami rendez ember jelzője (két szó). 55. Tüskés bő-rű, hasznos rovarevő állat. 56. Római szám és a tízszere-se. 58. A medúza balfele! 59. Vég angolul (FINE). 60. Villamoskocsi-szín. 65. A Nemzeti Színház művésze (Sándor). 66. Őnti magába az italt.

FÜGGŐLEGES: 1. Kiruc-canás. 2. Sírni kezd! 3. Vi-vótór. 4. Szabolcs megyei község. 5. Tito egyik személynéve. 6. A versidézet befejező sora (zárt betű: L). 7. Irodalmi hetilap rövid neve. 8. ... du Midi; francia csatorna. 9. Tűzet szün-tet. 10. Vés. 11. Híres pá-rizsi színész. 12. Csak a be-avatottak által ismert. 14. Ragyogó napcsütés. 16. A bé-csiek népligete. 18. Keszde-leges művégtav. 21. Moha-remadn vallástudós. 23. Af-ganisztáni város, közigazga-tási székhely. 26. Anyagi-osztónzó. 28. Izguló. 31. Harci fejedő. 33. A kábel belseje! 35. Orosz író, a szocialista realizmus megal-a-pozója (Makszim). 36. Félig kész! 41. Francia női név. 42. Csavar. 43. Bizatósó. 45. Az amerikai hírszerző hivatal (CIA) hírhedt igaz-gatója volt. 46. Híres hold-galndiai egyetemi város. 47. Belga fürdőhely. 48. Finom kezd! 50. Idős bácsi. 51. Tí-nő egyenmű betű. 52. Tízvenegy Bécsben. 53. Nem valami rendez ember jelző-je (két szó). 55. Tüskés bő-rű, hasznos rovarevő állat. 56. Római szám és a tízszere-se. 58. A medúza balfele! 59. Vég angolul (FINE). 60. Villamoskocsi-szín. 65. A Nemzeti Színház művésze (Sándor). 66. Őnti magába az italt.

Holló János
Beküldendő: a vízszintes 34. és a függőleges 6. számú sorok megfejtése. Határidő: november 12.

Megtelnek-e a kamrák?

A konzervipar egyre több termékkel jelenik meg a boltokban, egyre inkább igyekszik levenni a befőzés gondját a háziasszonyok válláról. Nem kevesen vannak azonban azok az asszonyok sem, akik maguk gondoskodnak a befőttekről. Mennyire él még napjainkban a befőzés, ez a lassan már hagyománnyá váló szokás? Mit hogyan tesznek a télire? — érdeklődtem a piaci bevásárlás közben a napokban. Beszélgetőpartnereim közül sokan nem művelik kötelességszerűen a befőzés tudományát, mert nincs rá idő, mert nem is tudják, mit érdemes az üvegekbe rakni, másoknak a tárolás okozza gondot.

— Mit szoktak eltenni? — kérdeztem Berecz Lászlónétól, Háy Józsefnétől és Nagy Imrénéttől.

— Sok mindent — mondják — cseresznyét, meggyet, barackot, körtét, szilvát, savanyúságokat: uborkát, paprikát, káposztával töltött paprikát, csalamádét, paradicsomlevet...

— Miért szokott befőzni?

— Ezt szoktam meg, a házi ízeket szeretjük. Van egy kis kertünk, ami ott megerterm, az onnan kerül az üvegekbe, amj nem az, beszerezzük a piacon — mondja egyikük.

— Nagyanvánk korában kemencében aszalták a gyümölcsöt, hogyan készülnek ma ezek a csemegék?

— Sütőben szoktam aszalni a meggyet, szilvát, almát. Nagyon ízletesek és sokáig elállnak. Az aszalás hosszabb időt vesz igénybe, a gyümölcsből kicsurgó levet többször le kell önteni.

A gyümölcsöt óvatosan szét kell teríteni — magyarázza Nagy Imréné.

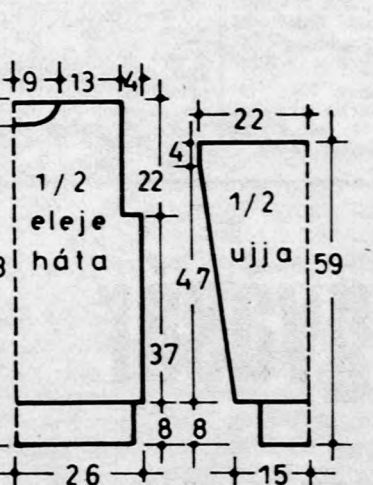
Valamennyiüktől kaptam sokszor kipróbált recepteket is a befőzéshez, ezek közül közreadok néhányat, amit még az idén meg lehet próbálni.

Aki főzött már szilvalekvárt, az tudja, hogy milyen kemény munka naposoztatni a rézűst mellett és általánosan kavarni az egyre sűrűsödő masszát, szilvadzsemet viszont nagyon gyorsan készíthetünk. A megmosott, kimagyalt szilvát húsdarálón ledaráljuk. A szilva minden kilójához 10 deka cukrot és fél deciliter rumot számítva kis vaníliaval negyedórát forraljuk. Előmelegített üvegekbe töltjük, tetejére kevés szalicil szórunk és 24 órára száraz dunsztba tesszük. Kitűnően tartósít az alkoholos szalicil: így készíthetünk akár 6 literes üvegekben is befőttet, felbontás után nem romlik meg. Egy ilyen nagy üveghez kávéskanálnyi szalicilt keverjünk el fél deciliter alkoholban, ezt tegyük a gyümölcs tetejére. Végül még valami, amiről nem késtünk le: tehetünk el káprót, petrezselymet, zellerlevelet, paradicsompaprikát sőt! Ezeket húsdarálóval ledaráljuk és minden kilóhoz 20 deka sötét tevé, jól összekeverjük.

És minden befőzéshez egy jó tanács: lehetőleg csaváros tetejű üvegekbe tegyük el a télire szánt élelmeket, mert ebben nem száradnak be sem a szirupba tett gyümölcsök, sem a levesekhez, mártásokhoz használható sós ízesítők.

Bubonyi Mária

Cikcakk mintás sportpulóver

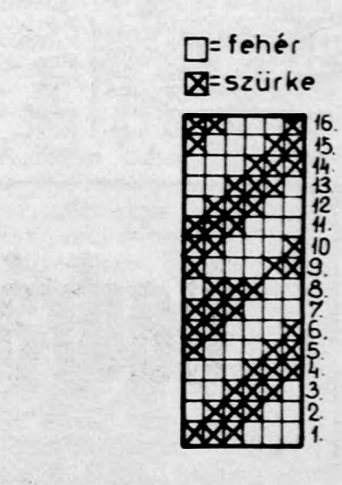
Hozzávalók (90 cm-es mellbőséghez): 45 deka szürke, 35 deka fehér Frenze felgyapjított, 3-as, 2,5-es kötőtű, 3-as körkötőtű. Patentminta: 2 sáma, 2 fordított váltakozásával kötjük. Alapminta: 1. sor: sima, 2. sor: fordított, a leszámolható ábra szerint, két különböző színű fonal felhasználásával, norvég technikával dolgozunk. Az ábra szerint fél nem használt színű fonalat, a munka bal oldalán vezetjük. Szempórá: 20 szem×20 sor = 10 cm.

Háta: szürke színű fonallal, 3-as kötőtűvel, 82 szemre kezdjük, patentminta 8 cm×4 kötünk. A következő sorban arányos elosztással 22 szem sportpulóvert (104). A munkát alapszínűvel, 3,5-es kötőtűvel, a leszámolható ábra szerint folytat-

juk. 37 cm elérése után, a kar-kerekítés részére, mindkét oldalán letfogyasztunk 8 szem-t (88). 22 cm-et kötünk, majd a szemeket egyenként letfogyasztjuk.

Eleje: a hátrésszel azonos szem- és sorszámú mintával, kar- és vállfogyasztással kötjük. A kezdéstől számított 63 cm elérése után, a munka közepén, a nyakkerekítés részére tartalékunk vesztünk 12, majd ennek mindkét oldalán 2×2, 5×1 szemlet. Az oldal-széleken megmaradó szemeket, a vállmagasság elérése után, az oldalszélektől kiindulva, egyenként, szürke színű fonallal, a hátoldal azonos szeméhez öltjük.

Ujjja: szürke színű fonallal, 3-as kötőtűvel, 40 szemre kezdjük, patentminta 8 cm-t kö-

tünk. A következő sorban 20 szemlet sportpulóvert (66). A munkát 3,5-es kötőtűvel, alapszínűvel, leszámolható ábra szerint folytatjuk. Mindkét oldalán, minden 6. sorban sportpulóvert 15×1 szemlet (90). A kezdéstől számított 59 cm elérése után, a szemeket egyenként letfogyasztjuk.

Összeállítás: a részeket alapszínű és alapvastagságú fonallal, szem- és sorszámú mintával, szürke színű fonallal, a részletekhez tartozó szemlettel, 3-as körkötőtűvel vesztjük, az eleje oldal szélszéleken új szemeket készítenek 84 szemmel, szürke színű fonallal, körbehálózó patentminta sorokkal, 16 cm magas pántot kötünk. Végül a szemeket az alapszínű megfelelően letfogyasztjuk.

P. V.

A labdarúgó... a pontvadászato... szombaton délut...

11. Békéscsaba
13. Debrecen

A debreceniek... harcképtelen, a... lábára gipsz ken...

Vácott a...

A labdarúgó... nizzsi vasárnap... utazik, ahol délt...

A NŐI KEZILAB... KELETI CSOPORT... VÉGEREDŐ

- 1. Szeghalom 22 16
2. D. Kin. 22 16
3. Miskolc 22 14
4. Karcag 22 13
5. M.-szalka 22 12
6. Sirok 22 11
7. Derecske 22 10
8. K.-barc. 22 8
9. P.-ladány 22 7
10. NY. TK 22 6
11. Szarvas 22 6
12. Kaba 22 4

EZER...

Simon 2 p...

Az októberi... darúgó NB I ősz... elárékeztünk a b...

1. Budapesti Hon...

A 6. forduló... pat özi a tavasz... jat. Egységes g...

2. Pécsi MSC

A 6. mérkőzéstől... Pécs játékosai ker... fordulókat válogat...

3. MTK-VM

Ez a csapat legu... a kiesést (14. volt... Gáspár és Talapa...

HALÁLOZÁS
Mély fájdalommal tudjuk, hogy... TOTH JÓZSEF...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... MUSZKA MIHALY...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... BALAZS JÓZSEF...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... TOHATI ISTVÁN...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... KOVÁCS LAJOSNE...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... BUDAI ALADÁR...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... FÁSI MIHALY...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZEGEDI ROZA...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

Mély fájdalommal tudjuk, hogy... SZÉCHÉNYI FERENC...

November 1-6.
A CENTRUM ÁRUHAZ
AJÁNLATA:
Torontali szőnyegek...

Eladó dobogó... Ca... Singer 4...

Sírkövekbe porcelán... képek készítését...

Garázs bérlet... a Tancsokirtáság útja...

Saját tulajdonú garázs... a Varga u. 12. sz. alatt...

Részletek és díszfal... kolán, valamint gy...

Vinyászó kazán el... adó. Erdéklődi 17 óra...

Eladó 1900 db első... osztályú, új barna c...

A típusú garázs el... adó. Honvéd-Csemete...

Eladó 1200-as és konyha... bitor, régi gázbőrrel...

PE rendszámú Skoda... 120 l típusú személy...

Lejárt megvásárolni... Skoda S 100-as és konyha...

Garázs kiadó a Kodály... Z. utcában. Erdéklődi...

PX Trabant 601 Li... monozón 18 ezer km-rel...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

Eladó 187 négyzög... ülőn 3 szobás családi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Főberő nélküli 1,5... szobás, összkomfortos l...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Már most jegyeztesse elő... 1986. évre... naposbaromfi-igényét!

Naposcsibe: Hybro... 11.00 Ft/db... New Hampshire... 10.50 Ft/db...

Naposkaca... 20.00 Ft/db... Naposliba... 53.00 Ft/db

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

Naposcsibe vásárolható... 1985. november 30-tól...

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó 1 + 2 fél szobás... szövetkezetes lakás...

Garázzsal együtt eladó... gazdasági ház...

Hajdúszoboszló közp... pontjában, a Bocsal u...

Családi ház 300 négy... szögű telekkel...

Boskalkertben eladó... 260 négyzögű gyümöl...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

Eladó 187 négyzög... ülőn 3 szobás családi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Főberő nélküli 1,5... szobás, összkomfortos l...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

CENTRUMHÉTFŐ
FÉRFIINGEK,
NŐI CIPŐK,
CSIZMÁK
20%

LAKÁS
2 + feles, 60 négyzet... méteres, földszinti, sz...

Dobozlakótelepen két... és fél szobás felújított...

Felújított kétszobás... 65 négyzetméteres, nagy b...

Budapesti, Csepel köz... pontjában levő három...

Háromszobás, étkező... tanácsai és egy másik...

Másfél szobás, 35 négyzet... méteres OTP-társasá...

2 szobás szövetkezeti... lakás azonnali költöz...

2 és fél szobás, étke... zős OTP-s lakás igény...

Komlón összkomfortos... tanácsai, telefonos lak...

3,5 szobás szövetkezeti... lakás azonnali költöz...

Nagyerdőn, 12 lakásos... társasházban, földszin...

Eladó kétszobás, keres... hát, gáz-központifűt...

3 szobás, összkomfort... os, tisztes családi ház...

300 négyzögű keresk... tedésre alkalmas föld...

200 négyzögű vegyes... gyümölcsös téglapülett...

Garázs kiadó a Kodály... Z. utcában. Erdéklődi...

Eladó 1 + 2 fél szobás... szövetkezeti lakás...

Garázzsal együtt eladó... gazdasági ház...

Hajdúszoboszló közp... pontjában, a Bocsal u...

Családi ház 300 négy... szögű telekkel...

Boskalkertben eladó... 260 négyzögű gyümöl...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

Eladó 187 négyzög... ülőn 3 szobás családi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Főberő nélküli 1,5... szobás, összkomfortos l...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Martinkán eladó 300... négyzögű telek lakható...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó dobogó... Ca... Singer 4...

Sírkövekbe porcelán... képek készítését...

Garázs bérlet... a Tancsokirtáság útja...

Saját tulajdonú garázs... a Varga u. 12. sz. alatt...

Részletek és díszfal... kolán, valamint gy...

Vinyászó kazán el... adó. Erdéklődi 17 óra...

Eladó 1900 db első... osztályú, új barna c...

A típusú garázs el... adó. Honvéd-Csemete...

Eladó 1200-as és konyha... bitor, régi gázbőrrel...

PE rendszámú Skoda... 120 l típusú személy...

Lejárt megvásárolni... Skoda S 100-as és konyha...

Garázs kiadó a Kodály... Z. utcában. Erdéklődi...

PX Trabant 601 Li... monozón 18 ezer km-rel...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

LAKÁS
2 + feles, 60 négyzet... méteres, földszinti, sz...

Dobozlakótelepen két... és fél szobás felújított...

Felújított kétszobás... 65 négyzetméteres, nagy b...

Budapesti, Csepel köz... pontjában levő három...

Háromszobás, étkező... tanácsai és egy másik...

Másfél szobás, 35 négyzet... méteres OTP-társasá...

2 szobás szövetkezeti... lakás azonnali költöz...

2 és fél szobás, étke... zős OTP-s lakás igény...

Komlón összkomfortos... tanácsai, telefonos lak...

3,5 szobás szövetkezeti... lakás azonnali költöz...

Nagyerdőn, 12 lakásos... társasházban, földszin...

Eladó kétszobás, keres... hát, gáz-központifűt...

3 szobás, összkomfort... os, tisztes családi ház...

300 négyzögű keresk... tedésre alkalmas föld...

200 négyzögű vegyes... gyümölcsös téglapülett...

Garázs kiadó a Kodály... Z. utcában. Erdéklődi...

Eladó 1 + 2 fél szobás... szövetkezeti lakás...

Garázzsal együtt eladó... gazdasági ház...

Hajdúszoboszló közp... pontjában, a Bocsal u...

Családi ház 300 négy... szögű telekkel...

Boskalkertben eladó... 260 négyzögű gyümöl...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

Eladó 187 négyzög... ülőn 3 szobás családi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Főberő nélküli 1,5... szobás, összkomfortos l...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Külföldi négyzög... szobás, aknás garázs, fi...

Martinkán eladó 300... négyzögű telek lakható...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó egy szobás, összk... omfortos házrészt Ber...

Eladó dobogó... Ca... Singer 4...

Sírkövekbe porcelán... képek készítését...

Garázs bérlet... a Tancsokirtáság útja...

Saját tulajdonú garázs... a Varga u. 12. sz. alatt...

Részletek és díszfal... kolán, valamint gy...

Vinyászó kazán el... adó. Erdéklődi 17 óra...

Eladó 1900 db első... osztályú, új barna c...

A típusú garázs el... adó. Honvéd-Csemete...

Eladó 1200-as és konyha... bitor, régi gázbőrrel...

PE rendszámú Skoda... 120 l típusú személy...

Lejárt megvásárolni... Skoda S 100-as és konyha...

Garázs kiadó a Kodály... Z. utcában. Erdéklődi...

PX Trabant 601 Li... monozón 18 ezer km-rel...

Garázs azonnal kiadó... Simonyi út 3. I. emel...

Uj Wartburg-ponyva... eladó. „3500” jellegre...

Panofix fekete bunda... rádolgózott szürke sál...

LAKÁS
2 + feles, 60 négyzet... méteres, földszinti, sz...

Dobozlakótelepen két... és fél szobás felújított...

Felújított kétszobás... 65 négyzetméteres, nagy b...

Budapesti, Csepel köz... pontjában levő három...

Háromszobás, étkező... tanácsai és egy másik...

Másfél szobás, 35 négyzet... méteres OTP-társasá...

Ma 1 órakor a stadionban

DMVSC-Békéscsaba

A labdarúgó NB I-ben e héten folytatják a pontvadászatot. A DMVSC együttese ma szombaton délután 1 órai kezdettel a nagyerdői stadionban a régi vetélytárs, a Békéscsabai Előre Spartacus ellen mérkőzik. A találkozózt Fekete M. vezeti, segítői: Pádár és Lázár.

A két csapat — az eddigiek szerint — hasonlóan szerepel az őszi idényben, amint ezt a bajnoki táblázaton elfoglalt helyük is mutatja:

11. Békéscsaba	15 5 4 6 18—14
13. Debrecen	15 4 6 5 15—26 14

A debrecenieknél Paróczai továbbra is harcra kész, a legutóbbi mérésért Kiss lábára gipsz került, de maródi Szabó L. és Mohácsi is. Kérdéses a jobb hátvéd posztjának a betöltése, a jelölt Szűcs J., de szóba jöhet Cseke is. s ekkor Szűcs J. a középpályás sorban kapna helyet. A várható kezdő tizenegyre: Mező — Szűcs J., Nagy, Töl, Duró — Varga, Magyar B., Bucs, Szabó J. — Mörten, Benyó.

Vácott a D. Kinizsi

A labdarúgó NB II-ben szereplő D. Kinizsi vasárnap reggel különböző Vácra utazik, ahol délután 1 órai kezdettel a Vá-

ci Izzó ellen küzd a bajnoki pontokért. A két csapat jelenlegi állása:

15. D. Kinizsi	14 3 5 6 16—21 11
17. Vác	14 4 3 7 10—18 11

Az élelmiszeripari Fehér sérülése kiújult és Kiss is maródi. A kezdő csapatot csak a helyszínen jelölik ki, a következő keretből: Vadon, Kun, Bezzegh, Garambógi, Takács, Sebők, Leiszt, Magyar, Andirko, Kalapos, Rajzinger, Bruder, Kiss, Pásztor, Kovács és Józsa.

A mérkőzést Karath vezeti, partbírák: Buberni és Horváth Gy.

A Tisza-csoportban

ma, szombaton délután 1 óráig játsszák le a Hajdúszoboszló-Honvéd Papp József SE mérkőzést, a többi hét találkozóra vasárnap kerül sor. A DUSE a Rakamazt legyőző Tiszavasvárit fogadja, a Balmazújváros pedig Kisvárdát. A Hajdúböszörmény Nyirteleken a Honvéd Asztalos János ellen, a Püspökladány pedig Leninvárosban játszik. A mérkőzéseket délután 1 órakor kezdik, előzőleg az ifjúsági csapatok mérkőznek.

A megyei labdarúgó-bajnokság éllovasa, a Hajdú Vasas Létavértesen, a második helyezett Kaba Mikepércsen, a harmadik helyen álló BUSE otthonában (a Derecskével) mérkőzik.

F. K.

A NŐI KEZILABDA NB II KELETTI CSOPORTJÁNAK VÉGEREDMÉNYE

1. Szeghalom	22 16 2 4 407—322 34
2. D. Kinizsi	22 15 0 6 471—427 32
3. Miskolc	22 14 3 5 360—331 31
4. Karcag	22 13 3 6 405—384 29
5. M.-szalka	22 12 4 10 355—374 24
6. Sirok	22 11 1 10 439—428 23
7. Derecske	22 10 0 12 363—396 20
8. K.-barc.	22 8 1 13 442—431 17
9. P.-ladány	22 7 2 13 445—476 16
10. Ny. TK	22 6 3 13 403—430 15
11. Szarvas	22 6 2 14 372—414 14
12. Kaba	22 4 1 17 356—450 9

Megjegyzés: Az első helyezett felkerült az NB I. B-be, a 9. és 10. helyezett osztályozó vív és a bentmaradásért, a 11. és 12. helyezett kiesett.

SAKK

Hausner a nemzetközi bajnok

Pénteken az utolsó, 11. fordulót játszották Magyarország nemzetközi nyílt sakkbajnokságán, a kecskeméti Erdei Ferenc Művelődési Központban.

A két élen álló versenyző, Hausner és Perényi egyaránt döntetlent ért el, a szovjet Arhipov legyőzte Horváth Józsefet, így pontszámában hármass holtverseny alakult ki az élen. A végeredmény: Nemzetközi nyílt bajnok: Ivan Hausner nk. m. (cseh-szlovák) 8 pont, 2. Arhipov nk. m. (szovjet) 8, 3. Perényi Béla nk. m. (Szolnoki Mezőgép SE) 8. (MTI)

EZERARCÚ NB I

Simon 2 perce, Dintér 6 sárgája és más furcsaságok

Az októberi utolsó hét vége ezúttal a labdarúgó NB I őszi szezon zárását is meghozta. Elérkeztünk a bajnokság feléhez, amikor érdemes kitérni az elmúlt tizenöt fordulóban történetekre. "Féldíobben" vagyunk és ezúttal is eseménydús őszi szezonot búcsúztatunk. Reméljük, hogy mindez kiderül ebből a statisztikai jellegű írásból is, amellyel érdemes néhány percet eltölteni. Az összefoglalás teljes egészében a Népsport című szaklap osztályzataira, híradásaira épül, bár korántsem kizárható a teljesség igényével. Nézzük hát a csapatokat az őszi végeredmény sorrendjében.

1. Budapesti Honvéd 15 10 4 1 30—9 24

A 6. fordulóig végig vezető bajnoksapat őrzi a tavaszról átmentett kitűnő formáját. Egységes gárdával rendelkezik, főlegnyire jellemző, hogy összesen öt rúgást a legtöbb gólt és öt kapták a legkevesebbet is. Mindössze egyszer szenvedtek vereséget a számukra ideglenes otthon adó Vasastól. A pályáról Andrusch és Garaba egy percig sem hiányzott, de Fitos, Bodonyi és Dajka is minden mérkőzésen játéklehetőséget kapott. A Fitossal egy időben nyáron Debrecenből érkezett László István is tizenháromszor szerepelt. Igaz, mindössze egyszer lehetett végig a pályán, de a Haladásnak már két pontot értő gólt rúgott. Detári — akárcsak a válogatottban — a Honvédban is vezéregyenység, olykor kettesével rugja a gólokat, mint ahogy a Békéscsaba, a Bp. Volán, a Videoton és az FTC ellen tette. Tizenhárom mérkőzésen szerzett tizenhárom góljá önmagáért beszél.

2. Pécsi MSC 15 9 3 3 26—12 21

A 6. mérkőzéstől megszakítás nélkül a második Pécs játékosai kerültek legtöbbszor (39-szer) a fordulókat válogatottjába. Róth ilyen vonatkozásban NB I-es „csücsztartó”, hiszen kilencszer tartották színen a legjobbak között. Szinte változatlan hatvénhárom (Bodnár — Kónya, Toma, Róth, Breznický dr.) támaszkodva Lovisszav (7 gól) az élen veszélyeztetik az ellenfél kapuját. Turli is lőtt öt gólt, de érdekes, hogy mindegyiket 11-esből! Bodnár, Toma és Breznický dr. egy percig sem hiányoztak. A pontokat szorgosan gyűjtő meglepetéscsapat számára a Videoton és az MTK legyőzése, no meg három idegenbeli siker jelentett örömet. Viszont arra nem számítottak, hogy a ZTE elporoltja őket Pécsen.

3. MTK-VMB 15 7 3 5 24—17 17

Ez a csapat legutóbb éppen hogy elkerült a kiesést (14. volt), most óriási léptet előre. Gáspár és Talapa kihaszálta az 1350 perces, Turóczky és Seibert is minden meccsen szóhoz jutott. Az utóbbi a befejező hét fordulóban hetszer is betalált az ellenfél hálójába. A hazai gólkirály mégis Boda lett (10 góllal), aki a síófokiaknak „termelt be” háromszor. Érdekes, hogy a nagy tehetségnek tartott Fodor ingadozó formát mutat, s emiatt a mérkőzéseken felén (néhány percre csereként) csak statisztika szerepre kárhoztatták. A jelek szerint jó ötlet volt az MTK-nak vasárnapra tennie a hazai meccseit, hiszen nyolc otthoni találkozó közül hatot megnyertek. A Síófoknak fél tucatot lőttek, csak a Honvédtól szenvedtek vereséget. Idegenben viszont az Újpesti Dózsa „skalpján” kívül nem sok babér termett nekik.

4. Rába ETO 15 4 8 3 27—23 16

Veresbes József — akárcsak a csepellek edzője — a legtöbb (24) játékos próbálta ki összel. Fial viszont a pontok helyett inkább a sárga lapok (21 darab) begyűjtésében lettek ideglenes elsők. Az „idegenlegelő” érkezett közül Mészáros kapus sokáig bevált, viszont az utolsó két meccsen az újonc Ulbert védett. Pécizik ellenben mindössze csak egy féldíót játszott a legelső mérkőzésen. Ezt — az idény egyetlen ötcsillagosra értékelt, azaz világszínvonalú játékot hozó — találkozására a Rába négy góljá ellenére is elvesztette! (Rába ETO—Ferencváros 4—5.) A válogatottból mellőzött Hannich a csapat vezéregyenisége, a góllövő listán is második 12 találattal. A pécsi Róth (9) után legtöbbszor (8) került a forduló válogatottjába. Viszont Hagyvikkal együtt az öt-öt sárga lap is a nevéhez fűződik.

5. Tatabánya 15 5 6 4 15—13 16

A bányászok is szívesen — négyszer — rendezték vasárnap a hazai mérkőzéseiket. Négy 0—0-ás eredménnyel kezdtek a bajnokságot. Bár most az ötödik, de mindössze csak két pont választja el őket a 13. Debrecentől. Így e rendkívül szoros helyzetben még nincs értelme firtatni, hogy a csapatok a legutóbbi bajnoksághoz képest mennyit léptek előre. (A Tatabánya 12. volt.) Hiszen hétről hétre változhat a helyzet. A bányászoknál Lakatos egy percig sem hiányzott, Hermann és Emmer is mindig pályára lépett. Udvardi II. sohasem tudta megismételni a Debrecenben nyújtott játékát, Kiprich (6 gól) és Plotár (5) a szezon közepén fej fej mellett zörgöttek a hálókát. Kár, hogy ezt Debrecenben is meglették, s a Loki ellen tudtak csak idegenben győzni!

6. Ferencvárosi TC 15 6 4 5 17—17 16

A visszatért Dalmoki Jenő neveltje Györfen remekül rajtolta (5—0). Zsínka (9), Kvaszta (7), Bánki (8) és Ebedli (7) ekkor kapták a legmagasabb pontszámot, utána mindig kevesebbet. Ebedli 12-szer játszott, és egyszer sem lőttötte ki a kilencven perces. Zsiborás annál inkább jelen volt (130 perc), Takács, Bánki és Zsínka is minden meccsen taposta a füvet. A Dalmokhoz hasonlóan keménykedő Pintér hat sárga lapjával „országjáró” Szántó önbizalma évek múltán kezd megdőlni (3 gólt is lőtt), Bár viszont ismét kihullott a sorból. Pölöskei és Koch egyszer sem szerepeltek! A három éve még debreceni KINCSES SÁNDOR csak két és fél alkalmat kapott, de megsérült. Ha felgyógyulna, bizonyára erősebb lesz a Fradi, amely idegenben kétszer, az otthonában négyszer nyert. Hazai veretlenségét éppen a múlt héten „tépázta meg” a Videoton.

7. Videoton 15 5 6 4 15—15 16

Náluk Simon bizonyára országos csúcsot tart, hiszen összesen két percig játszhatott! A válogatott kapus Diszl Péter minden perces kihaszálta, mellette a gólvadász Szabó József játszott még tizenötöször. Az „országjáró” debreceni Kerekes (a DMVSC, FTC és Ú. Dózsa után nyáron került át) is tizennégy lehetőségét kapott, újra visszatérve Kovács Ferenc edzőhöz. Igaz, hogy nyolcszor le-vagy becsérték, de így is lőtt három gólt. Érdekes, hogy egyet-egyet két korábbi csapatának a hálójába (Videoton—Debrecen 1—1, FTC—Videoton 0—1), s ezekkel összesen három pontot rabolt tőlük. A fiatal Csucsánszkyval módszeresen szokatják az élvonal légkörét, hiszen nyolc meccsen mindig csak fél- vagy egyórás alkalmakat kapott. A Békéscsaba elleni mérkőzés után 8-asra értékelt Májér érthetetlen módon kimaradt a 7. forduló válogatottjából!

sport

Sportrovat-igyeletes:
Szentgyörgyi János
Ügyelet: 9-161 12-ig
Telefon: 17-152

SOROKBAN

Adorján Zoltán, a sokszoros bajnok salak-motorkerékpáros versenyzőnek a felesége, Erdei Lidi kőgyermekét szült, aki a Zoltán nevet kapta.

A Magyar Ifjúság Kupa kispályás labdarúgótornájának sorsolását — a debreceniek részvételével — hétfőn délután fél 3-kor tartják a Simonyi úti KISZ színház nagytermében. Csak azokat a csapatokat sorsolják, amelyek a nevezési díjat befizették.

A területi labdarúgó-bajnokság Tisza-csoportjában játszó felnőttek és ifjúsági csapatok edzői részére november 4-én, négy órától délután 1 óráig előadást tartanak Debrecenben (Simonffy u. 1/C I. em.), melyre meghívják a hajdú-bihari bajnokság csapatainak edzőit is.

Női labdarúgók részére toborzást rendeznek november 4-én délután 3 órától a Kinizsi sporttelepen. A toborzót csak „száraz” időben tartják meg, esőben elmarad.

A területi és megyei labdarúgó fejelemi bizottság a jövő heti ünnepi munkarend folytatás legközelebb november 14-én tárgyalja a hozzá kerülő ügyeket.

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

November 2., szombat

Asztalitenisz
Irtinyi Elemliszeripari tornaterme. 15: Hajdú-Bihar ez évi női, férfi felnőtt tizek bajnoksága. Első versenynap.

Kézilabda
Mechwart András Gépipari Szakközépiskola sportcsarnoka (Szechenyi u. 38.). 9: D. MEDICOR—D. Kinizsi (női), 10: Nádudvar—BKS Bochnia (férfi), 11: 11:20: Otrokovics—Nagybányai Építők (női), 12:30: D. MEDICOR—Nyíregyházi VSSC (férfi), 13: D. MEDICOR—Otrokovicse (női), 14: D. MEDICOR—Otrokovicse (női), 15:10: Nyíregyházi VSSC—Nádudvar (férfi), 11:20: Nagybányai Építők—D. MEDICOR (női), 12:30: D. MEDICOR—BKS Bochnia. A nemzetközi MEDICOR KUPA harmadik, befejező fordulójának mérkőzése.

Labdarúgás
Nagyerdői stadion, 13: Debreceni DMVSC—Békéscsaba Előre Spartacus (Fekete M., Pádár, Lázár). NB I-es mérkőzés. 11: DMVSC—Békéscsaba Előre Spartacus (Varga S., Szabó I., Tóth S.). NB I-es utánpótlás-mérkőzés. Vasutasok Vágóhid utcai sporttelepe, 9: D. Kinizsi—DMVSC (NB-s serdülő), Papp Cs., Veress, Tatár. 10:30: D. Kinizsi—DMVSC (NB-s ifjúsági), Veress, Papp Cs., Tatár.

Vidéken. Területi bajnokság, Tisza-csoport (13): Hajdúszoboszló Bocska—Honvéd Papp József SE (Nagy J., Kerezsi, Adorján).

Róplabda
Hajó utcai Általános Iskola tornaterme, 11: D. Sportiskola—Békéscsaba, Női NB II-es találkozó. Bocska térszkola, 10: DSI—Nyírbátor. Férfi NB II-es mérkőzés.

Tájtútas
Debrecen-Erdőpuszta, 10: Hajdú-Bihar minősítő versenyének negyedik fordulóját, nők és férfiak részvételével. Gyülekezés 9 óráig a banki iskolánál.

November 3., vasárnap

Asztalitenisz
Irtinyi Elemliszeripari tornaterme, 8: Megyei felnőtt női, férfi tizek bajnoksága. Második, befejező versenynap.

Kézilabda
DMVSC nagyerdői sportcsarnoka, 11: DMVSC—Dunaujvárosi Kohász. A női Magyar Népközi Társasági Kupában a legjobb nyolc közé jutásért visszavágó mérkőzés. — Mechwart András Gépipari Szakközépiskola sportcsarnoka, 9: D. Kinizsi—Otrokovicse (női), 10:10: Nyíregyházi VSSC—Nádudvar (férfi), 11:20: Nagybányai Építők—D. MEDICOR (női), 12:30: D. MEDICOR—BKS Bochnia. A nemzetközi MEDICOR KUPA harmadik, befejező fordulójának mérkőzése.

Labdarúgás
Egyetemi sporttelep, 13: D. Universitas—Tiszavasvári Lombik (Czirba, Luterán, Paksi). Területi bajnoki mérkőzés. Vidéken. Területi bajnokság, Tisza-csoport (13): Balmazújváros—Kisvárdai SE (Tajthy, Boross, Inges). — Megyei bajnokság (13): Létavértes—Hajdú Vassas (Koroknai, Hunyadi, Balogh J.), Berettyóújfalú—Derecske (Németh V., Zsupos, Mészáros), Biharnagybajom—D. Volán (Virág L., Szarka, Tatar), Mikepércs—Kaba (Fodor F., Rózsák, Mélék), Nagyrábe—Komádi (Veress, Vilányi, Nagy J.), Nádudvar—Hajdúnánás (Nyéki, Demján, Kiss A.), Polgár—Hádzsözvéri Szövetkezeti SE (Nagy F., Erdős, Németh J.), Sárretudvári—Kőröszegapáti (Nagy L., Csató, Bende). — Körzeti bajnokságok. Püspökladányi körzet (13): Báránd—Földes, Szerp—Nagyhegyes, Hajdúszovát—Tépe, Bihartorda—Sáp, Gáborján—Konyár (10). — Debreceni körzet. Keleti csoport (13): Nyiradony—Nyiracsád, Monostorpályi—Nyirabrány, Vámospécs—Fülöp, Kokád—Álmos (9:30). — Nyugati csoport (13): Hajdúdorog—Hajdúbagos, D. Haladás—Görbeháza, Egyek—Hajdúszámson, Sáránd—Tiszacsige, D. Universitas II.—Ujstarmargita (Debrecen, Böszörményi úti pálya, 10).

Tájtútas
Debrecen—Erdőpuszta, 10: November 7. emlékverseny, nők és férfiak részvételével. Gyülekezés a banki iskolánál, 9-ig.

8. Vasas 15 5 5 5 21—22 15

A Vasas csak a DMVSC-től kapott ki a Fáy utcában. Ellenben őket az egyedül, akik a Honvédot legyőzték. Az Újpesti Dózsa ellen gólfeszítést tartottak (6—3). Pécsen, Tatabányán és Videoton ellen (mindháromszor 0—0) cetenációt játszottak. A Volántól (1—3) és Rábatól (1—5) elszerezett vereségek súlyosan érintették őket. A két Balogh játszott csak tizenöt mérkőzésen. A külföldi visszatért Váradai Béla (5-ször játszott és 5-ször lecserelelt) egy óra után már fáradni látszik, és még nem „sütötte el” a ballábás bombáját. Borostyan három gólt lőtt a Dózsának, és házi gólkirálysága (7) miatt dicsekedhet.

9. Zalaegerszeg 15 3 8 4 24—23 14

Huszonötöszer kerültek be játékosai a forduló válogatottjába, Péter a legtöbbszor (6-szor). A góllövésben Nagy I. jeleskedett (8), a 11-eseket csak Csepregi II-re bízták, aki Balázs kapussal és Péterrel együtt minden percben pályán volt. Ráadásul még négyen (1), Czigány, Galántai, Nagy I. és Pécyses játszottak mind a 15 mérkőzésen! A régen volt vezéregyeniség Soós kilencszer, Farkast pedig nyolcszor csak csereként küldték fel a zöld gyeprre, Gass felett is eljárt az idő, ő 12-szer mehetett egyedül az öltözőbe. A DMVSC-ből eltanácsolt Szigeti a szezon elején másfél meccset játszott, és azóta hiányzik a névsorból. Gellei edző úgy látja, a rovására írja, hogy a Haladás 2—0-ra vezetett a féldíobben Zalaegerszegen. A vége 2—2 lett, de Szigeti már a szünetben felöltozhetett. Azóta még nem „szólították”. A ZTE öröme: 4—2 Pécsen, bánata: 2—3 otthon, a Debrecentől!

10. Haladás VSE 15 5 4 6 19—20 14

Játékosait mindössze csak hat forduló elméleti válogatottjában találhatjuk meg: Hegedűs kapus végét „ört állt”, Horváth és Papp is 15-ször szerepelt. Bogán Z. öt sárga lapjával túnik ki, Marok viszont két gólt lőtt a Vidékre (2—2 lett). A mindig csak csere Schröternek 25 perc is elég volt ehhez, éppen a Debrecen ellen. A Honvédból érkezett Dan csak epizódszerepeket kap, Gère már el is ment Nyíregyházára. A szombathelyiek dicseksége; otthon: 3—2 a Videoton ellen, idegenben: győzelme az Újpesti Dózsa és az FTC ellen. Bosszúsága; otthon 1—2 a Pécsen és 0—1 a Békéscsabától. Hazafi játékozozás ez utóbbi meccsen elnevezett két szabályos hazai gólt és „eléglen” (egy csallagot) kapott. Nem volt ideje Sábrija műfelmélet is megénezt, mert muszáj volt gyorsan távoznia a helyszínről.

11. Békéscsaba 15 5 4 6 18—19 14

Melis eltávozott, nincs igazi góllövő csatár. Vagy ha van is, hát tavaszra tartogatja az erejét. Reméljük, hogy még ma a DMVSC ellen „szunnyadni” fog. Kerekes külföldre távozott. Az Előre sportszerű ellenfélnek látszik, hiszen a sárga lapok aránya (DMVSC 19, Békéscsaba 9) a javukra szól. Egy percig sem hiányzott Leboniczky és Fabulya, mindig labdába rúgott: Varga, Királyvári, Pásztor és Kanyári. A Balmazújvárosról elkerült Adorján egyszer 9 perces, a múlt héten viszont végig játszhatott! A statisztika elárulja, hogy amit Puhl (egy csillag) a Csabától elvett a Honvéddal szemben (2—3), azt Hazafi (egy csillag) Szombathelyen visszaadta (1—0). Örömt hozott a ZTE és a Tatabánya csabai legyőzése, viszont a Pécs és az Ú. Dózsa „fizetett meg értük. A Debrecen ellen 0—0 volt legutóbb.

12. Ú. Dózsa 15 5 4 6 20—23 14

Túl sok a sárga lap (20). Az elsőből az utolsó perces játszott Szendrei, s mindig kifutott még Szabó A., Dékány és Rostás. Utóbbi a szomszéd várból, Szolnokról igazolták át a nyáron. A Fradiból jött Haaz csak „vegetál”, egyszer játszott 72 percig. Új nevek: Harasztás, Balogh I. és Pfeffer. A Dózsa sármával a 10. hely környékén tartózkodott az 62 folyamán. A pécsi, győri és zala-

egerszegi pontszerzésük dicsegetés, akárcsak a csabai győzelmük. Viszont a hazai hét mérkőzésen szerzett öt pont igencsak édeskeves.

13. Debrecen 15 4 6 5 15—26 14

Mező, Szűcs J., Benyó és Kiss egy percig sem hiányzott. Huszán húzták már föl özsze a pulykakakasos mezt. Paróczai augusztus végétől hiányzik. Mivel most Kiss is sérült lett, a tavalyi hátrédsornak már nyoma sincs. Mohácsinak négyszer mutatták fel a sárga lapot. A nyáron igazoltak közül Nagy Lajos 11-szer, Varga 9-szer játszhatott. Feltehető, hogy összesen rengeteg volt a sérült. A DMVSC sohasem tudott kétszer egymás után egyforma összeállításban a pályára futni. Az osztályzatokból az is kitűnik, hogy a tavalyi húzóemberek (Supka, Szabó J., Magyar Zs., Mörten) formája igencsak ingadozó. A jobb-szélű az egyedüli az NB I-ben, akit mint csereként beküldött játékos is lecserelelt (a Rába ETO ellen)! A csapa: dicséretre válik a Vasas (3—2) és a Zalaegerszeg (3—2) idegenbeli legyőzése. No meg a Békéscsabán, a Megyeri úton és a Székesfehérváron aratott döntetlen. Továbbá a Rába ETO elleni hazai pontszerzés. Viszont a Volánal (0—0) és a Tatabányával (1—2) szembeni játék keserves volt, a Honvéd elleni „rekord” 0—7-re pedig nincs magyarraírt Csak összehasonlíthatóképpen: 1984 őszén 2 a DMVSC 15 mérkőzés — 20 pont; 1985 őszén 13. a DMVSC 15 mérkőzés — 14 pont.

14. Bp. Volán 15 3 5 7 18—27 11

A vidékekkel együtt a legkevesebb (8) sárga lapot kapták! Huszár végig játszott, Hegedűs, Seres és Katona is 15-ször szerepelt. Szepesi öt év után tért vissza a Czabán Samu térre. Alligoh beállították a Békéscsaba ellen (2—0), előbb sárga lapot kapott, majd kiállították. Mondhatni, szokatlan volt ez a visszatérés. Mellette új nevek: Kiss Z., Farkas, Kócskány, Akárcsak az edző, N. Vák Dezső. A Volán is hatszor játszott vasárnap, idegenben még nem nyert, sőt hét meccsen összesen két pontot szerzett. Otthon viszont legyőzte az MTK-t, a Vasast és a Békéscsabát.

15. Csepel 15 4 1 10 13—24 9

Ötször játszott vasárnap. Gelei József Veresbeshez hasonlóan 24 futbalistát kipróbált. A vasgyáriak csak a múlt héten tudtak elszakadni a 16. helyről, addig végig ott „csücsültek”. Egyelőre egyenlőség nélkülük szűke csapat benyomások keltik. Talán az Ú. Dózsából jött színes bőru Umoh a kivétel, aki mindig „kitalál” valamit. Pécsen például a szünet után játszott és lőtt is egy gólt. A következő héten a ZTE ellen már kezdő volt, de sárga, majd piros lapot kapott és a debreceni Divinyi Béla játékozozó előldőt elküldte őt zuhanyozni. Gelei kapus 1350 perces védett, Szabó K. és Kovács F. is tizenötösztör játszott. Új nevek: Habos, Ivanics, Pölcz, Stefan, Kénoszt, Birkás, Juhász, Zombori, Tömböly. A Csepel rugta a legkevesebb gólt és tízszer kikapott.

16. Síófok 15 3 3 9 15—27 9

Mindössze hat forduló után vették őket számításta a forduló válogatottjában. Tieber, a hazai gólkirály, mindössze hatszor játszott, de négy gólt lőtt. A Síófok és a Bp. Volán kapta a legtöbb gólt (27-27). Bretner az elsőből az utolsó perces játszott, rajta kívül a kapus Kovács L., Szajcz, Horváth I. és Boda 15-ször szerepelt. A Síófok az első fordulóból 3—0-s győzelemmel rajtolt a Csepel ellen és a tabella első helyét állt, de már az 5. fordulóban 15-nek rangsorolták, most pedig az utolsó. Örülnek az FTC (2—0) és az Ú. Dózsa (1—0) legyőzésének, de a vereségből is jócskán kijutott nekik (9). Hét idegenbeli mérkőzésükön mindössze csak egy pontot szereztek.

Az összeállítást készítette:
Csúbak Zoltán

Piaci árak

Table with columns: Debr., H. bős., H.-nán., B.-újf., H.-szob. and various market goods like Burgonya, Sárarépa, Petrezselyem, etc.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. November 2-án, szombaton reggel 6 órától vasárnap reggel 6-ig dr. Nagy Zoltán (Debreceen, Széchenyi u. 72., telefon: 14-712); november 3-án, vasárnap reggel 6-tól hétfő reggel 6 óráig dr. Bernád Ernő (Debreceen, Arany J. u. 52., telefon: 10-831) lesz az ügyeletes állatorvos Debreceenben.

BALESETI ÜGYELETET Debreceenben november 2-án, szombaton a sebészeti klinika, november 3-án a megyei kórház tart.

TÖRPE SÓLYMOK a Sárreéten. Gyors röptű, könnyűedén cikázó, kistermetű szárnyas ragadozók, törpe sólymok jelentek meg a Sárreéten. A 26-30 centiméter nagyságú madarak a pusztai nagy csapatokban érkeztek téli vendégei, a vonuló énekesmadarak nyomában tünnek fel. De nemcsak ezekre vadásznak, még a lakott területekre is behercegeknek, s a Sárreétig nyúló lakónegyedek szélső házai között verebeket zsákmányolnak.

IDEGENVEZETŐK FIEGYELMÉBE! A Hortobágy néprajza az új pásturmúzeum és a Déri Múzeum néprajzi kiállítására tükrében címmel tart előadást dr. Varga Gyula tudományos főmunkatárs november 4-én délután 5-től a Déri Múzeumban.

VENÉGSZEREPÉS. A KPVD SZ és a KLTE Gyakorló Gimnáziumának színjátszó csoportja, a Kossuth Kör Telekes Béla-emlékműsort ad november 2-án, szombaton délelőtt Felső-Telekesen, a költő emléktáblájának avatásakor.

KÖZLEMÉNYEK

A mézeshegyi tavon halászat miatt 1985. november 2-tól november 13-ig mindennemű horgászat tilos! Zöldarany Horgász Egyesület vezetősége. (X) Közpályaudom számítástechnikai tanfolyam indul a Kölcsey Művelődési Központ új számítástechnikai központjában. A tanfolyam 33 órára, hétfőn és csütörtökön 17-20 óráig. Jelenleg a debreceni Béke Matsz értesítő a jühartói gazdákhoz a Hortobágy-Pentagon az értesítő november 1-ével megszűnik és 2-án, 3-án a juhok hazaszállításáról gondoskodik kell. (X) CSAK MA! címmel talkshow-t rendeznek a Kölcsey Művelődési Központban november 2-án 18 óráig. Vendégek: Végh Antal író, sportszakértő, pszichológus, Jászai János: Jászai Mari unokahúga, aki 77 évesen lett színésznő, Karel, a 'legborzasztóbb' fakir, Kertész Zsuzsa tv-bemondó. Szerkesztő-műsorvezető: Friderikusz Sándor. A műsor szünetében az Aranybika Szálló egy pohár pezsgővel vendégel meg a négy. Belepórák: 80, 100, 120 forint. Színházterem.

A lotto nyerőszámai: 24, 37, 60, 69, 78

LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT. Éjjel-nappal minden nap hívható Debreceenben a lelkiségély-szolgálat a 12-165-ös telefonszámon.

OSZABO ISTVÁN költői estjét rendezik meg az Almásházai Szabadidő Központban (Bp. VII., Almásházai t. 6.). A Szakadár vagyok kötetek című este egy irodalmi alkotóház létrehozásának ürügyén kerül sor.

LOBOGÓZÁS. A Debreceen megyei városi Tanács Végrehajtó Bizottsága felhívja a vállalatok, üzemek, intézmények vezetőit és a háztulajdonosokat, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 68. évfordulójának tiszteletére város és nemzeti színű zászlóval díszítsék föl a használatukban lévő épületeket. A zászló díszít november 8-án 20 óráig kell fenntartani.

PROGRAMOK

Debrecen 10 óra: November 3-án Milne Micimackóját mutatják be a Csokonai Színház művészei. Kölcsey Művelődési Központ színházterében. 11 órakor a Hatvani tereben kifestések vetítenek a gyerekeknek. Délután 5-től a konferenciateremben dr. Lakatos Géza tart előadást Koráról a Világjárók sorozat keretében. 11 óra: Szabados János Munkácsy-díjas festőművész vásárlással egybekötött tárlata várja az érdeklődőket november 3-án a DOTE címűtombjének aulájában. 16 óra: Petri Katalin textilkiállítását nyitják meg a csopókerti Horváth Árpád Művelődési Házban (Süveg u. 3.). A tárlat november 13-ig tekinthető meg, naponta 14-18 óra között. Derecske 16 óra: November 1-én Emléklök emlékek címmel nyílik kiállítás Bárdy Mihály gyűjteményéből, amely a pannóniai Bel-tő 9 millió éves megkövült állatvilágot tárja a látogatók elé. Hajdúszoboszló 19.30 Csak ma! címmel talkshow várja az érdeklődőket a SZOT Béke üdülőjében november 2-án. Közreműködik: Jászai Joli színésznő, Kertész Zsuzsa tv-bemondó, Végh Antal író, Friderikusz Sándor rádióportier és Karel, a fakir.

1985. NOVEMBER 2. SZOMBAT ACHILLES NAPJA A Nap két 5.20 - nyugszik 16.26 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Eleinte változóan felhős, páráos, helyenként tartósan ködös idő lesz, lassanként megélenkülő déli széllel. Később délnyugat felől újból beborul az ég és ország- szerre várható eső. A legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 6-11 fok között várható. (MTI)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1905. november 2-án született, s 80 éves korában, az idén hunyt el Balogh Tamás, más néven Lord Thomas Balogh, a magyar szarmazású ismert angol közgazdász.

A TAKAREKOSÁGI VILÁGNAP alkalmából az OTP megyei Igazgatósága a Lőwy Sándor úttörőhízzel közösen takarékosági vetélkedőt rendezett október 31-én Debreceenben. A város iskoláinak képviseletében 26 csapat mérte össze tudását. Első lett a Bocskai, második a Tanítóképző, harmadik a Békessy Béla Általános Iskola csapata.

IFJU NYELVBARÁTOROK körének november 4-i (hétfő) foglalkozása elmarad. Az összejövetelre november 11-én du. 3 órakor kerül sor.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIO

MOZI

Az elvesztett frigyáda fosztogatói (amerikai). Apolló ma, vasárnap 4. 6. 8. Kedvezményes nem érvényesek! Ivanhoe (szovjet). Vig ma n. 10. n. 12. Meteor ma, vasárnap 3. n. 6. n. 8. Híradó ma f. 10. Alfa ma, vasárnap 4. 6. Méhkas (spanyol). Művész ma, vasárnap 5. Szerelmem pasztillen (cseh-szlovák). Klinika vasárnap 5. Titokban Hongkongban (francia). Vig ma, vasárnap 4. 6. n. 8. Apolló ma, vasárnap 4. 6. n. 10. n. 12. Horváth Árpád vasárnap f. 3. Álmodozások kora (magyar). Híradó ma f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6. Bombajó bokszoló (olasz). Horváth Á. vasárnap f. 3. f. 7. Ezüstnyereg (olasz). Delta ma f. 6. vasárnap f. 4. f. 6. Hűz óra (magyar). Híradó vasárnap hn. 2. hn. 4. hn. 6. Ismeri a szandi-mandit? (magyar). Művész ma, vasárnap 5. Kelly hősei I-II. (amerikai). Híradó ma hn. 8. vasárnap f. 10. hn. 8. Király és a madár (francia). Vig vasárnap hn. 2. A kurtafarkú Peti cicá (svéd). Meteor mese ma, vasárnap 3. n. 6. Bátorfi esküvője (magyar). Delta ma f. 6. vasárnap 5. 7. Hajdúszoboszló, Bocskai: Kék hegyek (szovjet). Ma, vasárnap f. 4. Átvérés (amerikai). 10. Ma, vasárnap f. 6. f. 8.

SZÍNHÁZ

Csokonai Színház Ma 19 óra: Brankovics György - Lendvay-Bérlet. November 4., hétfő, 18 óra: A Karamazov testvérek - Kossuth Gyakorló Gimn. részére; november 5., kedd, 19 óra: Mária főhadnagy - Szerdahelyi-Bérlet; november 6., szerda, 18 óra: Disznópeles; november 7., csütörtök, 19 óra: Mária főhadnagy - Marótni-Bérlet; november 8., péntek, 19 óra: Varázsvuola - Csontos-Bérlet; november 9., szombat, 18 óra: A Karamazov testvérek - BIOGAL; november 11., hétfő, 19.30 óra: Országos Filharmónia bérleti hangverseny. Művelődési Központ November 5., kedd, 19 óra: Trójai nők - KISZ-bérlet;

TELEVÍZIO

november 7., csütörtök, 19 óra: Színházkomédia - Hevesi-Bérlet; november 8., péntek, 19 óra: Színházkomédia - Újházi-Bérlet; november 9., szombat, 19 óra: Trójai nők - Varsányi-Bérlet. BUDAPEST, 1.: 8.23 Műsorismertetés. 8.25 Tévétorna. 8.30 Ecranul nostro. Román nyelvű nemzetiségi műsor (ism.). 8.50 Don Quijote. Spanyol rajzfilmorozat (ism.). 9.20 Kuckó. 9.50 Fiatalok pártja. 10.10 MEG megmenthető? XI. rész: Nóvnyilágunk védelmében. 10.25 Pécsi MSC-Vasas bajnoki labdarúgó-mérkőzés. 11.35 Képzőművészet. 14.47 Műsorismertetés. 14.50 Hogyan nevezzük meg apát? Cseh-szlovák tévéfilm (ism.). 16.20 Híradó. 16.30 Zene-bona (ism.). 17.10 Képzőművészet. 17.15 Reklám. 17.23 Vikingek. Angol filmsorozat. XI. rész: Észak kalapácsa. 17.55 Reklám. 18.05 Az írrok alszáll az alvilágra. 18.55 Reklám. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vers - mindenkinek. Omar Khajám: négy sorosok. 20.05 Leo Fall: Pompadour. Az operett tévéváltozata. 21.40 Rejtelmek. Holland tévéfilm. (16 éven felelőknek!) 23.20 Tv-híradó, 3. 23.30 Himnusz. BUDAPEST, 2.: 15.23 Műsorismertetés. 15.25 Vasas-De Robben KEK vízilabda-mérkőzés közvetítése. 16.35 Képzőművészet. 16.40 Boldogok szünete. Remsey Jenő-portré. 17.35 Gólyavári esték. A Biblia világa. Tudomány és műveltség a Bibliában. 18.25 Angol nyelv. 18.40 Német nyelv. 19.00 Mozart. Requiem. Kőbe véste. 20.20 Ladakák 16. len. NSZK rövidfilm. 21.05 Tv-híradó, 2. 21.25 Ausztráliai erdeiben. NSZK rövidfilm. 22.05 Képzőművészet. POZSONY, 1.: 8.30 Ötörök magazinja. 10.00 Csak Kaska. Lengyel tévésorozat. 10.30 Természetfilm. 10.40 Francia tévésorozat (ism.). 11.30-12.15 Tó, két ország határán. Magyar dokumentumfilm. 12.30 Sport októberben. 12.50 Utazó kamera. 13.15 Cyklocross. 14.35 Bűvészetestíval. 1984. 15.15 Kerékpárutball-torna. 16.25 Természetfilm. 16.50-18.20 Sam, a fehér víz melől. Kanadai természetfilm. 18.30 Válság a nézők leveleire. 18.40-19.10 Az otthon. Tévésorozat. 19.30 Tv-híradó, 2. Az NDK Televízió zenés zsebrakoztató műsora. 22.00 Sport-híradó. 22.15 A szétvert tűkör. Angol film. POZSONY, 2.: 8.40 Ki kopog az ajtómon? Feliratott szovjet film. 10.00 Francia nyelv-tanfolyam. 10.30 Országos nyelv-tanfolyam gyerekeknek. 10.55 Zempléni Mihalovce-Slován Bratislava labdarúgó-mérkőzés. 18.50-19.10 Sífecél a vi-

lag tetőm. 19.30 Tv-híradó. 20.10 Műsor. Országos Tévétájékoztató. 21.35 A Tv-híradó szerkesztőségében. 21.45 Kaleidoszkóp. 22.50 Dzsesszpótlak. BUKAREST: 12.05 Hét végén. 13.40 Az elmúlt hónap politikai eseményei. 18.00 Tv-híradó. 18.20 Tv-enciklopédia. 18.45 Dokumentumfilm. 19.30 Charlotte. Játékfilm. 21.05 Tv-híradó. UNGVÁR: 17.00 A Szovjetunió labdarúgó-bajnoksága. Dinamo-Spartak. A szünetben: Ha egészséges akarsz lenni. 17.45 Sakkvilág bajnokság. 17.50 Híradó. 17.55 Az elvesztett expedíció. Film, 1. rész. 19.00 Híradó. 19.05 A film 2. része. 20.40 Sakkvilág bajnokság. 20.55 Esti dalok. 21.40 Híradó. 21.50 Szabadtság saját költségen. Film, 2. rész. 23.10 Híradó. 23.15 Fúvószena. VASÁRNAP BUDAPEST, 1.: 7.58 Műsorismertetés. 8.00 Tévétorna. 8.05 Óvodások filmműsora. 8.30 Kicsi a Bors... (ism.). 8.45 A világot állatja. Francia film-sorozat. 9.15 Miből élünk? Családi vetélkedősorozat. IV. rész. Döntő. 10.05 Híradó. 10.10 Beethoven-ciklus. NSZK filmsorozat, XI. rész (ism.). 11.10-12.30 Tatabányai Bányász-Dukla Praha férfi BEK kézilabda-mérkőzés. 14.12 Műsorismertetés. 14.15 Képzőművészet. 14.20 A Közösségszolgálat tájékoztatója. 14.25 Műsor. Tinirandevu. 15.15 Műsorainkat ajánljuk. 15.40 Reklám. 15.45 Dajka Margit-sorozat. Egrenyiló ablak. Magyar film. 17.10 Reklám. 17.15 Elmebajnokság. 17.55 Híradó. 18.00 Delta. Tudományos híradó. 18.25 Reklám. 18.40 Tévétorna. 18.45 Esti mese. 19.00 A hét. 20.00 Híradó. 20.05 Gyógygöze cian. Amerikai bűnügyi tévéfilm. 21.35 Aruház ajánlata. Reklám. 21.40 Az énekemester. Beszélgetés. Dr. Sipos Jenővel. 22.10 Gálakoncert dr. Sipos Jenő 75. születésnapjára. 23.05 Híradó. 23.10 Himnusz. BUDAPEST, 2.: 19.33 Műsorismertetés. 19.35 Képzőművészet. 19.40 Lilla ákác. Szerelmi történet két részben. 21.50 Telesport. Tudósítás műkorcsolyáról, súlyemelésről és tollaslabdaversenyekről. 22.50 Képzőművészet. POZSONY, 1.: 8.30 Gyerekeknek. 10.40 A háború és a béke. Szovjet film. 12.15 Hangverseny. 13.20 Dokumentumfilm. 13.30 Sportudulmány. Motorsport verseny, lövésverseny. 16.20 Orion. Magazin. 16.55-18.15 A pusztulás feltalálása. Cseh film. 18.30-19.10 Zenés szórakoztató műsor. 19.30 Tv-híradó. 20.05 Tévétájékoztató. 21.20 Sport-híradó. 21.35 Katonák. 22.00 Sakk VB. 22.10 A hangszerek mesterei. 22.50 Irodalmi összeállítás.

POZSONY, 2.: 10.30 Lokomotíva Trnavá-Filipos Verle férfi kézilabda-mérkőzés. 12.00-12.25 Dokumentumfilm. 14.55 E. B. Lukac. Dokumentumfilm. 15.25 Fiatalok tévéklubja. 16.55 Slavia Praha-Sparta Praha labdarúgó-mérkőzés. 18.50-19.10 Műsorajánló. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Mésorom. Zenei magazin. 20.40 Vizsga. Dokumentumfilm. 20.55 Híradó. 21.20 Hattyú télen. Román film. UNGVÁR: 17.15 Híradó. 17.25 A bűvészt. Film. 18.00 Film-utazások klubja. 19.00 Híradó. 19.35 Labdarúgószemle. 20.05 Híradó. 21.05 A kormányosság életéből. Film. 22.35 Erősek. Gyűesek, vidámak. Cirkusz.

UNGVÁR: 17.15 Híradó. 17.25 A bűvészt. Film. 18.00 Film-utazások klubja. 19.00 Híradó. 19.35 Labdarúgószemle. 20.05 Híradó. 21.05 A kormányosság életéből. Film. 22.35 Erősek. Gyűesek, vidámak. Cirkusz.

RÁDIO

SZOMBAT KOSSUTH: 4.30-7.59 Jó reggelt! 8.00 Híradó. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mal kulturális fórum 1985. Liechtensteini Hercegség. 16.00 Romantikus zongoramuzsika. Kb. 17.10 Operaárta. 17.30 Az új magyar zene hónapja a rádióban. Farkas Ferenc műsorából. 18.20 Kritikusok fóruma (ism.). 18.30 Spanyol dalok. 18.35 Nat King Cole előadásában. 19.00 Híradó. Időjárás. 19.05 Két Händel-concerto grosso. 19.35 Az új magyar zene hónapja a rádióban. Kb. 20.05 Ertekek és földedezsek. Kb. 20.22-20.25 Píllantás előre. Gábor Andor műsor. Kb. 21.15 Négyzetes vers. Kolláth. Kb. 21.59 Itzhak Perlman Joplin-műveket hegedűli saját átiratában. 22.16 Balletzene. 22.41 A teleféls hussanása. 23.30-23.33 Híradó. Időjárás.

NYIREGHYÁZA: 8.00 Híradó. 8.30 A néten történet. Összeállítás: László Judit. 8.50 Hétfői teríték. Zene. A tartalomról: Szobor-teríték (Bálint István) - Műszakiak harmincon alul (Kolláth Adrienne) - Zenebarátok (Matyasovszki Edit). 9.58-10.00 Műsorolozetes. (A nap szerkesztője: Horvát Péter.)

VASÁRNAP KOSSUTH: 6.00 Jó reggelt! 7.30 Barát kör. 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Híradó. Időjárás. Sport. 8.10 Ót kontinens hét napja. 8.25 Énekszólam. Műsika. 8.54 Reklámközvetítés. 9.00 Hélyetem írták. 10.00 Híradó. Időjárás. 10.05 Edes anyanyelv. 10.10 Az új magyar zene hónapja a rádióban. 11.00 Gondolat-jel. 12.00 Deli krónika. 12.15 Harminec perc alatt a Föld körül. 12.45 Rázós úton. 12.55 Beethoven: I. szimfonia. 13.20 Az elő népdal. 13.30 Szonda. Tudományos magazin. 14.00 Híradó. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Művészlémez. 15.02 Az elvarázsolt lélek. 15.00 Híradó. Időjárás. 15.05 Operettparádé. 17.00 Autók. 17.05 hálók, villamosok. 17.30 Örökösök dallamok. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsor-

hangverseny. Kb. 22.05 Count Down bigbandje játszik. 22.30 Jó éjszakát, jó éjszakát. 10 éjszakát mindenkinél! 0.15 Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat. 0.15-5.50 Éjfélt után. 3. MŰSOR: 7.00 In limba materna. Roman nyelvű nemzetiségi műsor. 7.30 V materskim jazyku. Szlovák nyelvű nemzetiségi műsor. 8.00 Híradó. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.08 A kiállítás-termek programjából. 8.11 Sztereobeaállítás. 8.17 Lionel Regg orgonahangverseny. 9.25 Begányi Ferenc operaáriákat énekel. 9.47 A kamarazene kedvelőinek. 10.30 Slágerlista (ism.). 11.00 Hangfelvételek felolvasók. 12.15 Donizetti: Lammormoori Lucia. 12.30 Iskolárázó (ism.). 13.00 Híradó. Időjárás. 13.03 Műsorismertetés. Kíváncsi műsorműsor szombaton. 14.05 Lemebörze helyett. 15.00 Híradó. 15.30 Volt egyszer egy Vadnyugat. 15.45 Európai kulturális fórum 1985. Liechtensteini Hercegség. 16.00 Romantikus zongoramuzsika. Kb. 17.10 Operaárta. 17.30 Az új magyar zene hónapja a rádióban. Farkas Ferenc műsorából. 18.20 Kritikusok fóruma (ism.). 18.30 Spanyol dalok. 18.35 Nat King Cole előadásában. 19.00 Híradó. Időjárás. 19.05 Két Händel-concerto grosso. 19.35 Az új magyar zene hónapja a rádióban. Kb. 20.05 Ertekek és földedezsek. Kb. 20.22-20.25 Píllantás előre. Gábor Andor műsor. Kb. 21.15 Négyzetes vers. Kolláth. Kb. 21.59 Itzhak Perlman Joplin-műveket hegedűli saját átiratában. 22.16 Balletzene. 22.41 A teleféls hussanása. 23.30-23.33 Híradó. Időjárás.

ismertetés. 18.30 Híradó. Időjárás. 18.40 Népszerű zenekari muzsika. 19.10 Legenda született. 20.10 Puccini: Pillangókisasszony. Háromfelvonásos opera. 23.02 Niro Nikolov bolgár költő versei. 23.17 Dennis Brain (kürt) kamarazenével felvételből. 24.00 Híradó. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-4.20 Éjfélt után. PETFŐI: 6.00 Dallamoktól. 6.52 A mai nap kulturális programjából. 7.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 7.05 Az evangélikus egyház felőrája. 7.35 Vasárnapi orgonamuzsika. 7.52 Torna. 7.57 Műsorismertetés. 8.00 Híradó. Időjárás. 8.05 Ocsi és a repülő bicsika. 8.30 Járdányi Pál: Gergő notái. 9.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 9.05 Mesezene gyerekeknek. 9.35 Szivárvány. 11.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 11.05 Reklám. 11.10 Vasárnapi kóktél. 12.00 Reklám. 12.03 Jő ebedhez szól a repülő bicsika. 12.50 Műsorismertetés. 13.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.05 Műsorismertetés. 13.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.15 Műsorismertetés. 13.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.25 Műsorismertetés. 13.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.35 Műsorismertetés. 13.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.45 Műsorismertetés. 13.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 13.55 Műsorismertetés. 14.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.15 Műsorismertetés. 14.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.25 Műsorismertetés. 14.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.35 Műsorismertetés. 14.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.45 Műsorismertetés. 14.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 14.55 Műsorismertetés. 15.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.05 Műsorismertetés. 15.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.15 Műsorismertetés. 15.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.25 Műsorismertetés. 15.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.35 Műsorismertetés. 15.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.45 Műsorismertetés. 15.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 15.55 Műsorismertetés. 16.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.05 Műsorismertetés. 16.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.15 Műsorismertetés. 16.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.25 Műsorismertetés. 16.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.35 Műsorismertetés. 16.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.45 Műsorismertetés. 16.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 16.55 Műsorismertetés. 17.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.05 Műsorismertetés. 17.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.15 Műsorismertetés. 17.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.25 Műsorismertetés. 17.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.35 Műsorismertetés. 17.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.45 Műsorismertetés. 17.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 17.55 Műsorismertetés. 18.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.05 Műsorismertetés. 18.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.15 Műsorismertetés. 18.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.25 Műsorismertetés. 18.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.35 Műsorismertetés. 18.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.45 Műsorismertetés. 18.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 18.55 Műsorismertetés. 19.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.05 Műsorismertetés. 19.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.15 Műsorismertetés. 19.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.25 Műsorismertetés. 19.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.35 Műsorismertetés. 19.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.45 Műsorismertetés. 19.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 19.55 Műsorismertetés. 20.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.05 Műsorismertetés. 20.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.15 Műsorismertetés. 20.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.25 Műsorismertetés. 20.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.35 Műsorismertetés. 20.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.45 Műsorismertetés. 20.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 20.55 Műsorismertetés. 21.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.05 Műsorismertetés. 21.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.15 Műsorismertetés. 21.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.25 Műsorismertetés. 21.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.35 Műsorismertetés. 21.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.45 Műsorismertetés. 21.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 21.55 Műsorismertetés. 22.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.05 Műsorismertetés. 22.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.15 Műsorismertetés. 22.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.25 Műsorismertetés. 22.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.35 Műsorismertetés. 22.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.45 Műsorismertetés. 22.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 22.55 Műsorismertetés. 23.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.05 Műsorismertetés. 23.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.15 Műsorismertetés. 23.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.25 Műsorismertetés. 23.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.35 Műsorismertetés. 23.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.45 Műsorismertetés. 23.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 23.55 Műsorismertetés. 0.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.05 Műsorismertetés. 0.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.15 Műsorismertetés. 0.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.25 Műsorismertetés. 0.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.35 Műsorismertetés. 0.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.45 Műsorismertetés. 0.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 0.55 Műsorismertetés. 1.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.05 Műsorismertetés. 1.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.15 Műsorismertetés. 1.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.25 Műsorismertetés. 1.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.35 Műsorismertetés. 1.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.45 Műsorismertetés. 1.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 1.55 Műsorismertetés. 2.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.05 Műsorismertetés. 2.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.15 Műsorismertetés. 2.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.25 Műsorismertetés. 2.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.35 Műsorismertetés. 2.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.45 Műsorismertetés. 2.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 2.55 Műsorismertetés. 3.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.05 Műsorismertetés. 3.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.15 Műsorismertetés. 3.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.25 Műsorismertetés. 3.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.35 Műsorismertetés. 3.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.45 Műsorismertetés. 3.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 3.55 Műsorismertetés. 4.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.05 Műsorismertetés. 4.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.15 Műsorismertetés. 4.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.25 Műsorismertetés. 4.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.35 Műsorismertetés. 4.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.45 Műsorismertetés. 4.50 Híradó. Időjárás. Utközben. 4.55 Műsorismertetés. 5.00 Híradó. Időjárás. Utközben. 5.05 Műsorismertetés. 5.10 Híradó. Időjárás. Utközben. 5.15 Műsorismertetés. 5.20 Híradó. Időjárás. Utközben. 5.25 Műsorismertetés. 5.30 Híradó. Időjárás. Utközben. 5.35 Műsorismertetés. 5.40 Híradó. Időjárás. Utközben. 5.45 Műsorismertetés. 5.50 Híradó. Időjárás.